

RAPORT KOŃCOWY

WERYFIKACJA WARTOŚCI DOCELOWYCH WSKAŹNIKÓW
REGIONALNEGO PROGRAMU OPERACYJNEGO
WOJEWÓDZTWA LUBELSKIEGO
NA LATA 2007-2013

www.rpo.lubelskie.pl

*Badanie wykonane przez firmę PSDB sp. z o.o. na zlecenie
Urzędu Marszałkowskiego Województwa Lubelskiego.*

Autorzy:

*Magdalena Tarczewska-Szymańska (kierownik badania)
dr inż. Korneliusz Pylak (autor raportu)
dr Krzysztof Piróg
Marta Bochniewicz*

Spis treści

Spis treści	3
Streszczenie / Summary.....	4
Wykaz skrótów	8
1. Wprowadzenie	9
1.1. Cel i zakres badania	9
1.1.1. Cel główny i cele szczegółowe badania	9
1.1.2. Zakres badania	9
1.1.3. Kryteria badania	9
1.2. Metodologia badania	10
1.2.1. Metody i techniki zbierania danych	10
1.2.1.1. Analiza danych zastanych	10
1.2.1.2. Pogłębione wywiady indywidualne IDI	10
1.2.1.3. Studia przypadków	11
1.2.2. Metody i techniki analizy danych	12
1.2.2.1. Analiza dokumentów i analiza ekspercka trafności szacowanych wartości docelowych wskaźników	12
1.2.2.2. Analiza poprawności wskaźników RPO WL	15
1.2.2.3. Panel ekspertów	16
2. Opis wyników ewaluacji	17
2.1. Analiza definicji i metodologii pomiaru wskaźników na poziomie Programu	17
2.1.1. Analiza możliwości agregacji wskaźników do poziomu Osi Priorytetowych i celów szczegółowych RPO WL	18
2.1.2. Analiza poprawności metodycznej systemu wskaźników	25
2.1.3. Analiza lokalnego systemu informatycznego wspomagającego monitoring.....	33
2.2. Analiza obecnych wartości docelowych i oszacowanie realnych do osiągnięcia wartości wskaźników programowych	36
3. Wnioski i rekomendacje.....	66
3.1. Rekomendacje odnośnie wartości docelowych wskaźników	67
3.2. Rekomendacje na przyszły okres programowania	70
3.3. Zestawienie rekomendacji.....	74
4. Aneksy.....	83
4.1. Zestawienia danych.....	83
4.1.1. Wykorzystane źródła.....	83
4.1.2. Zestawienie danych z wniosków o dofinansowanie projektów	84
4.1.3. Zestawienie wyników analizy agregacji wskaźników	84
4.1.4. Zestawienie wyników analizy wartości docelowych.....	84
4.2. Opis wybranej i zastosowanej metodologii	84

Streszczenie / Summary

Cele i metodologia badania

Główne cele badania to:

- ▶ weryfikacja wartości docelowych dla lat 2010, 2013 i 2015 wskaźników Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2007-2013 w kontekście realizacji celów Programu,
- ▶ dookreślenie definicji i metodologii pomiaru wskaźników na poziomie Programu.
- ▶ analiza obecnych wartości docelowych wskaźników pod kątem realności ich osiągnięcia.
- ▶ oszacowanie realnych do osiągnięcia wartości wskaźników programowych.
- ▶ wskazanie rekomendacji odnośnie wskaźników, których wartości docelowe należy zmienić bądź kroków, jakie należy podjąć by osiągnąć istniejące wartości docelowe wskaźników.
- ▶ wskazanie rekomendacji na przyszły okres programowania odnośnie prawidłowego doboru i definiowania wskaźników na poziomie Programu.

Zróżnicowanie zagadnień badawczych oraz zakres prac koniecznych do wykonania wymagał zaangażowania szerokiego wachlarza metod:

- ▶ analiza danych zastanych,
- ▶ badania terenowe (indywidualne wywiady pogłębione, zogniskowany wywiad grupowy),
- ▶ studia przypadku.

a także metody i techniki analizy danych:

- ▶ analiza dokumentów (zwł. programowych oraz projektowych) oraz danych zastanych (z KSI),
- ▶ analiza ekspercka trafności szacowanych wartości docelowych wskaźników,
- ▶ panel ekspertów.

Najważniejsze wyniki badania

Analiza definicji i metodologii pomiaru wskaźników na poziomie programu

Pierwszy wniosek, który nasuwa się po analizie agregacji wskaźników do poziomu Działania, to brak możliwości zliczania niektórych wskaźników w czterech Działaniach: 1.1, 4.1, 6.1 (kategoria II) oraz 7.3.

Beneficjent powinien zachować wszelkie zasady polityki równości szans przy przygotowywaniu i realizacji projektu, natomiast sprawozdanie liczby zatrudnionych kobiet i mężczyzn powinno odbywać się dopiero ex post, a więc w sprawozdaniach z realizacji projektu.

W znacznym stopniu utracono możliwość pomiaru wskaźnika 'Liczba osób objętych selektywną zbiórką odpadów w wyniku realizacji projektów' w związku z wprowadzeniem zmian

Objectives and the methodology

The main objective of the study is to:

- ▶ verify the target values concerning the years 2010, 2013 and 2015 of the indicators for the Regional Operational Program of the Lubelskie Voivodship for the years 2007-2013 in the context of the Program's objectives' realization,
- ▶ define more precisely the definition and methodology of the indicators' measurement at the Program level,
- ▶ analyse present target values of indicators with regard to the probability to attain them,
- ▶ estimate the program indicators' target values that are realistic to attain,
- ▶ express recommendations about indicators in which the target values should be changed or define steps to be done in order to attain the existing target values of indicators,
- ▶ express recommendations for the coming programming period concerning proper selection and definition of indicators at the Program level.

Diversity of research problems and the scope of necessary work demanded the use of wide range of methods:

- ▶ desk research,
- ▶ field research (individual in-depth interviews, focus group interview),
- ▶ case studies.

and also the following methods and techniques of data analysis:

- ▶ analysis of documents (especially programming documents and project documents) and desk research (data from KSI),
- ▶ expert analysis of the accuracy of the estimated target values of indicators,
- ▶ panel of experts.

Key findings of the research

Analysis of the definition and methodology of the indicators' measurement at the Program level

The first conclusion that comes to mind after the analysis of indicators' aggregation to the Measurement level is lack of possibility to count up certain indicators in the four Measures: 1.1, 4.1, 6.1 (category II) and 7.3.

A beneficiary should follow all the rules of equality policy when preparing and realizing a project, whereas reporting the number of employed women and men should be done ex post, i.e. in the reports on the project realization.

To a significant extent a possibility to measure the indicator 'Number of persons covered with the selective waste collection' has been lost in relation to changes introduced to the 4c annex

w załączniku 4c do URPO w celu uzyskania zgodności z 'listą wskaźników kluczowych'. Na liście wskaźników kluczowych zmieniono nazwę wskaźnika R.44.1.1 z 'Liczba osób objętych selektywną zbiórką odpadów' na 'Liczba osób objętych systemem zagospodarowania odpadów'. Po wprowadzeniu zmian w nazwie wskaźnika R.44.1.1 należało dodać na poziomie projektów wskaźnik regionalny 'Liczba osób objętych selektywną zbiórką odpadów'. Część danych służących do pomiaru wskaźnika można pozyskać w przypadku projektów przyjętych do realizacji przed wprowadzeniem aktualizacji załącznika 4c do URPO.

W przypadku wskaźnika 'Liczba projektów współpracy międzynarodowej' kwestia rozdzielania projektów bez rzetelnego wskazania rodzaju współpracy nie jest możliwa. Chociaż istniało rozwiązanie, którego ślad można zobaczyć w bazie danych dostępnej w LSI. Istnieje tam wskaźnik LSI-P.7.3.9 Liczba projektów współpracy międzynarodowej [szt.], którego nie ma na aktualnej liście wskaźników z poziomu projektu. Analizując głębiej bazę danych łatwo zauważyć, że wskaźnik ten nie był wybierany przez beneficjentów, stąd najlepszym rozwiązaniem mogło być jednak zawarcie odpowiednich zapisów we wniosku o dofinansowanie projektu.

Kolejnych problemów dostarcza agregacja wskaźników z poziomu projektu i Działania na poziomie celu szczegółowego. W przypadku celu 2 i 3 występują wskaźniki, które nie mają zasilenia.

Niezwykle istotna jest kwestia doboru odpowiednich wskaźników przez beneficjentów. Tu beneficjenci napotykają na szereg problemów. Trudności pojawiają się na etapie stosowania dokumentacji konkursowej. Jest to spowodowane tym, że ze względu na różnorodność pojawiających się projektów trudno jest dobrać takie wskaźniki, które byłyby adekwatne dla wszystkich projektów. Zatem, mimo tego, że przeanalizowane dokumenty umożliwiają pozyskiwanie danych na potrzeby monitorowania wskaźników, to w praktyce nie zawsze te dane są pozyskiwane.

Poprawność metodyczna wskaźników

Wskaźniki RPO WL w wielu przypadkach nie spełniają cech wskaźnika modelowego. W głównej mierze jednak problemy wynikają z braku definicji wskaźnika i określenia sposobu pomiaru, w tym czasu zbierania danych do wskaźnika. Są również przypadki błędnej budowy wskaźnika, np. liczba projektów, albo dodawanie nieporównywalnych wielkości, np. szkoleń, spotkań, wyjazdów studyjnych w jednym wskaźniku.

Większość wskaźników została poprawnie przydzielona do produktów bądź rezultatów. Niemniej jednak znalazło się kilka przykładów wskaźników, które na poziomie projektu / Działania / Priorytetu zostały błędnie zakwalifikowane do tych dwóch grup wskaźników (Działanie 1.6, 3.1, 4.1, 8.3).

Niektóre wskaźniki z Działania 4.1, 5.1, 5.2, 5.3, 5.5, 6.1 i 8.3 nie są agregowalne, to znaczy ich sumowanie nie jest

to the Program Complement [URPO] in order to attain conformity with the 'list of the key indicators'. On the list of the key indicators the name of the indicator R.44.1.1 has been changed from 'Number of persons covered with the selective waste collection' to 'Number of persons covered with the waste management system'. Once the changes in the name of the R.44.1.1 indicator were done, a regional indicator 'Number of persons covered with the selective waste collection' should be added at the project level. Certain portion of data serving to measure the indicator may be obtained in case of projects accepted for realization before the update is made to the 4c annex to URPO.

In case of the indicator 'Number of international cooperation projects' the issue of separating relevant projects without reliable indicating of the kind of cooperation is not possible. However, once there was a solution to that problem which left the trace in the LSI database. There is the LSI-P.7.3.9 indicator there named 'Number of international cooperation projects [pcs] which is not present at the actual list of indicators of the project level. When making more in-depth analysis, one can easily notice that the indicator was not chosen by beneficiaries, therefore the best solution could be including relevant entries in the project grant application.

Further problems occur when it comes to aggregation of indicators from project and Measure level to the level of a detailed objective. In case of the 2nd and 3rd objectives there are indicators that have no supply.

The question of selecting proper indicators by beneficiaries is of crucial significance. Beneficiaries encounter numerous problems there. Difficulties occur at the stage of application of the competition documentation. It is caused by the fact that due to diversity of projects submitted it is difficult to select such indicators that would be adequate for all projects. Therefore, despite the fact that documents analysed provide for obtaining of data for the needs of indicators' monitoring, the data is not always obtained in practice.

Methodical correctness of indicators

Indicators of RPO WL in many cases do not meet the characteristics of the model indicator. However problems occur mainly due lack of definition of an indicator and lack of definition of the measurement method used, including the period of data collection followed in order to supply the indicator. There are also cases of incorrect construction of an indicator, e.g. number of projects or summing up incomparable items, e.g. trainings, study visits, to one indicator.

In majority of cases the indicators were assigned properly to products or results. Nevertheless there were several examples of indicators that - at the level of a project / Measure / Priority - were incorrectly qualified to both groups of indicators (Measures 1.6, 3.1, 4.1, 8.3).

Certain indicators of the Measures 4.1, 5.1, 5.2, 5.3, 5.5, 6.1 and 8.3 are not aggregative, i.e. it is impossible to sum them

możliwe z uwagi na brak wspólnego mianownika.

Analiza lokalnego systemu informatycznego wspomagającego monitoring

Analiza systemu wskaźników występującego w LSI wykazała błędy, takie jak powielanie się wskaźników (np. wskaźnika z numerem LSI oraz bez numeru lub dwukrotnie powielonego takiego samego wskaźnika, a także powielanie się numerów w dwóch całkiem innych wskaźnikach).

Zdarzają się również błędne przyporządkowania jednostek do wskaźników (np. występowanie dwóch wskaźników o tożsamej nazwie, które posiadają inne jednostki, przy czym jedna z nich jest nieprawidłowa).

W bazie podczas analizy odkryto również błędy innego typu, gdzie pod jednym numerem znalazły się wskaźniki różniące się nieco swoją nazwą, przy czym wskaźniki te nie oznaczają do końca tego samego, a ich różne nazwy wynikają ze zmian wprowadzanych w systemie wskaźników LSI.

Występują również błędne przyporządkowania wskaźników (wynikające z błędnego zapisania kodu wskaźnika, jak w Działaniu 8.2.

Analiza obecnych wartości docelowych i oszacowanie realnych do osiągnięcia wartości wskaźników programowych

W Osi Priorytetowej I nie wsparto tylu mikroprzedsiębiorców, ile zamierzano, niemniej jednak wsparcie przyczyniło się do wprowadzenia wielu więcej innowacji i nowych produktów niż zaplanowano (wsparcie skoncentrowano przede wszystkim na przedsiębiorstwach innowacyjnych). Zatem wskaźniki rezultatu – lepiej świadczące o realizacji celów Osi zostały osiągnięte.

W obecnej sytuacji nie jest zagrożone zrealizowanie założonych celów dla tej Osi Priorytetowej.

W Osi Priorytetowej II nie jest zagrożona realizacja celów. Zaleca się jedynie drobne działania naprawcze.

Oś Priorytetowa III nie wymaga żadnych korekt lub działań naprawczych. Wskaźniki zostaną przekroczone w mniejszym lub większym stopniu, dlatego ewentualnie można skorygować ich wartości docelowe nieco w górę.

W Osi Priorytetowej IV występuje tylko jedno Działanie, stąd trudniej jest sterować osiąganymi wskaźnikami opisującymi różne typy projektów. Widać to po strukturze projektów, w których dominują projekty tworzące PIAP-y i związane z nimi usługi.

Oś Priorytetowa V wymaga działań naprawczych. Przede wszystkim chodzi o Działanie 5.1, gdzie praktycznie z wartości docelowych wskaźników produktu i rezultatu zostanie osiągnięte jedynie 14-38%. Wynika to ze wzrostu kosztów jednostkowych budowy 1 km drogi (lepszyc jakościowo dróg), wzrost cen itp. Do tego Działania można realokować środki zarówno z Osi Priorytetowej I i II, jak i np. z Działania 7.2. Mimo wszystko konieczna będzie renegotjacja Programu w tym zakresie.

up due to the lack of the common denominator.

Analysis of the local IT system that supports monitoring

Analysis of the indicators system in the LSI revealed certain mistakes, i.e. duplication of indicators (e.g. indicator with LSI number and without LSI number, or double duplication of the same indicator, or duplication of numbers of two totally different indicators).

There happened also incorrect assignment of units to indicators (e.g. there are two indicators with the identical name that are assigned to different units, whereby one of them is incorrect).

Mistakes of different type has also been detected in the database during the analysis - indicators with slightly different name hold the same number, whereby they do not mean totally the same thing and their different names result from changes previously made in the LSI indicators system.

There are also incorrect assignments of indicators made due to incorrect record of indicator's code, i.e. in the 8.2 Measure.

Analysis of the present target values and estimation of new target values for program indicators that would be realistic to attain

Within the 1st Priority Axe not so many entrepreneurs were supported as planned, nevertheless the support granted contributed to implementation of many more innovations and products than planned (the support was concentrated mainly on innovative enterprises). Therefore the result indicators, which better prove the realization of the Axe's objectives, have been attained.

In the present situation realization of the assumed objectives for that Priority Axe is not endangered.

Neither it is endangered in the 2nd Priority Axe. Still taking few tiny corrective steps is recommended.

There is no necessity to make any corrective steps in the 3rd Priority Axe. The indicators will be exceeded to a lesser or greater extent, thus there is a possibility to correct their target values bit over the top.

In the 4th Priority Axe there is only one Measure, therefore it is more difficult to steer the attained indicators that describe various types of projects. It is evident in the structure of projects where projects that create PIAPs and related services predominate.

The 5th Priority Axe requires corrective steps to be made. First and foremost that applies to the Measure 5.1 where only 14-38% of target values of product and result indicators will be attained in practice. That is the consequence of the increase of unit costs of 1km road's building (roads of better quality), increase of prices, etc. Funds from both the 1st, the 2nd Priority Axe and e.g. the Measure 7.2 may be reallocated to that Measure. In spite of all renegotiation of the Program in that scope is going to be necessary.

W ujęciu lokalnym beneficjenci postawili głównie na budowę nowych dróg, co jest bardziej wartościowe dla realizacji celu Osi niż rekonstrukcja istniejących dróg.

In the local intake, beneficiaries have engaged mainly in building new roads, which is more valuable with respect to realization of the Axe's objective than reconstruction of the existing roads.

W przypadku Osi Priorytetowej VI potrzeby beneficjentów ukierunkowały się raczej na realizację projektów dotyczących gospodarki ściekowej niż gospodarki wodnej, co i tak w takim wypadku przyczynia się do realizacji celu Osi (tylko w nieco innym wymiarze).

In case of the 4th Priority Axe beneficiaries' needs are directed rather on realization of projects concerning rather sewage management than water management since it still contributes to the realization of the Axe's objective (just in slightly different aspect).

W Osi Priorytetowej VII w przypadku Działania 7.1 nieosiągnięty zostanie wskaźnik dotyczący liczby projektów z uwagi na większą wartość dofinansowania (i projektu) niż zakładano.

In the 7th Priority Axe in case of the 7.1 Measurement the indicator concerning number of projects will not be attained due to the bigger value of financing (and project) than assumed.

Nieosiągnięte zostaną również wskaźniki dotyczące miejsc pracy stworzonych w turystyce i kulturze, ale wynika to najprawdopodobniej z niewykorzystywania tych wskaźników przez beneficjentów.

Also the indicators concerning jobs to be created in tourism and culture will not be attained but that is the most probably due to the fact that beneficiaries do not use those indicators.

W przypadku Działania 7.3 nie zostanie osiągnięty wskaźnik 'Liczba projektów współpracy międzynarodowej'.

In case of the 7.3 Measure the indicator 'Number of international cooperation projects' will not be attained.

W Osi Priorytetowej VIII występuje kilka problemów, jednakże nie wpłyną one na realizację celów Działania. Po pierwsze wspartych zostanie mniej obiektów szkół wyższych, ale ich pojemność przekroczy planowaną wartość wskaźnika. Nie wszystkie wskaźniki zostały wykazane przez beneficjentów ('liczba wspartych obiektów edukacyjnych szkół wyższych', 'Liczba wspartych obiektów edukacyjnych').

In the 7th Priority Axe there are also several problems, however none of them will influence the realization of the Measure's objectives. Firstly, less universities' objects will be supported, however their capacity will exceed the planned value of the indicator. Not all indicators were indicated by beneficiaries ('Number of supported academic education objects', 'Number of education objects').

W przypadku Osi Priorytetowej IX osiągnięte zostaną wszystkie wskaźniki oprócz dwóch wskaźników rezultatu (dotyczących Działania 9.2).

In case of the 9th Priority Axe all indicators will be attained except for two result indicators (concerning the 9.2 Measure).

Wykaz skrótów

UM	Urząd Marszałkowski Województwa Lubelskiego
RPO WL	Regionalny Program Operacyjny Województwa Lubelskiego na lata 2007-2013
LAWP	Lubelska Agencja Wspierania Przedsiębiorczości
IZ	Instytucja Zarządzająca
IPII	Instytucja Pośrednicząca II stopnia
NSRO	Narodowe Strategiczne Ramy Odniesienia
SRWL	Strategii Rozwoju Województwa Lubelskiego do roku 2020
URPO WL	Szczegółowy Opis Osi Priorytetowych RPO WL
KSI	Krajowy System Informatyczny
IDI	Indywidualny wywiad pogłębiony

1. Wprowadzenie

Regionalny Program Operacyjny Województwa Lubelskiego na lata 2007-2013 znajduje się obecnie na półmetku wdrażania. Około 25% środków z EFRR przeznaczonych na Program zostało już zakontraktowanych, zaś łącznie na alokacje konkursowe przeznaczonych zostało ponad 60% środków. Obecny poziom realizacji celów finansowych Programu jest odpowiednim momentem, by przyjrzeć się, jak postępuje realizacja celów rzeczowych, wyrażonych za pomocą wskaźników. Prognoza dotycząca realnych do osiągnięcia wartości wskaźników programowych pozwoli określić, w jakim kierunku zmierza Program i w konsekwencji będzie bazą dla strategicznych decyzji odnośnie zarządzania pozostałą do wykorzystania w ramach RPO WL alokacją finansową oraz dokonania ewentualnych zmian w Programie.

1.1. Cel i zakres badania

1.1.1. Cel główny i cele szczegółowe badania

Głównym celem badania była weryfikacja wartości docelowych dla lat 2010, 2013 i 2015 wskaźników Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2007-2013 w kontekście realizacji celów Programu. Celami szczegółowymi badania było:

- ▶ dookreślenie definicji i metodologii pomiaru wskaźników na poziomie Programu.
- ▶ analiza obecnych wartości docelowych wskaźników pod kątem realności ich osiągnięcia.
- ▶ oszacowanie realnych do osiągnięcia wartości wskaźników programowych.
- ▶ wskazanie rekomendacji odnośnie wskaźników, których wartości docelowe należy zmienić bądź kroków, jakie należy podjąć by osiągnąć istniejące wartości docelowe wskaźników.
- ▶ wskazanie rekomendacji na przyszły okres programowania odnośnie prawidłowego doboru i definiowania wskaźników na poziomie Programu.

1.1.2. Zakres badania

Zakres badania objął:

- ▶ definicje (przedmiot) poszczególnych wskaźników na poziomie Działań i Osi Priorytetowych,
- ▶ metodologię obliczania wartości poszczególnych wskaźników na poziomie Działań i Osi Priorytetowych,
- ▶ wartości docelowe wskaźników osiągnięcia celu na poziomie Działań,
- ▶ wartości docelowe wskaźników osiągnięcia celu na poziomie Osi Priorytetowych,
- ▶ wartości docelowe wskaźników osiągnięcia celu głównego i celów szczegółowych RPO WL.

1.1.3. Kryteria badania

Główny kryterium badania była **trafność**, rozumiana jako poprawność doboru wskaźników (ich definicji, metodologii oraz oszacowania wartości docelowych) do wyrażonych nimi celów Programu.

1.2. Metodologia badania

1.2.1. Metody i techniki zbierania danych

1.2.1.1. Analiza danych zastanych

Realizacja badania rozpoczęła się od **analizy dokumentów**. Analiza, która była jednym z kluczowych etapów badania, miała kilka zasadniczych celów – po pierwsze skupiła się na analizie zapisów dokumentów programowych, co było punktem wyjścia do analizy przyjętego systemu wskaźników.

Po drugie, w ramach analizy przygotowano matrycę realizacji wskaźników, która pozwoliła ocenić:

- ▶ stopień wykorzystania alokacji w poszczególnych działaniach i priorytetach w powiązaniu z zakładanymi przez beneficjentów w projektach wskaźnikami generowanymi z KSI oraz wskazywanych we wnioskach o dofinansowanie (wartości szacowane) i wnioskach o płatność (wartości faktycznie uzyskane) (innymi słowy czy poziom wykorzystania alokacji jest adekwatny do szacunkowych wskaźników planowanych przez beneficjentów, którzy w ramach tej alokacji będą finansowani),
- ▶ stopień osiągania poszczególnych wskaźników w kontekście upływu czasu oraz rozbieżności pomiędzy przyjętymi wartościami wskaźników, a ich dotychczas osiąganym poziomem,
- ▶ podaż projektów w poszczególnych Priorytetach.

Dostęp do danych w zakresie postępu rzeczowego projektów był kluczowym czynnikiem sukcesu w realizacji badania, bowiem było ono oparte w najistotniejszej części o analizę danych zastanych.

Lista dokumentów, które poddano analizie, znajduje się w załączeniu.

1.2.1.2. Pogłębione wywiady indywidualne IDI

Następnie zrealizowano serię **pogłębionych wywiadów indywidualnych** z osobami odpowiedzialnymi za kluczowe obszary interwencji RPO WL z Departamentu Strategii i Rozwoju Regionalnego Urzędu Marszałkowskiego Województwa Lubelskiego w Lublinie (IZ) oraz z Lubelskiej Agencji Wspierania Przedsiębiorczości w Lublinie (Instytucja Pośrednicząca II stopnia dla Priorytetu I i II RPO). Celem tych wywiadów było uzyskanie opinii przedstawicieli wskazanych instytucji na temat funkcjonowania systemu wskaźników w RPO WL oraz osiągnięcia

założonych wartości wskaźników w Programie. Spytano ich, jak oceniają system wskaźników, czy spełnia on swoje podstawowe funkcje, czy dostarcza użytecznych (z punktu widzenia zarządzania programem) informacji, czy widzą zagrożenie dla realizacji wskaźników, w których przypadkach, czy występują wartości wskaźników wyraźnie wyższe od zaplanowanych? Starano się też uzyskać wiedzę na temat samego systemu gromadzenia danych do szacowania wskaźników: czy są one prawidłowo agregowane, czy proces ten przebiega sprawnie, czy na podstawie danych monitoringowych podejmowane są decyzje zarządcze? Jakie kierunki alokacji wskazali przedstawiciele tych instytucji, czym się kierują: podażą projektów, czy też osiągnięciem założonych w programie rezultatów?

Łącznie przeprowadzono 2 wywiady indywidualne.

1.2.1.3. Studia przypadków

Następnie przeprowadzono dwa **studia przypadków** obejmujące porównanie systemu wskaźników w RPO WL z dwoma innymi RPO:

- ▶ województwa podkarpackiego oraz
- ▶ województwa zachodniopomorskiego.

Wybrano województwo podkarpackie z uwagi na bliskość i podobny poziom rozwoju społeczno-gospodarczego, a także na dobrą współpracę instytucji zarządzających. W obu województwach Wykonawca realizował podobne badania i posiada bardzo obszerną i pogłębioną wiedzę odnośnie funkcjonowania systemu wskaźników w tych RPO.

Reasumując, dla zapewnienia maksymalnej wszechstronności i kompleksowości analizy, badanie wykonano przy zastosowaniu następujących metod badawczych – odnośnie zbierania danych:

- ▶ badanie dokumentów,
- ▶ badania terenowe:
  - ▶ indywidualne wywiady pogłębione,
  - ▶ zogniskowany wywiad grupowy,
- ▶ studia przypadku.

Poniżej przedstawiono przyporządkowanie metod i technik badawczy do grup badanych podmiotów.

Tabela 1. Przyporządkowanie metod i technik badawczych do grup badawczych.

Grupa badawcza	Wywiady indywidualne (IDI)	Panel ekspertów
Przedstawiciele IZ RPO WL	☑	
Przedstawiciele IP II RPO WL	☑	
Eksperti		☑

Źródło: opracowanie własne.

1.2.2. Metody i techniki analizy danych

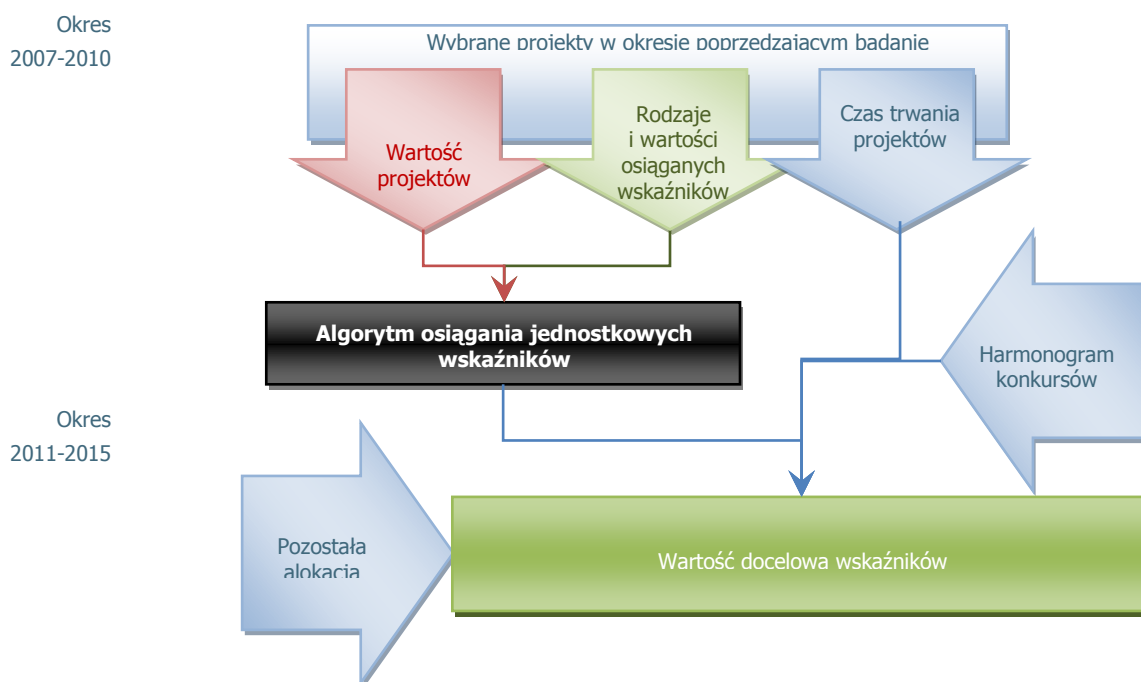
W ramach etapu analizy i oceny danych, wykorzystano metody i techniki badawcze służące osiągnięciu określonych przez Zamawiającego celów badania:

- ▶ analiza dokumentów (zwł. programowych oraz projektowych) oraz danych zastanych (z KSI),
- ▶ analiza ekspercka trafności szacowanych wartości docelowych wskaźników,
- ▶ analiza poprawności wskaźników RPO WL,
- ▶ panel ekspertów.

1.2.2.1. Analiza dokumentów i analiza ekspercka trafności szacowanych wartości docelowych wskaźników

Dwie pierwsze metody należy traktować łącznie, ponieważ analiza dokumentów była podstawą do przygotowania i przeprowadzenia analizy eksperckiej trafności szacowanych wartości docelowych wskaźników.

Podejście do analizy było oparte o kilka rodzajów zmiennych, które przedstawiono na rysunku:

Rysunek 1. Ilustracja procesu określania możliwych do uzyskania wartości wskaźników w roku 2015.

Źródło: opracowanie własne.

Proces mający na celu określenie trafności wartości docelowych wskaźników rozpoczął się od zebrania danych dotyczących wybranych dotychczas projektów do realizacji. Dane te dotyczyły:

- ▶ wartości projektu w części pochodzącej ze źródeł programu (dofinansowania z EFRR),
- ▶ rodzajów i wartości osiąganych przez wskaźniki projektu,
- ▶ czasu realizacji projektu (w miesiącach lub latach).

Powyższe dane uzyskano od Zamawiającego w formie elektronicznej. Dane te zostały wykorzystane przez przygotowany specjalnie pod potrzeby niniejszego badania **algorytm**, który określił **wartości wszystkich wskaźników produktu i rezultatu** (na poziomie działania) powstałe z 1 euro przyznanego dofinansowania. Algorytm brał pod uwagę nie tylko koszt osiągnięcia 1 jednostki każdego produktu i rezultatu, ale również **prawdopodobieństwo jego wystąpienia** w projekcie (opis algorytmu znajduje się poniżej).

Następnie mając taką wiedzę, określono w czasie możliwe momenty zakończenia realizacji projektów w przyszłości, a więc momenty, w których powstają produkty i rezultaty. Odkryło się to na podstawie harmonogramu ogłaszanych konkursów. Do momentu ogłoszenia konkursu dodano średni czas trwania oceny i podpisywania umów, a także średni czas trwania projektów w danym działaniu.

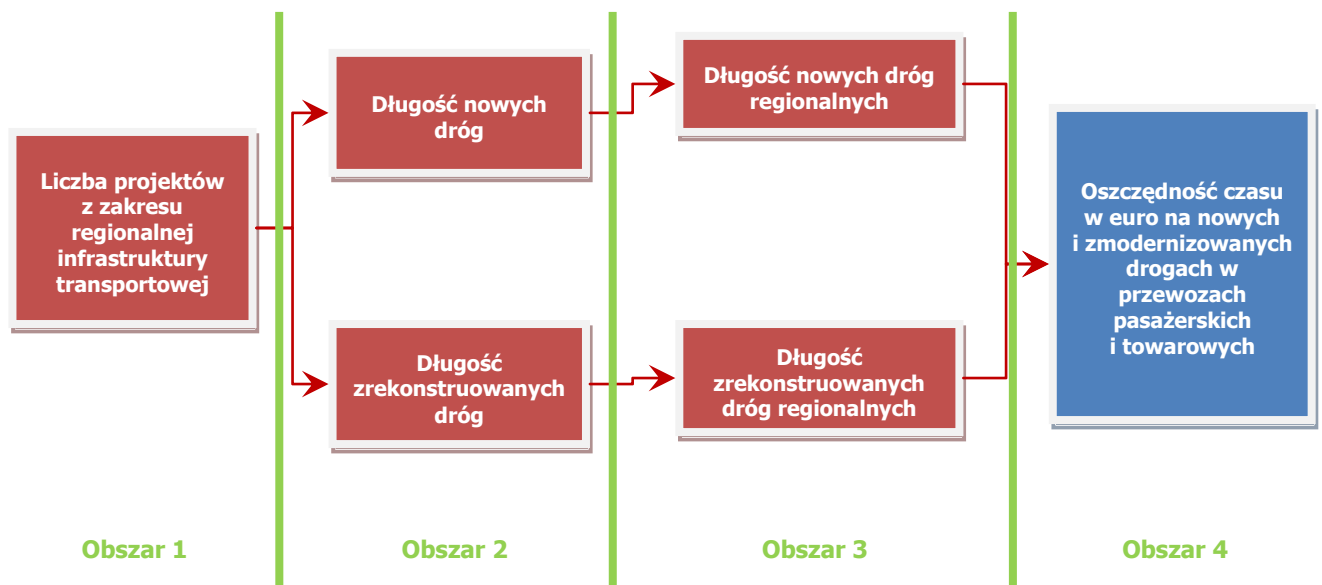
Następnie, mając niewykorzystaną alokację, określono **ile produktów i rezultatów uda się uzyskać na koniec 2015 roku**. W przypadku wskaźników statycznych (np. długość nowych dróg regionalnych) sam moment zakończenia realizacji nie jest istotny (inaczej mówiąc nie ważne czy drogę wybudujemy w 2011 czy w 2013 roku, ważne, że na koniec roku 2015 będzie osiągnięty wskaźnik). Natomiast moment zakończenia jest ważny z punktu widzenia wskaźników rezultatu, które 'pracują' na siebie – im dłużej, tym osiągają wyższą wartość. Przykładem jest wskaźnik *'Wartość oszczędności czasu dla przewozu pasażerów i towarów uzyskanych dzięki budowie i modernizacji dróg (euro/rok)'*, który każdego roku po realizacji inwestycji zwiększa swoją wartość dla danego projektu. Konieczne było zatem stwierdzenie, kiedy inwestycje będą się kończyć.

Algorytm określania jednostkowych wskaźników

Na osiągnięcie wszystkich docelowych wskaźników, w przykładowym działaniu 5.1 Regionalny Układ Transportowy przyznano pewną alokację. Problemem było tutaj określenie podziału alokacji na poszczególne wskaźniki (w działaniach przedstawiono całkowitą alokację i wartości bazowe oraz docelowe wszystkich wskaźników).

Pierwszy krok

W pierwszym kroku należało określić zależności pomiędzy wskaźnikami, a więc odpowiedzieć na pytanie, które wskaźniki się w sobie zawierają i z siebie wynikają, a które są niezależne:

Następnie podzielono powstały graf na cztery obszary (akurat w przypadku tego Działania) zgodnie z zaznaczonymi liniami.

Drugi krok

Drugim krokiem było przyporządkowanie do każdego wskaźnika oznaczeń. Wykorzystano w tym przypadku istniejącą numerację wskaźników z zaznaczeniem, do którego poziomu zakwalifikowano dany wskaźnik. Jeżeli dany wskaźnik pojawił się na kilku poziomach, na kolejnym poziomie zaznaczany był na szaro.

Trzeci krok

Ponieważ wskaźniki z poszczególnych obszarów są zależne od wskaźników z innych obszarów, osiągnięcie jednego wskaźnika z pierwszego obszaru automatycznie powoduje osiągnięcie wskaźnika (w jakimś stopniu) z drugiego obszaru, a potem z trzeciego obszaru i na końcu z czwartego obszaru. Innymi słowy można powiedzieć dla przykładu, że jeżeli beneficjent realizuje projekt w działaniu 5.1 (pierwszy obszar), to buduje lub rekonstruuje jakąś drogę (drugi obszar), która jest regionalna (trzeci obszar). Wybudowanie lub rekonstrukcja drogi powoduje powstanie oszczędności czasu (czwarty obszar).

W związku z powyższym nie można było badać łącznie wartości osiągnięcia wszystkich wskaźników, bo 1 euro mogło powodować realizację np. 0,000001 projektu, 0,0003 km budowanej drogi i 1,4 euro oszczędności. Zatem każdy z tych obszarów należało rozpatrywać oddzielnie.

Dlatego każdy projekt opisano tyloma równaniami, ile zostało wyznaczonych w działaniu obszarów. Następnie otrzymano setki równań, które rozwiązano w kroku czwartym.

Czwarty krok

Nie było możliwości rozwiązania takiego układu równań za pomocą zwykłych metod matematycznych, ponieważ wartości poszczególnych wskaźników (siłą rzeczy) w każdym projekcie różniły się. Dlatego w tym kroku wykorzystano **rozwiązanie nadliniowego układu**

równań w sensie normy średniokwadratowej za pomocą metody ortogonalizacji Householdera i odwrotnego postępowania Gaussa¹.

Wynikiem działania tego algorytmu było określenie **kosztów jednostkowych osiągnięcia 1 jednostki każdego wskaźnika** wraz z **prawdopodobieństwem** jego osiągnięcia. Prawdopodobieństwo zostało wyliczone w sposób uproszczony. Po pierwsze zbadano, w jakim procencie projektów dany wskaźnik się pojawił, a następnie zbadano, jaką średnią wartość wskaźnika osiągnęły projekty, jeżeli już ten wskaźnik się pojawił.

1.2.2.2. Analiza poprawności wskaźników RPO WL

Kolejnym etapem analizy wskaźników RPO WL była ocena poprawności opisanego wskaźnika. Ten etap opracowano na podstawie specjalnego narzędzia bazującego na podejściu teoretycznym (Atkinsona i SMART).

Oceny dokonano w oparciu o skalę szkolną:

- ▶ 1 – ocena niedostateczna
- ▶ 2 – ocena mierna
- ▶ 3 – ocena dostateczna
- ▶ 4 – ocena dobra
- ▶ 5 – ocena bardzo dobra

Założono, że:

- ▶ **ocena pozytywna wskaźnika na poziomie jednego z kryteriów** wynosi przynajmniej 3 (ocena dostateczna), co oznacza, że niższa ocena powodowała konieczność modyfikacji wskaźnika w zakresie danego kryterium (np. poprawności, obiektywności, możliwości pomiaru itd.)
- ▶ **ocena pozytywna na poziomie całościowej oceny wskaźnika** wynosi przynajmniej 4 (ocena dobra), co oznacza, że jeżeli wskaźnik uzyskał średnią z ocen składowych na poziomie niższym – konieczna była modyfikacja jednego lub kilku aspektów wskaźnika, aby podnieść jego oceny cząstkowe i uzyskać średni wynik na poziomie akceptowalnym (przynajmniej 4).

Wybrano następujące podkryteria do oceny:

- ▶ **Konkretnie opisany / obiektywny** – wskaźnik powinien umożliwiać jak najbardziej dokładny pomiar konkretnego zjawiska,
- ▶ **Wiarygodny** – prawdopodobieństwo otrzymania tego wskaźnika jest wysokie,
- ▶ **Istotny / użyteczny** – prowadzony dla samego pomiaru, wskaźnik powinien odzwierciedlać istotną część zagadnienia,
- ▶ **Prosty w konstrukcji** – można intuicyjnie określić kierunek i skalę zmian,
- ▶ **Wystandaryzowany i rzetelny** – pomiar powinien prowadzić za każdą próbą do uzyskania porównywalnych wartości,
- ▶ **Łatwo dostępne informacje** – pomiar powinien być łatwy do przeprowadzenia, powinien być technicznie możliwy i wykonalny,
- ▶ **Niski koszt pozyskania danych** – pomiar nie powinien generować zbyt wysokich kosztów,
- ▶ **Elastyczny / możliwy do modyfikacji**,

¹ w tym celu przygotowano specjalne makro w środowisku Visual Basic działające w Excelu oparte o przedstawione techniki matematyczne.

- ▶ **Możliwy do osiągnięcia** – założona wartość docelowa jest realna do osiągnięcia (nie jest przeszacowany),
- ▶ **Określony w czasie** – określono rok, w którym założona wartość wskaźnika będzie osiągnięta.

Dla każdego wskaźnika, który nie uzyska wymaganej oceny – zaproponowano właściwą modyfikację, poprawę, przeniesienie lub zmianę wskaźnika wraz z uzasadnieniem.

Oceny siły zależności dokonano techniką panelu ekspertów (por. pkt 1.2.3.3).

Oznaczenia:

O_i ocena *i-tego* wskaźnika na podstawie kryteriów cząstkowych

x_{ij} ocena cząstkowa *j-tym* podkryterium *i-tego* wskaźnika

$0 < x_{ij} < G$

G możliwa skala ocen od 1 do 5.

n liczba podkryteriów $n = 10$

j kolejne podkryterium $j \in \langle 0, n \rangle$

Średnią ocenę wyliczono w następujący sposób:

_____

1.2.2.3. Panel ekspertów

Zebrana wiedza na temat wskaźników oraz postępów w realizacji RPO WL była podstawą do opracowania rekomendacji zmian w systemie wskaźników oraz rekomendacji w zakresie działań, które należy podjąć, aby założone wskaźniki zostały zrealizowane. Propozycje te były przedmiotem dyskusji w ramach **panelu ekspertów**. Można zatem powiedzieć, że wyniki wszystkich analiz i badań zostały zinterpretowane przez **panel ekspertów**, który wyciągnął wnioski w kontekście celów prospektywnych badania.

Panel ekspertów tworzyło kilku ekspertów, dzięki czemu możliwe było wykorzystanie silnych stron tej techniki, a więc różnorodności podejść badawczych i wypracowaniu wspólnego stanowiska.

2. Opis wyników ewaluacji

2.1. Analiza definicji i metodologii pomiaru wskaźników na poziomie Programu

Czy funkcjonujące definicje i metodologie pomiaru wskaźników programowych spełniają kryteria SMART?

Czy wskaźniki są wiarygodne: ich wartości nie podlegają manipulacjom oraz opierają się na wiarygodnych i sprawdzalnych danych statystycznych?

Jak należy zmodyfikować definicje i metodologie pomiaru wskaźników programowych by poprawić ich jakość?

Czy istnieje system informatyczny wspierający proces zbierania danych? A jeśli tak, czy jest on odpowiednio dopasowany do pozyskiwania niezbędnych danych? Czy w przypadku zaproponowania alternatywnych wskaźników system monitorowania będzie musiał ulec modyfikacji?

Czy beneficjenci zgłaszają problemy związane z rozumieniem istoty poszczególnych wskaźników? Jak opiekunowie projektów oceniają dobór wskaźników dokonywany przez beneficjentów? Czy beneficjenci realizują zakładane w projektach wskaźniki? Jakie problemy sygnalizują beneficjenci w związku z koniecznością pomiaru postępu rzeczowego projektu?

W jaki sposób zorganizowały system wskaźników inne RPO? Czy można wskazać w tym kontekście dobre praktyki? Jak je zastosować w RPO WL?

Prace nad tworzeniem wskaźników miały różny charakter w zależności od tego, jakiego poziomu wdrażania dotyczyły wskaźniki. Wskaźniki na poziomie Programu oraz osi priorytetowych były tworzone na etapie programowania. W procesie ich tworzenia brali udział nie tylko pracownicy Instytucji Zarządzającej, ale również przedstawiciele Komisji Europejskiej oraz Ministerstwa Rozwoju Regionalnego, którzy uczestniczyli w negocjacjach Programu. Wskaźniki na poziomie Działań powstały poprzez przypisanie wskaźników na poziomie osi priorytetowych do poszczególnych działań wpisujących się w daną oś.

W opracowaniu wskaźników na poziomie projektów główną rolę odegrały osoby odpowiedzialne za wdrażanie poszczególnych osi priorytetowych. Osoby te proponowały listy wskaźników w odniesieniu do poszczególnych działań (bazując w dużym stopniu na doświadczeniach ze ZPORR). Listy te następnie były weryfikowane przez osoby odpowiedzialne za zarządzanie Programem pod kątem spójności i przydatności na potrzeby monitorowania, w wyniku czego powstała jedna lista zawierająca wskaźniki na poziomie projektów odnosząca się do wszystkich działań RPO WL.

Załącznik nr 4c do URPO WL zawiera (według stanu na dzień przeprowadzania badania) ok. 850 wskaźników. Lista wskaźników na poziomie projektów ma charakter zamknięty, tzn. wnioskodawcy nie mają możliwości opisywania przygotowywanych przez siebie projektów za pomocą wskaźników autorskich. Takie rozwiązanie pozwala uzyskać większą porównywalność projektów na etapie oceny. Ponadto możliwe jest agregowanie wartości wskaźników uzyskanych w poszczególnych projektach na poziom działania.

Za dobrą praktykę można uznać to, że w przypadku RPO WL zebrano wszystkie wskaźniki na poziomie projektu w formie jednej listy, dzięki czemu łatwiej jest uzyskać przejrzystość i spójność systemu wskaźników na poziomie projektów.

Pewną trudnością jest to, że lista wskaźników na poziomie projektów stanowi załącznik do URPO. W związku z tym jakiegokolwiek zmiany na

liście wskaźników są traktowane jako zmiany URPO, co zarazem wiąże się z koniecznością podejmowania odpowiednich uchwał przez Zarząd Województwa. Z drugiej jednak strony takie podejście zabezpiecza system wskaźników przed zbyt częstym wprowadzaniem zmian, a zarazem sprawia, że w proces zmian zaangażowani są nie tylko pracownicy odpowiedzialni za wdrażanie poszczególnych osi priorytetowych czy działań, lecz także decydenci.

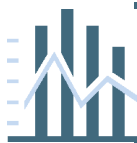
System wskaźników został poddany ewaluacji, przeprowadzonej w 2009 r. Dokonano również aktualizacji listy wskaźników na poziomie projektów w związku ze zmianami wprowadzonymi na liście wskaźników kluczowych.

2.1.1. Analiza możliwości agregacji wskaźników do poziomu Osi Priorytetowych i celów szczegółowych RPO WL

Analizę możliwości agregacji wskaźników z poziomu projektu, poprzez poziom Działania i Priorytetu na poziom celów szczegółowych Programu przeprowadzono szczegółowo w Załączniku nr 4.1.3.

Agregacja wskaźników do poziomu Działania i Osi Priorytetowej

Pierwszy wniosek, który nasuwa się po analizie agregacji wskaźników do poziomu Działania, to brak możliwości zliczania niektórych wskaźników w czterech Działaniach: 1.1, 4.1, 6.1 (kategoria II) oraz 7.3.

Przykład wskaźnika

Wskaźnik na poziomie Działania 1.1

Liczba utworzonych miejsc pracy - kobiety [etat]

Liczba utworzonych miejsc pracy - mężczyźni [etat]

Oba wskaźniki nie mają zasilenia z poziomu projektu. Wnioskodawcy nie są zobowiązani i nie mają możliwości wybierania tych wskaźników. Jednakże sam brak wskaźników na poziomie projektu nie jest sytuacją negatywną.

W **Działaniu 1.1** kwestia wprowadzenia wskaźników w podziale na płeć budzi sprzeciw. Powodem ich wprowadzenia byłaby (oprócz potrzeby sprawozdawania na poziomie Działania i Programu dla KE) potrzeba zachowania równości szans, z czym należy się oczywiście zgodzić, niemniej jednak taki podział może mieć zastosowanie jedynie po fakcie. Jeżeli bowiem projektodawca założy, że zatrudni po połowie kobiety i mężczyzn i będzie stosował takie kryterium przy rekrutacji pracowników – złamie prawo. Projektodawca może jedynie zapewnić równy dostęp do miejsca pracy dla kobiet i mężczyzn, nie może natomiast preferować jednej z płci przy wyborze pracownika. Dlatego przenoszenie na projektodawcę obowiązku planowania wartości wskaźnika dla kobiet i mężczyzn na etapie przygotowywania projektu budzi sprzeciw.

Beneficjent powinien zachować wszelkie zasady polityki równości szans przy przygotowywaniu i realizacji projektu, natomiast sprawozdawanie liczby zatrudnionych kobiet i mężczyzn powinno odbywać się dopiero ex post, a więc w sprawozdaniach z realizacji projektu. Dlatego w Działaniu 1.1 należy albo wprowadzić do formularza wniosku o płatność rubryk dotyczących wskaźnika KSI-

R.100 w podziale na kobiety i mężczyzn, albo wysłać pisma obligujące beneficjentów do szczegółowej sprawozdawczości tych wskaźników.

Przykład wskaźnika

Wskaźnik na poziomie Działania 4.1

Liczba osób, które uzyskały dostęp do szerokopasmowego Internetu

- w tym na obszarach wiejskich

Liczba usług publicznych zrealizowanych on-line

Wszystkie trzy wskaźniki wskazane wyżej nie mają zasilenia z poziomu projektu. Brakuje takich wskaźników na liście wskaźników, które beneficjenci mogą wybierać podczas przygotowywania wniosku.

W przypadku **Działania 4.1** i wskaźnika dotyczącego liczby osób, które uzyskały dostęp do szerokopasmowego Internetu można wykorzystać wskaźnik KSI-R.10.1.1 ('Liczba osób, które uzyskały możliwość dostępu do Internetu [osoby]'), jednakże liczba osób, które uzyskały taki dostęp nie równa się liczbie osób, które jedynie otrzymały taką możliwość. Z drugiej strony beneficjent realizujący projekt dotyczący sieci szerokopasmowej nie ma przełożenia na liczbę osób, które podpiszą umowę z operatorem 'ostatniej mili' i będą korzystać z Internetu. Stąd dla nich bardziej wiarygodny byłby wskaźnik KSI-R.10.1.1 i taki wskaźnik należy dodać na poziomie projektu. Jednakże na poziomie Działania i Osi Priorytetowej rezultatem powinna być liczba osób, która faktycznie uzyskała dostęp do Internetu szerokopasmowego. Dlatego mimo wszystko można wprowadzić również obowiązkowy drugi wskaźnik mierzony po roku od zakończenia realizacji projektu – tożsamy ze wskaźnikiem programowym (z poziomu Działania). Istnienie dwóch wskaźników dotyczących możliwości podłączenia osób do Internetu szerokopasmowego jest wskazane – z jednej strony umożliwi sprawozdawanie rezultatów tego typu projektów do KSI, a z drugiej strony – będzie agregowane na poziom Programu. W przypadku drugiego wskaźnika dotyczącego obszarów wiejskich, konieczne jest wprowadzenie analogicznego wskaźnika na poziomie projektu.

Trzeci wskaźnik, ponieważ jest wskaźnikiem rezultatu, musi dotyczyć świadczenia usług po ich wprowadzeniu. Dlatego powinien być on sumą trzech wskaźników KSI:

- R.13.3.1 | Liczba osób korzystających z usług on-line [osoby]
- R.13.4.1 | Liczba osób korzystających z usług on-line [osoby]
- R.14.1.1 | Liczba osób korzystających z usług on-line [osoby]

Te trzy wskaźniki należy dodać do listy wskaźników na poziomie projektu (Załącznik 4c do RPO WL) oczywiście przy założeniu, że 1 osoba będzie równa 1 usłudze.

Dodatkową kwestią, istotną dla osiągnięcia wartości docelowych tych wskaźników, zapisanych w Programie, jest konieczność odzyskania tych wskaźników w projektach, które zostały zrealizowane lub są realizowane lub też są wybrane do dofinansowania. Należy poprosić beneficjentów o sprawozdanie czy i jeżeli tak, to ile jednostek poszczególnych trzech wskaźników udało się / uda się osiągnąć w tych projektach. Najlepiej wykorzystać do tego zmieniony wzór wniosku o płatność (z dodaną informacją na temat tych trzech wskaźników). Beneficjent musi mieć obowiązek wypełnienia wartości osiągniętej tego wskaźnika – oczywiście jeżeli nie przewiduje jego realizacji, może wpisać zero.

W Działaniu 4.1 należy dodać do listy wskaźników na poziomie projektu wskaźniki KSI: R.10.1.1, R.13.3.1, R.13.4.1, R.14.1.1 oraz

wskaźniki tożsame ze wskaźnikami z poziomu Działania (Liczba osób, które uzyskały dostęp do szerokopasmowego Internetu, w tym na obszarach wiejskich). Dodatkowo, należy albo dostosować wzór wniosku o płatność tak, aby beneficjenci byli zmuszeni sprawozdać wielkość osiągniętych wskaźników w dotychczasowych projektach, albo wysłać pisma obligujące beneficjentów do szczegółowej sprawozdawczości tych wskaźników.

Przykład wskaźnika

Wskaźnik na poziomie Działania 6.1 | Kategoria II: Gospodarka odpadami i ochrona powierzchni ziemi.

Liczba osób objętych selektywną zbiórką odpadów w wyniku realizacji projektów [osoby]

W przypadku tego wskaźnika utracono możliwość agregacji wskutek zmian na liście wskaźników KSI.

W znacznym stopniu utracono możliwość pomiaru wskaźnika w związku z wprowadzeniem zmian w załączniku 4c do URPO w celu uzyskania zgodności z 'listą wskaźników kluczowych'. Na liście wskaźników kluczowych zmieniono nazwę wskaźnika R.44.1.1 z 'Liczba osób objętych selektywną zbiórką odpadów' na 'Liczba osób objętych systemem zagospodarowania odpadów'. Po wprowadzeniu zmian w nazwie wskaźnika R.44.1.1 należało dodać na poziomie projektów wskaźnik regionalny 'Liczba osób objętych selektywną zbiórką odpadów'. Część danych służących do pomiaru wskaźnika można pozyskać w przypadku projektów przyjętych do realizacji przed wprowadzeniem aktualizacji załącznika 4c do URPO.

Należy zweryfikować, czy nazwa wskaźnika w projektach przyjętych do dofinansowania przed zmianą została w bezpośredni sposób zmieniona z 'Liczby osób objętych selektywną zbiórką odpadów' na 'Liczbę osób objętych systemem zagospodarowania odpadów'. W przypadku wystąpienia takiej sytuacji pomiar wskaźnika na poziomie danego projektu jest nadal możliwy. Ponadto należy w trybie niezwłocznym dodać wskaźnik 'Liczba osób objętych selektywną zbiórką odpadów' do załącznika 4c do URPO.

Przykład wskaźnika

Wskaźnik na poziomie Działania 7.3

Liczba projektów współpracy międzynarodowej [szt.]

Brak możliwości zliczania ze względu na brak informacji odnośnie współpracy międzynarodowej w ramach projektów. Kwestia ta nie powinna być jednak rozstrzygana na poziomie wskaźników, a we wniosku o dofinansowanie projektu.

Kwestia rozdzielenia projektów bez rzetelnego wskazania rodzaju współpracy nie jest możliwa. Chociaż istniało rozwiązanie, którego ślad można zobaczyć w bazie danych dostępnej w LSI. Istnieje tam wskaźnik LSI-P.7.3.9 Liczba projektów współpracy międzynarodowej [szt.], którego nie ma na aktualnej liście wskaźników z poziomu projektu. Analizując głębiej bazę danych łatwo zauważyć, że wskaźnik ten nie był wybierany przez beneficjentów, stąd najlepszym rozwiązaniem mogło by być jednak zawarcie odpowiednich zapisów we wniosku o dofinansowanie projektu.

Należy dodać we wniosku o dofinansowanie projektu w działaniu 7.3 pytania: 'Czy projekt dotyczy współpracy międzynarodowej?' z możliwymi odpowiedziami 'Tak' i 'Nie'.

W przypadku agregacji wskaźników z poziomu Działania na poziom Osi Priorytetowej występują te same problemy z uwagi na to, że wskaźniki te są ze sobą tożsame (por. sposób tworzenia tych wskaźników opisany wyżej).

Agregacja wskaźników do poziomu celu szczegółowego RPO

Kolejnych problemów dostarcza agregacja wskaźników z poziomu projektu i Działania na poziom celu szczegółowego. W przypadku celu 2 i 3 występują wskaźniki, które nie mają zasilenia. Szczegóły przedstawiono poniżej.

Przykład wskaźnika

Wskaźnik na poziomie celu szczegółowego 2:
'Poprawa warunków inwestowania w województwie z poszanowaniem zasady zrównoważonego rozwoju'.

Wzrost liczby firm z udziałem kapitału zagranicznego [%]

Nie jest możliwe zliczenie tego wskaźnika na podstawie wskaźników zasilających, brakuje informacji czy przedsiębiorstwo ma udział kapitału zagranicznego.

Konieczne jest dodanie pola we wniosku o dofinansowanie projektu w Osi I, 'czy przedsiębiorstwo jest przedsiębiorstwem z udziałem kapitału zagranicznego?', natomiast w przypadku projektów już realizowanych / zrealizowanych – należy wysłać pisma obligujące beneficjentów do wskazania tej informacji. Wówczas będzie możliwe określenie procentowego wzrostu liczby takich firm, wynikającego z interwencji Programu.

Przykład wskaźnika

Wskaźnik na poziomie celu szczegółowego 3:
'Zwiększenie atrakcyjności Lubelszczyzny jako miejsca do zamieszkania i przebywania'.

Liczba osób, które skorzystały z infrastruktury edukacyjnej zrealizowanej w ramach programu – miasto [osoby]

Liczba osób, które skorzystały z infrastruktury edukacyjnej zrealizowanej w ramach programu – wieś [osoby]

Nie jest możliwa agregacja wskaźnika ze względu na brak danych w podziale na obszar zamieszkania osób (miasto – wieś).

W obecnej sytuacji wykorzystywane są następujące wskaźniki dotyczące osób korzystających z infrastruktury edukacyjnej:

- KSI-R.75.1.2 | Liczba studentów korzystających z infrastruktury wspartej w wyniku realizacji projektu [osoby]
- KSI-R.75.1.1 | Liczba uczniów korzystających z infrastruktury wspartej w wyniku realizacji projektu [osoby]

- LSI-R.8.2.1 | Liczba osób korzystających z infrastruktury wspartej w wyniku realizacji projektu (osoby) [osoby]

W Działaniach 8.1 i 8.2 należy dodać do listy wskaźników na poziomie projektu podziały na osoby pochodzące z miasta i ze wsi, wliczane do wskaźników KSI-R.75.1.2, KSI-R.75.1.1 i LSI-R.8.2.1. Dodatkowo, należy wprowadzić modyfikacje we wzorze wniosku o płatność tak, aby obecnie realizowane lub zrealizowane projekty mogły być również wliczone do tego wskaźnika – beneficjenci powinni sprawozdać realizację tych wskaźników.

Słaba synteza informacji ze wskaźników na poziomie osi priorytetowej i celu

Analiza możliwości agregacji wskaźników na poziom priorytetu i celu wykazała jeszcze jeden problem. Zbadano bowiem, ile wskaźników z poziomu projektu jest agregowanych do poziomu Osi Priorytetowych i celu szczegółowego.

Tabela 2. Liczba wskaźników (i ich udział procentowy we wszystkich wskaźnikach) agregowanych na poziom celu z poziomu Działania i Osi Priorytetowych dla RPO WL.

Wyszczególnienie		Cel szczegółowy 1 Zwiększenie konkurencyjności regionu poprzez wsparcie rozwoju sektorów nowoczesnej gospodarki oraz przez stymulowanie innowacyjności		Cel szczegółowy 2 Poprawa warunków inwestowania w województwie z poszanowaniem zasady zrównoważonego rozwoju		Cel szczegółowy 3 Zwiększenie atrakcyjności Lubelszczyzny jako miejsca do zamieszkania, pracy i wypoczynku	
Liczba wskaźników agregowanych na poziom celu z poziomu...	...Działania	27	38%	4	11%	1	3%
	- spośród wskaźników		72		35		30
	...Osi Priorytetowej	8	23%	4	14%	1	4%
	- spośród wskaźników		35		28		23

Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonej analizy spójności wskaźników.

Najgorsza sytuacja ma miejsce w przypadku celu szczegółowego 3, gdzie jedynie 1 wskaźnik z poziomu Działania (spośród 30) i 1 – z poziomu Osi Priorytetowej (spośród 23) są agregowane bezpośrednio na poziom celu szczegółowego. W przypadku drugiego celu szczegółowego jedynie 4 wskaźniki (spośród 35 na poziomie Działania i 28 na poziomie Osi) są agregowane na poziom celu.

Powyższą sytuację nazwano **brakiem agregacji poziomej wskaźników** (a więc zbierania wszystkich efektów projektów w grupy i opisywania ich za pomocą bardziej ogólnych wskaźników). Wynika to z faktu, że wybór wskaźników na poziomie celów polegał w większości przypadków na **wyborze i powieleniu niektórych, najważniejszych wskaźników z poziomu Osi Priorytetowych**. Analogiczna sytuacja ma miejsce w przypadku agregacji wskaźników z poziomu projektu na poziom Działania. Jedynie w przypadku agregacji z poziomu Działania na poziom Osi Priorytetowych utrata informacji zbieranych przez wskaźniki jest minimalna.

Tabela 3. Liczba wskaźników agregowanych na poziom celu i Osi Priorytetowych z poziomu Działań dla RPO WL.

Wyszczególnienie celów i Działań	Liczba wszystkich wskaźników w na poziomie Działania	Liczba wskaźników agregowanych na poziom Osi Priorytetowej	Liczba wskaźników agregowanych na poziom celu szczegółowego
Cel szczegółowy 1 Zwiększenie konkurencyjności regionu poprzez wsparcie rozwoju sektorów nowoczesnej gospodarki oraz przez stymulowanie innowacyjności			
Działanie 1.1 Dotacje dla nowopowstałych mikroprzedsiębiorstw	6	6	3
Działanie 1.2 Dotacje inwestycyjne dla mikroprzedsiębiorstw	8	8	4
Działanie 1.3 Dotacje inwestycyjne dla małych i średnich przedsiębiorstw	9	9	5
Działanie 1.4 Dotacje inwestycyjne w zakresie dostosowania przedsiębiorstw do wymogów ochrony środowiska oraz w zakresie odnawialnych źródeł energii	17	17	8
Działanie 1.5 Dotacje inwestycyjne w zakresie turystyki	11	11	6
Działanie 1.6 Badania i nowoczesne technologie w strategicznych dla regionu dziedzinach	3	3	1
Działanie 1.7 Wzrost konkurencyjności przedsiębiorstw poprzez doradztwo	2	2	0
Działanie 2.1 Instrumenty pożyczkowe i poręczeniowe dla przedsiębiorstw	1	1	0
Działanie 2.2 Regionalna infrastruktura B+R	4	4	0
Działanie 2.3 Wsparcie instytucji otoczenia biznesu i transferu wiedzy	3	3	0
Działanie 2.4 Marketing gospodarczy	1	1	0
Działanie 4.1 Społeczeństwo informacyjne	7	5	0
Cel szczegółowy 2 Poprawa warunków inwestowania w województwie z poszanowaniem zasady zrównoważonego rozwoju			
Działanie 3.1 Tworzenie terenów inwestycyjnych	2	2	2
Działanie 3.2 Rewitalizacja zdegradowanych obszarów miejskich	4	4	2
Działanie 5.1 Regionalny układ transportowy	5	5	0
Działanie 5.2 Lokalny układ transportowy	5	5	0
Działanie 5.3 Miejski transport publiczny	4	4	0
Działanie 5.4 Transport kolejowy	4	4	0
Działanie 5.5 Transport lotniczy	3	3	0
Działanie 6.1 Ochrona i kształtowanie środowiska	6	6	0
Działanie 6.2 Energia przyjazna środowisku	2	2	0
Cel szczegółowy 3 Zwiększenie atrakcyjności Lubelszczyzny jako miejsca do zamieszkania, pracy i wypoczynku			
Działanie 7.1 Infrastruktura kultury i turystyki	7	7	0
Działanie 7.2 Promocja kultury i turystyki	3	3	0
Działanie 7.3 Współpraca międzyregionalna	2	2	0
Działanie 8.1 Infrastruktura dydaktyczna i społeczna szkół wyższych	3	3	0
Działanie 8.2 Infrastruktura szkolna i sportowa	8	8	0
Działanie 8.3 Ochrona zdrowia	5	5	1
Działanie 8.4 Pomoc społeczna	2	0	0

Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonej analizy spójności wskaźników.

Powyższa tabela pokazuje, że większość wskaźników z poziomu Działania zasila wskaźniki na poziomie Osi Priorytetowych.

Niestety, z drugiej strony wskaźniki jedynie z kilku Działań zasilają wskaźniki celów szczegółowych. Dotyczy to wszystkich trzech celów szczegółowych.

W przypadku pierwszego celu szczegółowego wskaźniki są zasilane z Działań I Osi Priorytetowej (bez Działania 1.7), natomiast w ogóle nie są zasilane Działaniami Osi II. W przypadku drugiego celu szczegółowego sytuacja przedstawia się gorzej, bowiem wskaźniki

celu zasilane są jedynie z Osi Priorytetowej III, podczas gdy powinny obejmować również Działania V i VI Osi Priorytetowej.

Jest to sytuacja bardzo niekorzystna, bowiem wiele Działań nie wpływa na realizację wskaźników celu RPO WL.

Dalsza analiza powinna zatem wykazać, czy cele Działań wpisują się w cele szczegółowe RPO WL. Analiza celów pokazała, że cele Działań są zgodne z celami Programu i wpisują się w ich realizację. Zatem **logika Programu nie budzi zastrzeżeń**.

Okazuje się, że to jedynie wskaźniki celów szczegółowych zostały zawężone do wybranych aspektów realizowanych przez te cele. Natomiast cele Działań wpisują się bezbłędnie w cele szczegółowe Programu. Zatem wskaźniki opisujące cele szczegółowe powinny zostać przepracowane i rozszerzone na wszystkie Działania, które je realizują.

Poniżej zaprezentowano przykładowe wskaźniki, które bardziej precyzyjnie opisują cele szczegółowe RPO (są one przygotowane jednakże na bazie istniejących wskaźników po to, aby zachować możliwość agregacji).

Tabela 4. Przykładowe wskaźniki realizacji celów szczegółowych.

Cel szczegółowy	Wskaźnik produktu	Wskaźnik rezultatu
Zwiększenie konkurencyjności regionu poprzez wsparcie rozwoju sektorów nowoczesnej gospodarki oraz przez stymulowanie innowacyjności	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Liczba przedsiębiorstw wspartych inwestycyjnie ▶ Liczba przedsiębiorstw wspartych doradczo ▶ Powierzchnia utworzonych/wyposażonych parków/inkubatorów 	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Liczba utworzonych nowych etatów, w tym etatów badawczych ▶ Liczba przedsiębiorstw, które wprowadziły innowacje / nowe produkty w wyniku bezpośredniego wsparcia ▶ Liczba przedsiębiorstw, które nawiązały współpracę z sektorem B+R ▶ Liczba usług publicznych zrealizowanych on-line
Poprawa warunków inwestowania w województwie z poszanowaniem zasady zrównoważonego rozwoju	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Powierzchnia przygotowanych terenów inwestycyjnych ▶ Udział dróg / linii kolejowych spełniających wymogi w drogach / liniach kolejowych ogółem ▶ Udział transportu kolejowego / lotniczego w transporcie ogółem ▶ Poziom zwodociągowania / skanalizowania województwa 	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Powierzchnia terenów inwestycyjnych, które stały się dostępne w wyniku realizacji projektów ▶ Liczba firm, które podjęły działalność na terenach inwestycyjnych / zrewitalizowanych ▶ Liczba utworzonych nowych etatów ▶ Oszczędność czasu w przewozach pasażerskich i towarowych ▶ Zmniejszenie ładunku zanieczyszczeń: BZT5, azot, fosfor, zawiesina
Zwiększenie atrakcyjności Lubelszczyzny jako miejsca do zamieszkania, pracy i wypoczynku	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Liczba wspartych obiektów kulturalnych i turystycznych ▶ Liczba wspartych obiektów edukacyjnych szkół ▶ Liczba wspartych obiektów ochrony zdrowia i opieki społecznej 	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Liczba utworzonych nowych etatów ▶ Nowe rodzaje usług/produktów/atrakcji oferowanych w wyniku realizacji projektów ▶ Liczba odwiedzających/widzów/turystów ▶ Liczba osób, które skorzystały ze wspartej infrastruktury edukacyjnej ▶ Potencjalna liczba specjalistycznych badań medycznych przeprowadzonych sprzętem zakupionym w wyniku realizacji projektów ▶ Saldo migracji (brak agregacji)

Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonej analizy spójności wskaźników.

Jednocześnie należy podkreślić, że zmiana wskaźników celów szczegółowych w obecnym momencie wdrażania Programu jest niezwykle trudna do wdrożenia. Można przypuszczać, że koszty wprowadzenia tej zmiany z pewnością przewyższą korzyści, które można dzięki niej uzyskać.

2.1.2. Analiza poprawności metodycznej systemu wskaźników

Analiza poprawności metodycznej systemu wskaźników z poziomu Działania, Osi Priorytetowych i celów szczegółowych, przeprowadzona w załączniku 4.1.3, wykazała, że występuje kilka błędów w definicjach wskaźników.

Takim przykładem są **wskaźniki 'liczby projektów'**, które formalnie zalicza się do wskaźników produktu. W praktyce jednak wskaźniki te nie badają produktów, ponieważ nie odnoszą się do rzeczowych efektów działań w projektach, osiąganych bezpośrednio na skutek wydatkowania środków. Można z dużym przekonaniem powiedzieć, że wskaźniki te nie przekazują żadnych informacji o spodziewanych efektach projektów. Poza tym poziom ogólności (np. 'liczba projektów z zakresu turystyki', 'liczba projektów mających na celu poprawę atrakcyjności miast') powoduje, że trudno też mówić o jakiegokolwiek trafności tych wskaźników w kontekście realizacji celów Priorytetów. Ich jedyną zaletą jest bardzo prosta możliwość zliczenia i sprawozdawania. Jednakże zliczanie wielu nieporównywalnych projektów ze sobą (np. przebudowy 20 km drogi wojewódzkiej i 1 km chodnika przy drodze gminnej) jest niepoprawne metodologiczne i budzi sprzeciw autorów. Ponieważ jednak wskaźniki tego typu stanowią podstawę budowy systemu wskaźników Core Komisji Europejskiej – jak można przypuszczać – nie jest możliwa ich zmiana, a tym bardziej ich usunięcie.

W badaniu poprawności metodycznej wskaźników wykorzystano kryteria wskaźnika modelowego, bazujące na podstawach teoretycznych, a także na doświadczeniach autorów z poprzednich badań. Analiza literatury i raportów z różnych badań z tego zakresu pokazała, jak różne (w szczegółach) może być podejście do badania wskaźników. W niniejszym badaniu starano się zsyntetyzować różne podejścia i wypracować nadrzędny (zawierający różne podejścia) sposób oceny poprawności metodycznej wskaźników.

Poniżej omówiono poszczególne kryteria wskaźnika modelowego ze szczegółowymi przykładami zastosowanej interpretacji dla wybranych wskaźników RPO WL (szczegółowa analiza została przeprowadzona w załączniku do raportu).

Spełnianie cech wskaźnika modelowego przez wskaźniki RPO WL

Konkretność opisu i obiektywizm wskaźników

W tym kryterium chodziło o sam opis (nazwę) wskaźnika i jego definicję. Nie zastanawiano się tu, czy można manipulować wskaźnikiem (to bada 'wiarygodność'), czy bada on osiągnięcie celów (to bada 'istotność / użyteczność'), czy też czy badacz może subiektywnie ocenić wartość wskaźnika (to bada 'wystandaryzowanie i rzetelność'). Chociaż z tym ostatnim kryterium, konkretność i obiektywizm są niewątpliwie najbardziej związane.

W tym kryterium badano pierwsze wrażenie z zapoznania się z nazwą i jednostką wskaźnika. Wskaźnik powinien umożliwiać jak najbardziej dokładny pomiar konkretnego zjawiska, a więc wskaźnik musi posiadać jasną i zrozumiałą interpretację (nie zawiera niezrozumiałych lub niejednoznacznych pojęć).

Niestety to kryterium było **w największym stopniu niespełniane** przez wskaźniki z każdego poziomu. Wynika to z faktu, że IZ nie zdecydowała się na opracowanie definicji wskaźników.

Chociaż w opinii niektórych przedstawicieli IZ w przypadku zdecydowanej większości wskaźników już same ich nazwy są na tyle jednoznaczne, że formułowanie definicji nie jest konieczne, to pojawiały się przypadki różnych sposobów rozumienia, czy też monitorowania wskaźników.

Problemy definicyjne związane z jednostkami widać m.in. w Osi Priorytetowej I, w Działaniu 1.1. Z jednej strony wynikają one z nieprecyzyjnej definicji wskaźnika (w jakich jednostkach należy przedstawiać dany wskaźnik), a z drugiej – z niewystarczająco dokładnie działającego systemu weryfikacji wniosku o dofinansowanie (na etapie oceny i wyboru projektu lub w ostateczności na etapie podpisywania umowy).

Przykład wskaźnika

Wskaźnik lokalny produktu dla Działania 1.1

#2 Wartość zakupionych środków trwałych

Analiza wpisanych przez wnioskodawców wartości do tego wskaźnika pokazała, że jednostki były najprawdopodobniej zmieniane wskutek procesu aktualizacji wskaźników i wpisywane jako 'zł' albo jako 'tys. zł'. Przez to w różnych projektach mamy wpisane różnorodne wartości np. '63,9' albo '827 750,0'. Zbierane w ten sposób dane (i nie weryfikowane na etapie oceny wniosku) nie mają dużej wartości poznawczej i zarządczej.

Podobna sytuacja występuje w wielu innych wskaźnikach, jak np. w Działaniu 1.4B ('wskaźniki mocy zainstalowanej', gdzie wartości podawano w kW lub MW), w Działaniu 2.4 (wskaźnik LSI-R.2.4.2 - Liczba odbiorców kampanii informacyjno-promocyjnych', gdzie wartości podawano w osobach lub tys. osób).

Podczas oceny wniosku lub przed podpisaniem umowy należy ocenić zakres i jakość przyjmowanych przez beneficjentów wskaźników.

Zatem w tym kryterium ważna była szczegółowość opisu wskaźnika. Mogło to wynikać z dwóch czynników:

- ▶ z natury opisu wskaźnika, zbyt ogólnego podejścia do badanego zjawiska (przy czym doprecyzowanie definicji w nie pozwoliło na poprawę rzetelności); ponieważ jest to błąd, który wynika z niepoprawnej budowy wskaźnika, ocena w tym przypadku była najniższa,

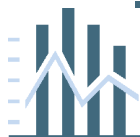
Przykład wskaźnika

Wskaźnik produktu dla Działania 7.1 Infrastruktura kultury i turystyki

Liczba projektów z zakresu turystyki (szt.)

Wskaźnik jest błędnie zbudowany i nie jest możliwe jego doprecyzowanie (nawet w postaci definicji czy metodologii pomiaru). Wskaźnik nie bada bowiem produktu, ponieważ nie odnosi się do rzeczowych efektów działań w projektach, osiąganych bezpośrednio na skutek wydatkowania środków – wskaźnik nie przekazuje żadnych informacji o spodziewanych efektach projektów. Poza tym poziom ogólności powoduje, że sumujemy różne miary (np. projekty budujące infrastrukturę szerokopasmową i projekt uruchomienia usługi on-line), co jest metodologicznie niedopuszczalne.

- ▶ z niesprecyzowanej definicji pojęć, to znaczy, jeżeli pod pojęciem wykorzystanym w kryterium można zmieścić inne pojęcia i w dowolny sposób kształtować wartość wskaźnika.

Przykład wskaźnika

Wskaźnik rezultatu dla Oś Priorytetowa IV: Społeczeństwo Informacyjne

Liczba korzystających z usług on-line (osoby)

W definicji wskaźnika (nazwie) nie wiadomo, o jakich korzystających chodzi (definicja nie jest precyzyjna w tym zakresie), czy chodzi tylko o osoby fizyczne w gospodarstwach domowych, czy również o osoby pracujące w instytucjach, nie wiadomo również, czy i jak liczyć turystów lub osoby przyjezdne i czy liczyć instytucje jako całość (1 korzystającego), czy każdego korzystającego z danej instytucji oddzielnie itd.

Wiarygodność wskaźników

Wiarygodność wskaźnika odnosiła się jedynie do jego możliwości mierzenia faktycznych zmian, jakie daje interwencja RPO. Wiarygodność wskaźnika jest tym większa, im wskaźnik odnosi się w większym zakresie jedynie do zmian spowodowanych realizacją projektów.

Ma to związek z możliwością manipulowania wartością wskaźnika, kiedy projektowi przypisuje się zmiany jakie i tak zaszyby w otoczeniu projektu lub nawet bezpośrednio w instytucji, obszarze, na którym projekt był realizowany. Chodzi tu zatem o efekt pozorny (pozorne zmiany, które przypisuje się projektowi, chociaż mają inne źródło).

Przykład wskaźnika

Wskaźnik rezultatu dla Działania 3.2 Rewitalizacja zdegradowanych obszarów miejskich

RPO-R.3.2 | Liczba firm, które podjęły działalność na terenie zrewitalizowanym [szt.]

Przykład tego wskaźnika pokazuje, że wskaźnik może mierzyć również zmiany pozorne, które nie wynikają z przeprowadzonych działań w projekcie. Do wskaźnika wliczone zostaną bowiem również firmy, które i tak miały powstać na tym obszarze bez względu na to, czy były on zrewitalizowany, czy też nie.

Drugim aspektem badanym tym kryterium jest możliwość weryfikacji wartości osiągniętej wskaźnika w statystyce publicznej (we wskaźnikach kontekstowych). Inaczej można powiedzieć, że wskaźnik powinien być statystycznie sprawdzalny (zmiany we wskaźnikach kontekstowych powinny odnosić się do zmian wykreowanych przez wsparcie z RPO).

Przykład wskaźnika

Wskaźnik produktu dla Działania 5.1 Regionalny układ transportowy

Długość nowych dróg regionalnych [km]

Wskaźnik ten jest niemal tożsamy ze wskaźnikiem występującym w statystyce polskiej i unijnej. Możliwa jest zatem weryfikacja jego wielkości, a także określenie zakresu zmian, jakie spowodowała interwencja (np. wzrost długości dróg regionalnych o 10% został spowodowany w połowie interwencją z RPO).

Istotność i użyteczność wskaźników

Pomiar wskaźnika nie może być prowadzony dla samego pomiaru, wskaźnik powinien odzwierciedlać istotną część zagadnienia. Dlatego wskaźnik istotny / użyteczny:

- ▶ badający rezultat powinien odnosić się do celu, który mierzy, natomiast
- ▶ badający produkt – do typów projektu, który opisuje.

To oznacza, że wskaźnik powinien ulegać zmianom w odpowiedzi na efektywną interwencję publiczną. W tym zakresie wskaźniki uzyskiwały dobre rezultaty poza przykładami m.in. wskaźnika opisanego wyżej, dotyczącego 'liczby projektów' z danego zakresu.

Szczególnym przypadkiem wskaźników, które nie są użyteczne są wskaźniki powielające inne wskaźniki w części lub w całości.

Przykład wskaźnika

Wskaźnik produktu Działania 1.2 | Dotacje inwestycyjne dla mikroprzedsiębiorstw

Liczba wspartych mikroprzedsiębiorstw [szt.]

Liczba projektów z zakresu bezpośredniego wsparcia inwestycyjnego dla MŚP [szt.]

Wskaźniki zostały ocenione jako mało istotne, bowiem powielają się praktycznie w 100%. Działanie 1.2 dotyczy jedynie mikroprzedsiębiorstw, które składają wnioski na bezpośrednie wsparcie inwestycyjne, w związku z tym liczba wspartych mikroprzedsiębiorstw powinna być równa liczbie projektów z zakresu bezpośredniego wsparcia inwestycyjnego.

Prostota wskaźników

Wskaźniki powinny być prosto skonstruowane, tzn. w taki sposób, aby można było intuicyjnie określić kierunek i skalę ich zmian, która wpływa pozytywnie na realizację celów.

Prostota konstrukcji charakteryzuje się również nie łączeniem w sobie różnych kategorii (czyli monitorowaniem jednej odrębnej kategorii). Kategorie można rozróżnić wtedy, kiedy mają różne definicje.

Przykład wskaźnika

Wskaźnik produktu Priorytetu IX Pomoc techniczna

Liczba szkoleń, seminariów i konferencji dla beneficjentów [szt.]

Wskaźnik ten sumuje ze sobą trzy różne kategorie spotkań definiowane w różny sposób, służące do nieco odmiennych celów. Szkolenia mają bowiem charakter edukacyjny, a seminaria i konferencje – informacyjny. Stąd tutaj występuje łączenie 2 całkiem różnych kategorii.

Wystandardyzowanie i rzetelność wskaźników

Pomiar wskaźników powinien prowadzić przy każdej próbie do uzyskania porównywalnych wartości. Wartości wskaźników nie mogą wynikać z subiektywnej oceny jednostki. W niektórych przypadkach wskaźników ocena wynikała z braku doprecyzowania, kiedy i w jaki sposób wartość ma być mierzona.

Przykład wskaźnika

Wskaźnik rezultatu dla Działania 7.3 Współpraca międzyregionalna

Liczba odwiedzających/widzów (os.)

Ten wskaźnik nie pokazuje obu aspektów pomiaru – czasu, w którym należy zliczać odwiedzających i widzów. Nie wiadomo, czy należy zliczyć osoby w ciągu roku, czy przez cały okres trwałości.

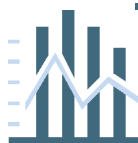
Wskaźnik nie mierzy również drugiego aspektu, nie wiadomo, w jaki sposób mierzyć odwiedzających i widzów, czy każda osoba może wystąpić jednokrotnie, czy też może się powtarzać. Ponieważ wskaźnik będzie monitorowany na podstawie liczby sprzedanych biletów / wydanych wejściówek, dlatego niemożliwe będzie oddzielenie osób kilkakrotnie odwiedzających lub oglądających przedstawienia (które powinny być liczone tylko raz, za pierwszym razem, kolejne uczestnictwo nie powinno być zliczane) od osób, które raz uczestniczą w wydarzeniu. Dlatego w definicji należałoby zaznaczyć, że chodzi o liczbę razy odwiedzenia danej imprezy / oglądania przedstawienia itp.

Łatwo dostępne informacje dla pomiaru wskaźników

Pomiary wskaźników powinny być łatwe do przeprowadzenia, powinny być technicznie możliwe (możliwe do pomiaru przy użyciu odpowiednich do tego narzędzi) i wykonalne. Chodzi tu również o to, aby dane niezbędne do określenia wartości wskaźników były łatwo dostępne

i mogły zostać wykorzystane bez zwłoki (np. nie trzeba na nie czekać), nie będą wymagały przeprowadzenia długotrwałych i skomplikowanych badań.

Przykład wskaźnika

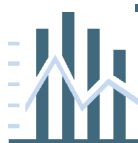
Wskaźnik rezultatu Działania 5.1 Regionalny układ transportowy

Oszczędność czasu w euro na nowych i zrekonstruowanych drogach w przewozach pasażerskich [euro]

Ten wskaźnik wymaga specjalistycznych obliczeń z wykorzystaniem specjalistycznej wiedzy, należy tu bowiem postępować zgodnie z metodologią 'Niebieskiej Księgi' lub Instytutu Badawczego Dróg i Mostów.

Koszt pozyskania danych do pomiaru wskaźników

Pomiar wskaźników nie powinien wiązać się ze zbyt dużymi obciążeniami dla obywateli, przedsiębiorstw czy też administracji publicznej (pomiar nie powinien generować zbyt wysokich kosztów),

Przykład wskaźnika

Wskaźnik rezultatu Działania 5.4 Transport kolejowy

Oszczędność czasu w euro na nowych i zrekonstruowanych liniach kolejowych w przewozach pasażerskich [euro]

Pomiar tego wskaźnika z reguły beneficjenci zlecają firmom zewnętrznym, przez co jego pomiar staje się kosztowny. Również dla instytucji wdrażającej może być kosztowny, jeżeli chce ona zlecić badanie tego wskaźnika na poziomie całego programu (na podstawie projektów złożonych).

Elastyczność i możliwość modyfikacji wskaźników

Analiza pokazała, że w przypadku wskaźników RPO WL jest zachowana możliwość modyfikacji wskaźnika w zależności od zdiagnozowanych potrzeb.

Możliwość osiągnięcia wartości docelowych

W tym kryterium weryfikowano, czy założona wartość docelowa jest realna do osiągnięcia (czy wskaźnik nie jest przeszacowany). W tym przypadku należało posiłkować się wynikiem analizy możliwości osiągnięcia wartości docelowych wskaźników (por. rozdz. 2.2).

Określenie wskaźników w czasie

W przypadku wskaźników RPO WL określono rok, w którym założona wartość wskaźnika będzie osiągnięta. Z racji określenia ram czasowych wdrażania RPO, gdzie kontraktowanie projektów i ich realne zakończenie (i tym samym osiągnięcie wskaźników) może trwać do roku 2015 – wszystkie wskaźniki można uznać za określone w czasie. Podobnie jest na poziomie projektów – tu również każdy projektodawca określa, w którym roku osiągnie wskaźniki produktu i rezultatu. Stąd każdy wskaźnik uzyskał ocenę najwyższą w tym kryterium (5).

Przyporządkowanie wskaźników do produktów bądź rezultatów

Na poziomie Działania bądź Priorytetu wskaźniki zostały w zdecydowanej większości poprawnie przyporządkowane do kategorii: produkt bądź rezultat. Zdarzają się jednak **błędne przyporządkowania wskaźników do wskaźników produktu, bądź rezultatu**. Powoduje to komplikacje nie tylko dla całego systemu, ale również dla samych beneficjentów.

Przykład wskaźnika

Wskaźnik lokalny rezultatu dla Działania 1.6

Liczba przedsiębiorstw we wspieranych klastrach

Wskaźnik 'liczby przedsiębiorstw we wspieranych klastrach' posiada cechy ewidentnie wskaźnika produktu, ponieważ klastry wspiera się bezpośrednio w projekcie, to również na przedsiębiorstwa będące członkami klastra otrzymują pomoc bezpośrednią.

Dla beneficjenta próbującego dostosować definicję wskaźnika do jego położenia (rezultatu) może to jednak oznaczać, że liczba przedsiębiorstw może oznaczać liczbę potencjalnych uczestników klastra, którzy mogą przyłączyć się do niego w wyniku działań wspierających klastry zawartych w projekcie. Tak określony wskaźnik będzie dużo wyższy niż wskaźnik produktu opisujący rzeczywistość projektową.

Przykład wskaźnika

Wskaźnik lokalny rezultatu dla Działania 3.1

LSI-4.1.7 Powierzchnia przygotowanych terenów inwestycyjnych (ha)

Wskaźnik 'powierzchni przygotowanych terenów inwestycyjnych' jest wskaźnikiem produktu, bowiem tereny przygotowuje się podczas realizacji działań w projekcie. Na takie przyporządkowanie wskaźnika wskazuje również wskaźnik z poziomu Działania, gdzie jako wskaźnik produktu występuje jednakowoż brzmiący wskaźnik ('Powierzchnia przygotowanych terenów inwestycyjnych [ha]')

Przykład wskaźnika

Wskaźnik lokalny rezultatu dla Działania 4.1

LSI-R.4.1.2 | Ilość węzłów sieci szkieletowej (szt.)

Wskaźnik występuje wśród wskaźników rezultatu mimo, iż wśród produktów możemy odnaleźć niemal analogiczny wskaźnik 'LSI-P.4.1.1 | Liczba węzłów sieci szkieletowej (szt.)'.

Przykład wskaźnika

Wskaźnik lokalny produktu i rezultatu dla Działania 8.3

LSI-P.8.3.8 | Powierzchnia zmodernizowanych obiektów ochrony zdrowia dostosowanych do przepisów prawa (m²)

LSI-R.8.3.7 | Liczba dostosowanych obiektów ochrony zdrowia do przepisów prawa (szt.)

Pierwszy wskaźnik zaliczono w Załączniku 4c do wskaźników produktu, natomiast drugi – do wskaźników rezultatu (o czym świadczą kody wskaźników). Natomiast oba te wskaźniki są wskaźnikami produktu, bowiem dostosowanie do przepisów prawa jest bezpośrednim efektem realizowanych działań w projekcie. Rezultatem tego typu projektów mogłoby być umożliwienie dalszego funkcjonowania placówek, możliwość podpisania kolejnych umów z NFZ i leczenie pacjentów.

Podobna sytuacja występuje w tym Działaniu w przypadku wskaźnika 'LSI-R.8.3.10 | Liczba zmodernizowanych obiektów ochrony zdrowia (szt.)', który jest typowym wskaźnikiem produktu, natomiast został zaliczony do wskaźników rezultatu.

Wykorzystanie do monitorowania wskaźników nieagregowalnych

Główną cechą wskaźnika z punktu widzenia wdrażania Programu powinna być możliwość jego zliczania. Możliwość agregowania wskaźników z wielu projektów i odnoszenie ich do osiągnięcia celów Działania, Osi Priorytetowych i celów szczegółowych jest podstawową funkcją systemu monitorowania wdrażania Programu. Jednakże przykłady wskaźników nieagregowalnych występują w kilku Działaniach.

Przykład wskaźnika

Wskaźnik lokalny rezultatu dla Działania 4.1

LSI-R.4.1.10 | Wzrost liczby użytkowników sieci rocznie [%]

Wskaźnik nie może być sumowany w kilku projektach, wzrost sieci liczony jest bowiem od bazowej liczby użytkowników na obszarze objętym danym projektem.

Przykład wskaźnika

Wskaźniki lokalne rezultatu dla Działania 5.1 i 5.2

LSI-R.5.1.2 | Natężenie ruchu na drodze [Pojazdy/h]

LSI-R.5.1.3 | Średni czas przejazdu między dwoma punktami sieci [minuty]

LSI-R.5.1.4 | Nośność wybudowanego obiektu (drogi/mostu) [kN/oś]

LSI-R.5.1.5 | Nośność zmodernizowanego obiektu (drogi/mostu) [kN/oś]

Powyższe wskaźniki nie mogą być sumowane. Natężenie ruchu na drodze nie może być agregowane, ale np. liczba przejechanych kilometrów przez pojazdy, w tym przez transport ciężarowy i autobusowy mógłby być sumowany i byłby interesującym wskaźnikiem.

Średni czas przejazdu (a raczej jego zmniejszenie) może być wystarczająco precyzyjnie opisany przez wskaźnik oszczędności czasu.

Nośność obiektów również nie może być sumowana, niemniej jednak np. liczba kilometrów dróg o nośności pow. 100 kN/oś mogłaby być już agregowana i stanowić ciekawy wskaźnik obrazujący jakość dróg w województwie.

Przykład wskaźnika

Wskaźniki lokalne rezultatu dla Działania 5.3

LSI-R.5.3.14 | Koszt pasażerokilometra (zł)

LSI-R.5.3.2 | Skrócenie czasu przejazdu zmodernizowanymi odcinkami drogi [min.]

LSI-R.5.3.4 | Liczba osób zadowolonych z obsługi, korzystających ze środków komunikacji publicznej [%]

LSI-R.5.3.7 | Średni czas przejazdu między dwoma punktami sieci [minuty]

KSI-R.25.1.1 | Liczba osób korzystających z komunikacji miejskiej [osoby/rok]

LSI-R.5.3.8 | Liczba mieszkańców obsługiwanych przez transport zbiorowy [osoby]

Powyższe wskaźniki nie mogą być sumowane. Koszt pasażerokilometra jest dobrym wskaźnikiem do oceny projektu, ale nie nadaje się do monitorowania wdrażania Programu. Zmniejszenie kosztów utrzymania przedsiębiorstwa komunikacyjnego [zł] byłby lepszym wskaźnikiem wdrażania Programu.

Wskaźnik liczby osób zadowolonych z obsługi powinien być mierzony w osobach, wówczas mógłby być agregowany. Do tego warto byłoby dodać, że osoba przed projektem powinna być niezadowolona z obsługi, zatem do wskaźnika powinny być wliczane jedynie osoby, które zaczęły być zadowolone z obsługi (w wyniku realizacji projektu).

Liczba osób korzystających z komunikacji miejskiej (obsługiwanych przez transport zbiorowy) jest wskaźnikiem agregowalnym, niemniej jednak często może on odnosić się do tego samego miasta (np. Lublina), przez co do wskaźnika będą wliczani kilkakrotnie wszyscy mieszkańcy Lublina (przypadki wliczania tych samych osób do wskaźnika jest częstym problemem, nie tylko w tym Działaniu). Dużo lepszym wskaźnikiem, który zakłada możliwość wliczania tych samych osób, a jednocześnie oddaje skalę funkcjonowania przedsiębiorstwa – jest liczba przejechanych pasażerokilometrów (liczona jako suma iloczynów liczby pasażerów na danych trasach i długości tych tras).

Przykład wskaźnika

Wskaźnik lokalny rezultatu dla Działania 5.5

LSI-R 5.5.4 Średni czas przejazdu między dwoma punktami sieci [godz.]

Powyższy wskaźnik nie może być sumowany. Średni czas przejazdu (a raczej jego zmniejszenie) może być wystarczająco precyzyjnie opisany przez wskaźnik oszczędności czasu.

Przykład wskaźnika

Wskaźnik lokalny rezultatu dla Działania 6.1

LSI-R.6.1.1 | Procent zwodociągowania gminy [%]

LSI-R.6.1.2 | Procent skanalizowania gminy [%]

Powyższy wskaźnik nie mogą być sumowane. Dlatego do samego monitorowania efektów Programu nie mogą być wykorzystywane, ale zdecydowanie mogą być przydatne do oceny wniosków (np. kiedy pod uwagę bierze się słabe gminy, które niewiele dotychczas zrobiły w kwestii uregulowania gospodarki wodno-ściekowej lub na odwrót). Tego typu wskaźniki są też ważne dla zarządzania regionem, podczas tworzenia programu zarządzania gospodarką wodną i oczyszczania ścieków komunalnych.

Przykład wskaźnika

Wskaźnik lokalny rezultatu dla Działania 8.3

LSI-R.8.3.4 | Średni czas oczekiwania na świadczone usługi z zakresu ochrony zdrowia [dni]

LSI-R.8.3.1 | Skrócenie czasu obsługi pacjentów [%]

Średni czas oczekiwania i skrócenie czasu obsługi pacjentów są wskaźnikami ważnymi z punktu widzenia oceny projektu. Dla monitorowania wdrażania Programu bardziej istotne byłoby, ile czasu zaoszczędzą pacjenci dzięki realizacji projektów i skróceniu czasu oczekiwania.

Niektóre wskaźniki z Działania 4.1, 5.1, 5.2, 5.3, 5.5, 6.1 i 8.3 nie są agregowalne, to znaczy ich sumowanie nie jest możliwe z uwagi na brak wspólnego mianownika. Wskaźniki te powinny zostać wyłączone z systemu monitorowania Programu i ewentualnie wpisane do wniosku jako elementy podlegające ocenie (danego konkretnego projektu).

Niewykorzystywanie wszystkich dostępnych wskaźników przez beneficjentów

Warto zwrócić uwagę również na fakt, że nie wszystkie wskaźniki, które mogły zostać wykorzystane, były wykorzystywane przez beneficjentów. Zależne od siebie wskaźniki nie występują łącznie w projektach, często beneficjenci wybierają po jednym z tych wskaźników. Taka sytuacja występuje np. w przypadku wskaźników opisujących liczbę i powierzchnię obiektu lub liczbę i wartość zakupionych przedmiotów.

Przykład wskaźnika

Wskaźnik lokalny produktu dla Działania 1.1

LSI-P.1.1.1a - Liczba wybudowanych budynków

LSI-P.1.1.1b - Powierzchnia wybudowanych budynków

Analiza wpisanych przez wnioskodawców wartości do tego wskaźnika pokazała, że beneficjenci często wykorzystywali wskaźnik liczby wybudowany budynków nie wpisując jaką powierzchnię miały wybudowane budynki. Równie często zdarzały się przypadki wpisywania powierzchni wybudowanych budynków bez wpisywania ile budynków zostało wybudowanych.

Przykład wskaźnika

Wskaźnik kluczowy rezultatu dla Działania 3.1

KSI-R.8.1.1 | Liczba inwestycji zlokalizowanych na przygotowanych terenach inwestycyjnych (szt.)

KSI-R.8.1.2 | Wartość inwestycji zlokalizowanych na przygotowanych terenach (PLN)

Analiza wpisanych przez wnioskodawców wartości do tego wskaźnika pokazała, że beneficjenci często wykorzystywali wskaźnik liczby inwestycji zlokalizowanych na przygotowanych terenach nie wpisując jaką wartość miały te inwestycje (jedynie dwóch beneficjentów wpisało tę wartość). Nie było jednak sytuacji, w której beneficjenci wpisali jedynie wartość inwestycji, nie wpisując ich liczby.

Taka sytuacja powoduje, że w systemie LSI lub KSI pojawiają się niepełne dane, które w pełni sobie nie odpowiadają. Oczywiście największym problemem może być sytuacja, w której nie sprawozdawane są przez beneficjentów wskaźniki agregowane później na poziomie Działania i Priorytetu, bo wówczas nie każde euro z alokacji przekłada się na konkretny i pełny produkt Programu. Problemem jest również niepełna informacja dla osób zarządzających Programem i decydentów na szczeblu regionalnym.

Beneficjent wypełniając wniosek powinien być zobowiązany do wypełnienia wszystkich powiązanych ze sobą wskaźników (np. liczby i wartości zakupionych towarów lub liczby i powierzchni obiektów), aby system zasilił pełną i wartościową informacją.

Na uwagę zasługuje również to, że strona internetowa RPO WL zawiera zakładkę „Wskaźniki na poziomie projektów”. W zakładce tej oprócz *Tabeli wskaźników produktu i rezultatu na poziomie projektów* zamieszczono narzędzie służące do obliczania wskaźników oszczędności czasu w projektach transportowych wraz z instrukcją jego obsługi, a także katalog definicji wskaźników kluczowych.

Utworzenie zakładki na stronie internetowej poświęconej wskaźnikom na poziomie projektów należy uznać za dobrą praktykę. Zakładka taka może pełnić funkcję swego rodzaju podręcznika monitorowania.

2.1.3. Analiza lokalnego systemu informatycznego wspomagającego monitoring

W ramach RPO WL stworzono lokalny system informatyczny (LSI), który funkcjonuje obecnie praktycznie we wszystkich procesach oceny i realizacji projektów. System ten agreguje dane z poziomu nie tylko KSI, ale również wskaźników regionalnych i ewentualnie wskaźników autorskich (które były możliwe do wpisania przez beneficjentów przed uruchomieniem generatora wniosków). System generuje dowolne zestawienia, podobnie jak system KSI, dlatego również przeprowadzenie tego badania nie nastęrczało trudności ewaluatorom.

W procesie monitorowania na poziomie regionalnym podstawową rolę odgrywa lokalny system informatyczny, bez którego bieżące monitorowanie wskaźników regionalnych jest niezwykle trudne, o ile w ogóle możliwe.

Dzięki temu, że w ramach RPO WL został utworzony lokalny system informatyczny, wnioskodawca nie musi samodzielnie wpisywać nazw wskaźników oraz jednostek pomiaru, lecz wybiera z rozwijanej listy wskaźniki odpowiadające jego projektowi. Wnioskodawca jest zobowiązany do wybierania w pierwszej kolejności wskaźników kluczowych.

Poszczególnym wskaźnikom na poziomie projektów została nadana **numeracja**. Numeracja zawiera rozróżnienie na wskaźniki kluczowe, które zostały oznaczone symbolem KSI, regionalne – oznaczone symbolem LSI oraz programowe oznakowane literami – RPO. W przypadku wskaźników kluczowych numeracja została nadana zgodnie z numeracją znajdującą się na liście wskaźników kluczowych. W przypadku wskaźników regionalnych numerację nadano nie w odniesieniu do kategorii interwencji, lecz do danego działania. Rozwiązanie przyjęte w RPO WP, gdzie w przypadku wskaźników regionalnych zastosowano odniesienie do kategorii interwencji wydaje się być bardziej przejrzyste.

Problemy definicyjne wskaźników

Analiza systemu wskaźników występującego w LSI wykazała błędy, które opisano poniżej.

Powielanie się wskaźników

Podczas analizy uzupełnionych baz danych wygenerowanych na bazie LSI, zauważono **powielanie się wskaźników** (np. wskaźnika z numerem LSI oraz bez numeru lub dwukrotnie powielonego takiego samego wskaźnika), a także powielanie się numerów w dwóch całkiem innych wskaźnikach.

Przykład wskaźnika

Wskaźniki lokalne rezultatu dla Działania 6.1

LSI-R.6.1.7 | Zmniejszenie ładunku zanieczyszczeń: BZT5, azot, fosfor, zawiesina (Mg/doba)

LSI-R.6.1.7 | Liczba mieszkańców obsługiwanych przez składowisko odpadów (osoby)

Pierwszy wskaźnik występuje z takim numerem na liście wskaźników (w załączniku 4c z 14 września 2010 r.) i dotyczy Kategorii I: Gospodarka wodno-ściekowa, natomiast drugi wskaźnik dotyczy Kategorii II: Gospodarka odpadami i ochrona powierzchni ziemi).

W przypadku Działania 8.2 i wskaźnika 'KSI-R.75.1.1 | Liczba uczniów korzystających z infrastruktury wspartej w wyniku realizacji projektu (osoby)' analogiczne wskaźniki występują aż 4-krotnie, a dodatkowo 2-krotnie występują wskaźniki podobnie brzmiące 'LSI-R.8.2.1 | Liczba osób korzystających z infrastruktury wspartej w wyniku realizacji projektu (osoby)' oraz 'LSI-R.8.2.4 | Liczba osób korzystających z infrastruktury wspartej w wyniku realizacji projektu (osoby)'.

Błędne przyporządkowanie jednostek

Zdarzają się również **błędne przyporządkowania jednostek** do wskaźników (np. występowanie dwóch wskaźników o tożsamej nazwie, które posiadają inne jednostki, przy czym jedna z nich jest nieprawidłowa).

Przykład wskaźnika

Wskaźniki lokalne rezultatu dla Działania 4.1

LSI-R.4.1.8 | Liczba nowych miejsc pracy dla osób niepełnosprawnych (osoby)

LSI-R.4.1.9 | Liczba użytkowników nowowytbudowanej sieci (szt.)

Liczba jednostek naukowych korzystających z Zintegrowanego Systemu Zarządzania Uczelnią (osoba)

Pierwszy wskaźnik dotyczy miejsc pracy, natomiast jednostka świadczy o sumowaniu osób niepełnosprawnych, które zostały zatrudnione w wyniku realizacji projektu. Drugi wskaźnik dotyczy użytkowników, a więc osób, a mierzony jest w sztukach. Ostatni wskaźnik sumuje jednostki naukowe, a więc powinien być mierzony w sztukach, natomiast występuje tu jednostka 'osób'.

Należy uporządkować bazę danych LSI poprzez złączenie wartości powtarzających się wskaźników w jeden wskaźnik (z reguły należy wybierać wskaźniki z numerem LSI) oraz uporządkować numerację wskaźników, aby numery wskaźników nie powtarzały się w bazie.

W bazie podczas analizy odkryto również błędy innego typu, gdzie pod jednym numerem znalazły się wskaźniki różniące się nieco swoją nazwą, przy czym wskaźniki te nie oznaczają do końca tego samego, a ich różne nazwy wynikają ze zmian wprowadzanych w systemie wskaźników LSI.

Przykład wskaźnika

Wskaźniki lokalne produktu dla Działania 7.3

LSI-P.7.3.1 | Liczba wydanych plakatów

LSI-P.7.3.1 | Liczba wydanych publikacji (szt)

LSI-P.7.3.1 | Liczba wydanych publikacji, biuletynów (szt)

Powyższe wskaźniki można uznać za agregowalne ze sobą, pod warunkiem, że będą one agregowane do wskaźnika 'Liczba wydanych publikacji, biuletynów (szt)', ponieważ jest on najbardziej pojemny, natomiast plakaty uznamy za rodzaj publikacji.

Przykład wskaźnika

Wskaźniki lokalne produktu dla Działania 7.3

LSI-P.7.3.2 | Liczba stworzonych informacji na stronach stron www (szt)

LSI-P.7.3.2 | Liczba stworzonych stron www (szt)

Powyższe wskaźniki nie są agregowalne, bowiem przedmiot ich badania różni się całkowicie, chociaż dotyczą one stron www.

Występują również błędne przyporządkowania wskaźników (wynikające z błędnego zapisania kodu wskaźnika, jak w Działaniu 8.2.

Przykład wskaźnika

Wskaźnik lokalny produktu dla Działania 8.1

KSI-P.75.1.1 | Liczba uczniów korzystających z infrastruktury wspartej w wyniku realizacji projektu (osoby)

Powyższy wskaźnik jest wskaźnikiem rezultatu, co wynika z charakteru i przedmiotu badanego. Oczywiście okazuje się, że wystąpił błąd w kodzie wskaźnika, który powinien brzmieć 'KSI-R.75.1.1'. Wskaźnik o takim kodzie i nazwie już istnieje w bazie, zatem należy je połączyć ze sobą.

2.2. Analiza obecnych wartości docelowych i oszacowanie realnych do osiągnięcia wartości wskaźników programowych

Z czego wynika niski / wysoki poziom wykonania założonych wskaźników w poszczególnych priorytetach?

Czy obecne wartości docelowe wskaźników zostały oszacowane w sposób realistyczny?

Wartości których wskaźników są niedoszacowane/przeszacowane?

Jakie wartości docelowe wskaźników są możliwe do osiągnięcia biorąc pod uwagę postęp w realizacji RPO WL?

Założenia algorytmu

Aby zastosować algorytm i rozwiązać nadliniowy układ równań w sensie normy średniokwadratowej za pomocą metody ortogonalizacji Householdera i odwrotnego postępowania Gaussa, należy przyjąć pewne założenia, które przedstawiono poniżej:

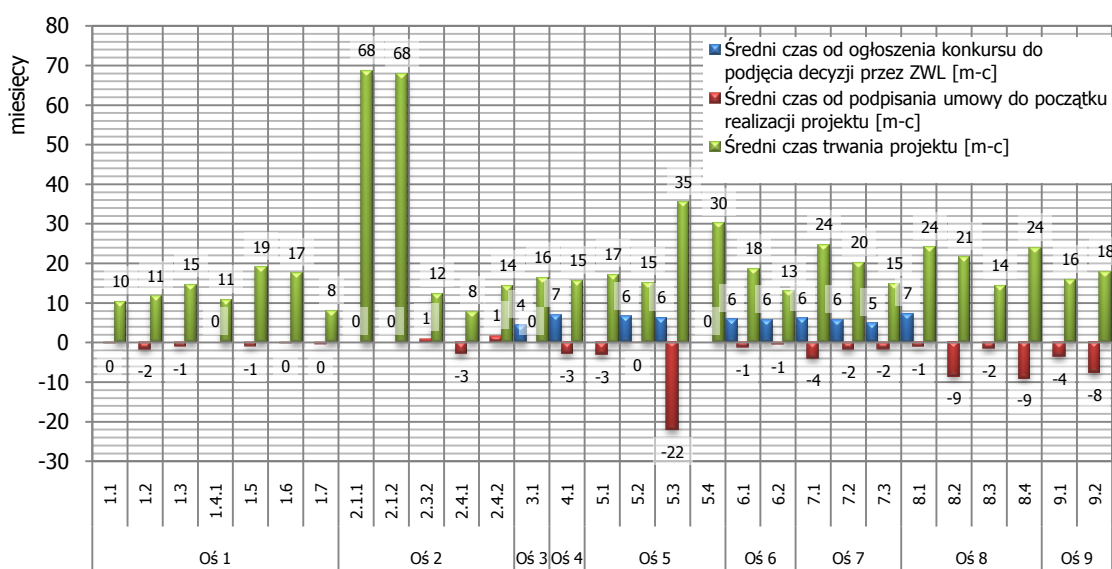
- ▶ algorytm bazuje na danych z realizowanych projektów, przez co nie zawiera wyliczeń dla działań, w których nie zakończył się jeszcze żaden konkurs lub nie podpisano umowy na realizację żadnego projektu kluczowego (choć w RPO WL nie ma takiego Działania, to jednak np. w Działaniu 5.5 dotyczącym budowy lotniska przyjęto do tej pory jedynie dwa projekty na budowę dwóch lokalnych dróg dojazdowych),
- ▶ algorytm bazuje na profilu realizowanych obecnie projektów, przez co, jeżeli dany wskaźnik nie pojawił się w dotychczasowych projektach, jego wartość będzie zawsze równa zero (prawdopodobieństwo pojawienia się tego wskaźnika jest równe zero, np. dotyczy to Działania 5.5),
- ▶ podobna sytuacja ma miejsce w prawdopodobieństwie pojawienia się innych wskaźników – w prognozach został odzwierciedlony zestaw projektów realizowanych obecnie,
- ▶ aby wyniki były wiarygodne, do algorytmu należało wprowadzić znacznie więcej projektów niż wskaźników w danym poziomie (dopiero duża liczba różnorodnych projektów umożliwiła rozróżnienie pomiędzy np. 1 km drogi ekspresowej, a 1 szt. obwodnicy²),
- ▶ w przypadku, kiedy na poziomie występował tylko jeden wskaźnik (np. liczba projektów), zastosowana zostanie uproszczona metoda średniej arytmetycznej,
- ▶ nie zakłada się w algorytmie trudności w realizacji projektów tzn. w żadnym działaniu nie zakłada się, że jakaś część alokacji nie zostanie wykorzystana (minimalne niewykorzystanie alokacji wynikać będzie jedynie z tego, że kolejny projekt nie zmieści się w pozostałej alokacji),
- ▶ projekty kluczowe zostały wzięte pod uwagę w wyliczeniach, o ile została podpisana umowa o dofinansowanie tych projektów (w przypadku niepodpisania umowy projekty kluczowe są brane pod uwagę w taki sposób, jakby były to zwykłe projekty – brana jest ich struktura wskaźników),
- ▶ zdecydowano się brać pod uwagę wskaźniki planowane (zawarte we wnioskach o dofinansowanie będących załącznikami do podpisanych umów), ponieważ z dość dużym przybliżeniem informują o wartościach wskaźników, które zostaną osiągnięte w przyszłości, a z drugiej strony poziom osiągniętych wskaźników w programie jest zbyt niski, aby można było na jego podstawie dokonać wiarygodnych szacunków (okres od przyjęcia projektu do realizacji do jego faktycznego zakończenia finansowego jest zbyt długi, a wiele projektów rozpoczęło się stosunkowo niedawno),
- ▶ do przeliczenia wartości dofinansowania w projektach na euro wykorzystano jeden kurs Europejskiego Banku Centralnego z dnia przeprowadzania analiz tj. 15 listopada 2010 r. [1 euro = 3,9300 zł]³.

² w przypadku gdyby wystąpiły tylko dwa projekty, w których byłyby tylko dwa te wskaźniki, ich koszt jednostkowy byłby identyczny, co nie jest prawdą.

- ▶ do wskaźnika w roku 2010 wliczono jedynie te projekty, których rok n zostanie wskazany na 2010 lub wcześniejszy,
- ▶ do wskaźnika w roku 2013 wliczono jedynie te projekty, których czas zakończenia wraz z czasem od ogłoszenia konkursu, poprzez podjęcie decyzji do podpisania umowy, jest jeszcze realny do uzyskania (to znaczy jest późniejszy niż 1 stycznia 2011 roku),
- ▶ w przypadku wskaźników rezultatu założono, że na ich osiągnięcie potrzeba 1 roku od daty zakończenia realizacji projektu, dlatego dla tych wskaźników daty uzyskania interesujących nas wartości przesunięto na 2011, 2014 i 2016.

Zatem w pierwszej kolejności przeanalizowano trzy okresy czasowe niezbędne do określenia najpóźniejszej daty ogłoszenia konkursu w poszczególnych Działaniach. Z uwagi na niepełne dane odnośnie konkursów (np. w przypadku kiedy jeszcze się nie zakończyły) lub w przypadku braku trybu konkursowego (np. w Osi 9), zamiast daty ogłoszenia konkursu wykorzystano datę podjęcia decyzji o dofinansowaniu.

Wykres 1. Średni okres od ogłoszenia konkursu do podjęcia uchwały, średni okres od podpisania umowy do początku realizacji projektu, średni okres trwania projektu [w miesiącach].

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych IZ RPO WL.

Pierwszym składnikiem obliczanego okresu jest średni **czas od ogłoszenia konkursu do podjęcia decyzji** przez ZWL. Czas ten (w Działaniach, w których były dostępne dane) wyniósł od czterech miesięcy w Działaniu 3.1 i pięciu miesięcy w Działaniu 7.2, poprzez sześć miesięcy w Działaniu Osi 5 i 6 oraz Działaniach 7.1 i 7.2, aż do siedmiu miesięcy w Działaniach 4.1 i 8.1.

Drugim składnikiem jest **okres od podpisania umowy do momentu rozpoczęcia realizacji projektu**. Co ciekawe, czas ten jest w niemal wszystkich Działaniach ujemny, co oznacza, że podpisywanie umów następowało już w trakcie realizacji projektu⁴. W największym stopniu dotyczy to Działania 5.3 ('Miejski transport publiczny'), gdzie średnio umowa była podpisywana w 22 miesiącu trwania projektu. W Działaniach 8.2, 8.4 i 9.2 umowy były podpisywane w 8-9 miesiącu trwania projektu. W tych Działaniach zatem w wielu przypadkach projekty rozpoczęto realizować jeszcze przed ogłoszeniem konkursu.

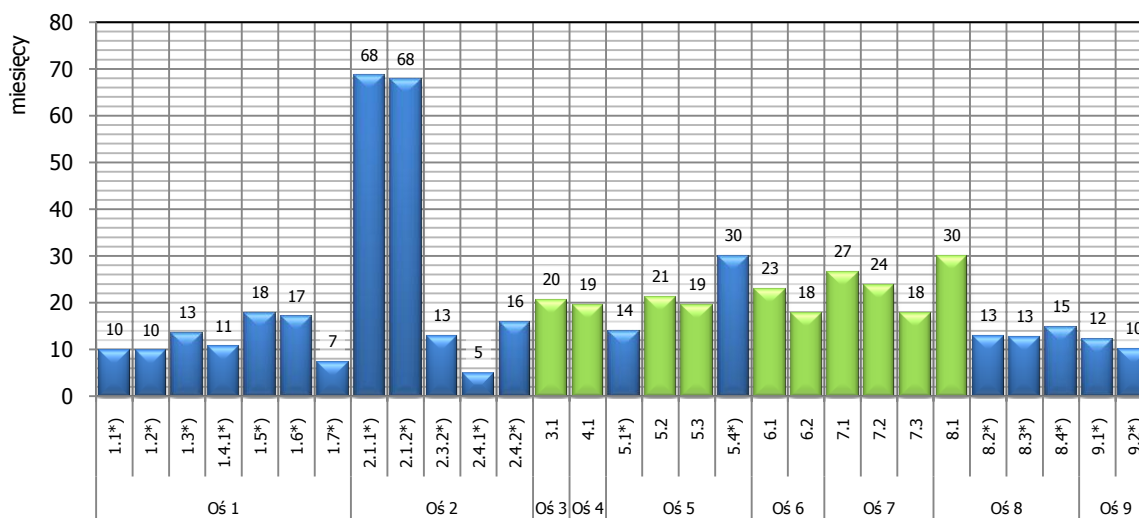
³ <http://www.ecb.int/stats/exchange/eurofxref/html/eurofxref-graph-pln.en.html>

⁴ ewaluator dysponował jedynie wykazem ostatnich wersji umów (aneksów), stąd do tej analizy zostały wybrane jedynie te umowy, których sygnatura kończyła się na '00' – co oznaczało pierwotną umowę (nie aneks). Np. RPLU.01.01.00-06-035/08-00. Aneksy oznaczone były kolejnymi numerami, np. '01', '02' itd.

Z kolei przed rozpoczęciem realizacji projektu umowy podpisywano w Działaniach 2.3.2 i 2.4.2 (1 miesiąc przed) oraz w Działaniach 1.1, 1.4.1, 1.6, 1.7, 2.1.1, 2.1.2, 3.1, 5.2, 5.4 (niemal bez zwłoki).

Ostatni, najdłuższy składnik badanego okresu to **czas trwania samego projektu**. Najdłuższe projekty realizowane są w Poddziałaniach 2.1.1 i 2.1.2 ('Instrumenty pożyczkowe i poręczeniowe dla przedsiębiorstw') – trwają one ok. 5,5 roku. Jednakże wobec wykorzystania alokacji dodatkowe konkursy nie będą już ogłaszane. Bardzo długie projekty, trwające niemal 3 lata, występują w Działaniach 5.3 i 5.4. 2-letnie projekty występują w Działaniach 7.1, 8.1 i 8.4. Z kolei najkrótsze projekty – 8 miesięczne występują w Działaniach 7.1 i 2.4.1.

Wszystkie powyższe składniki łącznie dają okres niezbędny do uzyskania wskaźników produktu. Poniżej przedstawiono sumaryczny czas dla każdego z Działań.

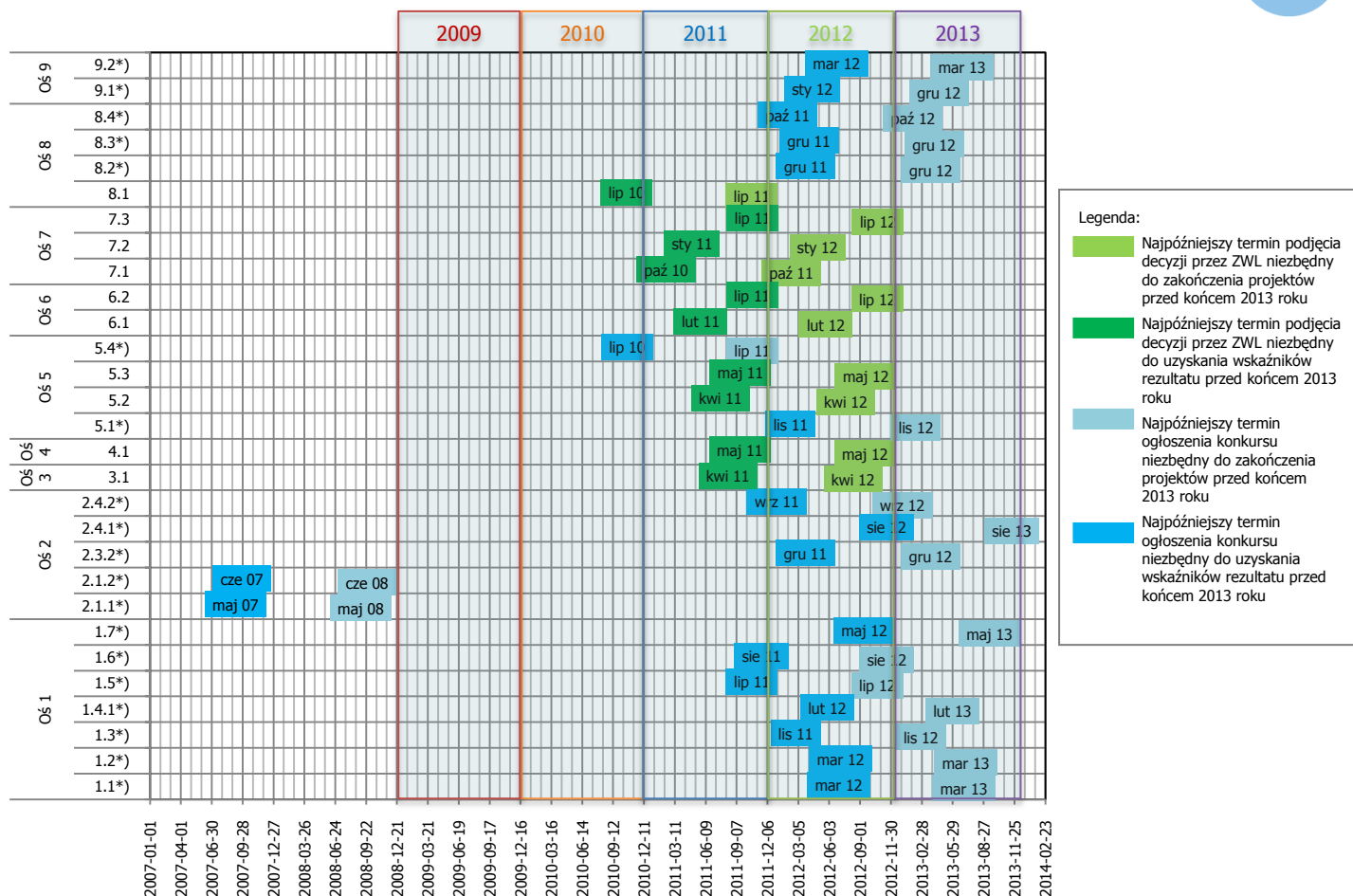
Wykres 2. Średni okres od ogłoszenia konkursu / *) podjęcia decyzji przez ZWL do zakończenia projektu [w miesiącach].

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych IZ RPO WL. Na zielono przedstawiono średni okres od ogłoszenia konkursu do zakończenia projektu, natomiast na niebiesko – okres od podjęcia decyzji przez ZWL do zakończenia projektu.

Wśród Działań, w których obliczono średni okres od ogłoszenia konkursu do zakończenia realizacji projektu, wyniósł najwięcej w Działaniu 8.1 oraz 7.1 (2,5 roku), natomiast najmniej w Działaniach 5.3, 6.2 i 7.3 (1,5 roku). Z kolei w Działaniach, w których liczone okres od podjęcia decyzji do zakończenia projektów, najwięcej czasu potrzeba na wybór i realizację projektów w Działaniach 2.1.1 i 2.1.2 (z przyczyn opisanych powyżej), a także w Działaniach 1.5, 1.6 i 2.4.2 (ok. 1,5 roku), a najmniej – w Działaniach 1.7 i 2.4.1 (0,5 roku).

Dla celów niniejszego badania, ważna jest jednak informacja, **kiedy najpóźniej mogą zostać ogłoszone konkursy** (podjęta decyzja przez ZWL), aby projekty mogły zostać zakończone przed końcem 2013 roku. Wyliczone powyżej okresy określają dokładnie tę informację, jednakże dotyczy ona wskaźników produktu. Aby uzyskać w pełni wskaźniki rezultatu potrzeba jeszcze jednego roku więcej (znacząca część wskaźników rezultatu jest gromadzona przez 1 rok od momentu zakończenia realizacji projektu).

Dlatego poniżej przedstawiono na wykresie momenty przeprowadzania konkursów wynikające z powyższych wyliczeń, a także okresy ogłaszania konkursów niezbędne do osiągnięcia nie tylko wskaźników produktu, ale również wskaźników rezultatu (po lewej stronie zaznaczone ciemniejszym kolorem).

Wykres 3. Najpóźniejszy termin ogłoszenia konkursu / *) podjęcia decyzji przez ZWL niezbędny do oceny i wyboru projektów, ich realizacji, a także (po lewej stronie) uzyskania wskaźników rezultatu dla poszczególnych Działań RPO WL.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych IZ RPO WL. Na zielono przedstawiono terminy ogłaszania konkursów, natomiast na niebiesko – terminy podejmowania decyzji przez ZWL. Dla każdego Działania pokazano dwa terminy, termin po prawej stronie oznacza najpóźniejszy termin niezbędny do osiągnięcia wskaźników produktu przed końcem 2013 roku, termin po lewej stronie – termin niezbędny do osiągnięcia również wskaźników rezultatu.

Analizując czas niezbędny do osiągnięcia pod koniec 2013 roku nie tylko wskaźników produktu, ale również wskaźników rezultatu, można powiedzieć, że w przypadku dwóch Działań (2.1.1 i 2.1.2) termin podjęcia decyzji minął w czerwcu 2007 roku. Natomiast w 2010 roku konieczne byłoby podjęcie ostatecznych decyzji odnośnie projektów w Działaniu 5.4 (lipiec), ogłoszenia konkursów w Działaniu 8.1 (lipiec) i 7.1 (październik). W tym ostatnim Działaniu konkurs został ogłoszony 27 września 2010 roku, zatem aby uzyskać wszystkie wskaźniki do końca 2013 roku należy rozdysonować już całą kwotę przeznaczoną na to Działanie.

Najpóźniej, bo w 2012 roku mogą być podjęte decyzje przez ZWL w Działaniach 1.4.1 (luty), 1.1 i 1.2 (marzec), 1.7 (maj) i 2.4.1 (sierpień). W pozostałych Działaniach konkursy / decyzje mogą i powinny zostać podjęte w roku 2011 (w różnych miesiącach, co szczegółowo przedstawia powyższy wykres).

Powyższe warunki są możliwe do spełnienia w przypadku wszystkich Działań.

Analiza realizacji wartości docelowych wskaźników

Analiza została przeprowadzona w podziale na Osie priorytetowe. Oprócz analizy dotychczas osiągniętego poziomu wskaźników w roku 2010 (cały czas mówimy tu o wartościach planowanych do osiągnięcia w realizowanych projektach), przeanalizowano planowane wartości do uzyskania w roku 2013 przez istniejące projekty, których termin realizacji wykracza poza rok 2010 oraz przez projekty złożone w przyszłych konkursach.

OŚ PRIORYTETOWA I: PRZEDSIĘBIORCZOŚĆ I INNOWACJE

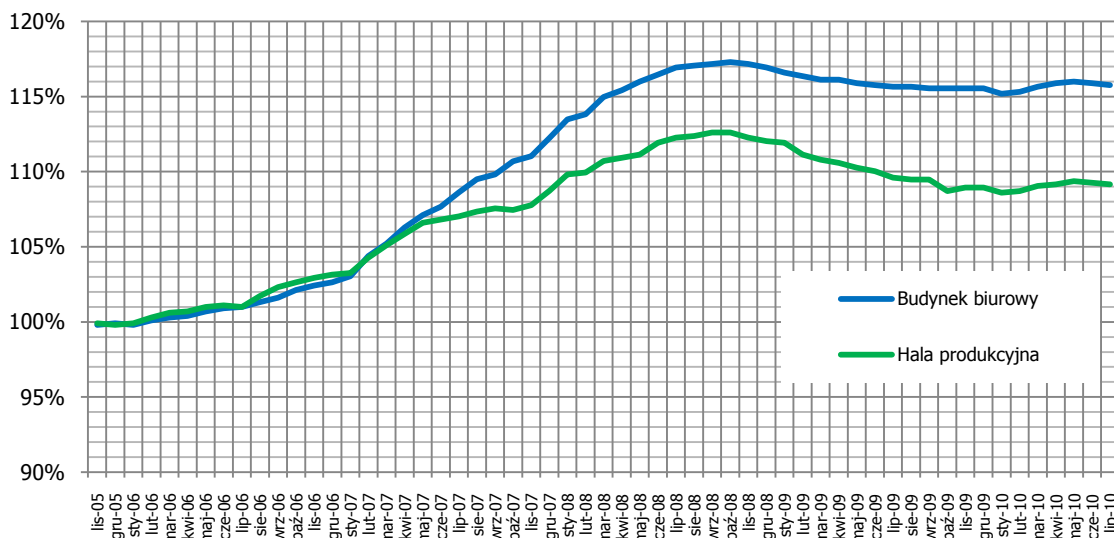
W **Działaniu 1.1** nieosiągnięty zostanie jedynie wskaźnik liczby nowopowstałych przedsiębiorstw. Wartość docelowa zostanie uzyskana jedynie w ok. 60%. Pozostałe wskaźniki zostaną przekroczone, szczególnie wysoko przekroczony zostanie wskaźnik liczby przedsiębiorstw, które wprowadziły innowacje i stworzyły nowe produkty. To oznacza, że **wspierano głównie mikroprzedsiębiorstwa innowacyjne** w dużo większym stopniu niż zakładano podczas planowania interwencji.

Tabela 5. Poziom wskaźników Działania 1.1 planowany do osiągnięcia w roku 2010, 2013 oraz 2015 (umowy podpisane oraz symulacja przyszłych projektów).

Lp.	Wyszczególnienie	P	R	R	R	R	R
		Liczba wspartych nowopowstałych przedsiębiorstw (przez pierwsze 2 lata po rozpoczęciu działalności)	Liczba utworzonych miejsc pracy	- kobiety	- mężczyźni	Dodatkowe inwestycje (w mln euro) wykreowane dzięki wsparciu	Liczba przedsiębiorstw, które wprowadziły innowacje/nowe produkty w wyniku bezpośredniego wsparcia
Koszt jednostkowy i prawdopodobieństwo wystąpienia							
	Koszt jednostkowy wskaźnika	224 477,8	57 253,2			2 033 606,4	18 277,6
	Prawdopodobieństwo wystąpienia	1,000	0,844			0,710	0,464
	Średnia wartość wskaźnika w przypadku wystąpienia	1,00	2,42			0,09	2,51
Poziom osiągnięcia wskaźników							
Plan	Wartość w roku bazowym	0,0	0,0			0,0	0,0
	Wartość w roku 2010	250,0	178,0	88,0	91,0	3,0	19,0
	Wartość w roku 2013	1 000,0	713,0	351,0	362,0	12,0	75,0
	Wartość w roku 2015	1 020,0	727,0	358,0	369,0	12,0	77,0
Wykonanie	Wartość w projektach złożonych	379,0	773,8			25,3	442,0
	Wartość w roku 2010 (projekty wybrane)	179,0	344,0			13,3	241,0
	Wartość w roku 2010 (projekty z podpisaną umową)	166,0	293,3			11,5	226,0
	<i>% wykonania w roku 2010 (projekty wybrane)</i>	<i>71,6%</i>	<i>193,2%</i>	<i>0,0%</i>	<i>0,0%</i>	<i>444,6%</i>	<i>1268,4%</i>
	Wartość w roku 2013 (projekty wybrane i planowane)	591,0	1 180,3	0,0	0,0	41,5	746,2
	wartość z projektów wybranych do dofinansowania	210,0	404,1			16,0	264,0
	wartość z projektów z podpisaną umową	197,0	353,4			14,1	249,0
	wartość z planowanych projektów (symulacja)	381,0	776,2	0,0	0,0	25,5	482,2
	<i>% wykonania w roku 2013</i>	<i>59,1%</i>	<i>165,5%</i>	<i>0,0%</i>	<i>0,0%</i>	<i>345,8%</i>	<i>994,9%</i>
	Wartość w roku 2015 (projekty wybrane i planowane)	591,0	1 180,3	0,0	0,0	41,5	746,2
	wartość z projektów wybranych do dofinansowania	210,0	404,1			16,0	264,0
	wartość z projektów z podpisaną umową	197,0	353,4			14,1	249,0
wartość z planowanych projektów (symulacja)	381,0	776,2	0,0	0,0	25,5	482,2	
% wykonania z roku 2015	57,94%	162,35%	0,00%	0,00%	345,75%	969,07%	

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań własnych i danych IZ RPO WL.

Niewielki (rzędu 9-17%) wpływ na obniżenie osiąganej wartości wskaźnika liczby wspartych mikroprzedsiębiorstw ma wzrost cen robót najbardziej popularnych inwestycji wśród przedsiębiorców tj. związanych z budową budynku biurowego i hal produkcyjnych (por. wykres poniżej).

Wykres 4. Zmiana cen robót związanych z budową budynku biurowego i hali produkcyjnej w okresie listopad 2005-lipiec 2010 [październik 2005 = 100%].

Źródło: opracowanie własne na podstawie raportów przygotowywanych przez Główny Urząd Statystyczny dotyczących badania ruchu cen w budownictwie: „Ceny Robót Budowlano-Montażowych i Obiektów Budowlanych” za okres styczeń 2006-lipiec 2010.

Pozostała nieosiągnięta wartość tego wskaźnika wynika z większych wartościowo projektów niż zakładano to podczas planowania (liczba wspartych przedsiębiorstw jest tożsama z liczbą projektów). Widać to po wskaźnikach rezultatu, które zostaną przekroczone (szczególnie wartościowy jest wskaźnik liczby miejsc pracy). Niestety podział na kobiety i mężczyzn nie jest możliwy w obecnym systemie, niemniej jednak można domniemywać, że i te wskaźniki zostaną osiągnięte (margines bezpieczeństwa większego zatrudnienia jednej z płci wynosi aż 62%).

Kolejną kwestią, konieczną do omówienia, jest wartość wskaźnika 'Dodatkowe inwestycje (w mln euro) wykreowane dzięki wsparciu'. Wskaźnik ten powinien być liczony jako wartość nowych inwestycji (a więc nie inwestycji odtworzeniowych, czy modernizacyjnych), które zostały zrealizowane jako efekt projektu. Nie chodzi tu zatem o inwestycje realizowane w ramach projektu, ale inwestycje, które zostały zrealizowane u beneficjenta lub u jego partnerów biznesowych (w tym dostawców, nabywców). Beneficjent musi udowodnić w sprawozdaniu z realizacji wskaźnika, że inwestycje te nie doszłyby do skutku, gdyby nie był zrealizowany projekt (np. inwestycja u dostawcy surowca, który jest potrzebny do produkcji nowego produktu na zakupionej w ramach projektu linii produkcyjnej).

Niestety, w obecnej sytuacji beneficjenci w ogóle nie wykazywali tego wskaźnika, wobec czego wyliczono go na bazie pewnych założeń upraszczających i nie do końca zgodnych z powyższą definicją (była to jednakże jedyna możliwość oszacowania tego wskaźnika).

Do wyliczeń wykorzystano bowiem wskaźnik 'Wartość zakupionych środków trwałych/wartości niematerialnych i prawnych służących wdrożeniu projektu'. Wyliczono, że do zakupu 1 zł środków trwałych wykorzystywane jest 0,48 zł środków z EFRR, zatem założono, że pozostała część (0,52 zł) stanowi 'dodatkową inwestycję wykreowaną dzięki wsparciu'. Następnie jednostkę wskaźnika zamieniono na [mln euro]. W ten sposób uzyskano szacunkową wartość tego wskaźnika, która 3,5-krotnie przekroczyła zakładaną wartość docelową.

W **Działaniu 1.2** sytuacja wygląda podobnie, przy czym wszystkie wskaźniki zostaną osiągnięte, szczególnie osiągnięty zostanie wskaźnik liczby projektów oraz liczby utworzonych miejsc pracy. Niewiele przekroczą one planowaną wartość docelową. Pozostałe wskaźniki

zostaną znacznie bardziej przekroczone, co wynika z większego niż zakładano wsparcia przedsiębiorstw innowacyjnych.

Tabela 6. Poziom wskaźników Działania 1.2 planowany do osiągnięcia w roku 2010, 2013 oraz 2015 (umowy podpisane oraz symulacja przyszłych projektów).

Lp.	Wyszczególnienie	P	P	P	R	R	R	R	R
		Liczba projektów z zakresu bezpośredniego wsparcia inwestycyjnego dla MSP	- w przedsiębiorstwach innowacyjnych	Liczba wspartych mikroprzedsiębiorstw	Liczba utworzonych miejsc pracy	- kobiety	- mężczyźni	Dodatkowe inwestycje (w mln euro) wykreowane dzięki wsparciu	Liczba przedsiębiorstw, które wprowadziły innowacje/nowe produkty w wyniku bezpośredniego wsparcia
Koszt jednostkowy i prawdopodobieństwo wystąpienia									
	Koszt jednostkowy wskaźnika	409 770,7	377 198,4	409 770,7	94 417,4			1 680 042,0	65 389,7
	Prawdopodobieństwo wystąpienia	1,000	0,972	1,000	0,887			0,670	0,690
	Średnia wartość wskaźnika w przypadku wystąpienia	1,00	1,00	1,00	2,49			0,15	2,05
Poziom osiągnięcia wskaźników									
Plan	Wartość w roku bazowym	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	Wartość w roku 2010	240,0	75,0	168,0	534,0	264,0	271,0	10,0	56,0
	Wartość w roku 2013	960,0	300,0	672,0	2 137,0	1 054,0	1 083,0	38,0	225,0
	Wartość w roku 2015	979,0	306,0	685,0	2 180,0	1 075,0	1 105,0	39,0	230,0
Wykonanie	Wartość w projektach złożonych	949,0	922,0	949,0	2 093,0			97,4	1 341,0
	Wartość w roku 2010 (projekty wybrane)	215,0	211,0	215,0	442,7			14,5	349,0
	Wartość w roku 2010 (projekty z podpisaną umową)	144,0	140,0	144,0	322,7			2,0	240,0
	<i>% wykonania w roku 2010 (projekty wybrane)</i>	<i>89,6%</i>	<i>281,3%</i>	<i>128,0%</i>	<i>82,9%</i>	<i>0,0%</i>	<i>0,0%</i>	<i>144,6%</i>	<i>623,2%</i>
	Wartość w roku 2013 (projekty wybrane i planowane)	1 038,0	1 014,0	1 038,0	2 248,3	0,0	0,0	88,3	1 517,0
	wartość z projektów wybranych do dofinansowania	380,0	374,0	380,0	781,7			41,8	608,0
	wartość z projektów z podpisaną umową	261,0	255,0	261,0	565,4			20,9	426,0
	wartość z planowanych projektów (symulacja)	658,0	640,0	658,0	1 466,6	0,0	0,0	46,5	909,0
	<i>% wykonania w roku 2013</i>	<i>108,1%</i>	<i>338,0%</i>	<i>154,5%</i>	<i>105,2%</i>	<i>0,0%</i>	<i>0,0%</i>	<i>232,3%</i>	<i>674,2%</i>
	Wartość w roku 2015 (projekty wybrane i planowane)	1 038,0	1 014,0	1 038,0	2 248,3	0,0	0,0	88,3	1 517,0
	wartość z projektów wybranych do dofinansowania	380,0	374,0	380,0	781,7			41,8	608,0
	wartość z projektów z podpisaną umową	261,0	255,0	261,0	565,4			20,9	426,0
wartość z planowanych projektów (symulacja)	658,0	640,0	658,0	1 466,6	0,0	0,0	46,5	909,0	
% wykonania z roku 2015	106,03%	331,37%	151,53%	103,13%	0,00%	0,00%	226,39%	659,57%	

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań własnych i danych IZ RPO WL.

W **Działaniu 1.3**, podobnie jak w Działaniu 1.1, nie uda się uzyskać wskaźnika dotyczącego liczby projektów, ale zakontraktowane projekty dotyczyć będą przedsiębiorstw innowacyjnych w stopniu przekraczającym wartość planowaną (wskaźnik wspartych przedsiębiorstw innowacyjnych przekroczone zostanie o ponad 20%).

Tabela 7. Poziom wskaźników Działania 1.3 planowany do osiągnięcia w roku 2010, 2013 oraz 2015 (umowy podpisane oraz symulacja przyszłych projektów).

Lp.	Wyszczególnienie	P	P	P	P	R	R	R	R
		Liczba projektów z zakresu bezpośredniego wsparcia inwestycyjnego dla MSP	- w przedsiębiorstwach innowacyjnych	Liczba wspartych przedsiębiorstw, w tym małe	Liczba wspartych przedsiębiorstw, w tym średnie	Liczba utworzonych miejsc pracy	- kobiety	- mężczyźni	Dodatkowe inwestycje (w mln euro) wykreowane dzięki wsparciu
Koszt jednostkowy i prawdopodobieństwo wystąpienia									
	Koszt jednostkowy wskaźnika	905 994,0	848 386,3	848 386,3	848 386,3	57 717,7		1 991 125,9	206 886,0
	Prawdopodobieństwo wystąpienia	1,000	0,974	0,551	0,308	0,950		0,541	0,715
	Średnia wartość wskaźnika w przypadku wystąpienia	1,00	1,00	1,00	1,00	4,52		0,37	1,82
Poziom osiągnięcia wskaźników									
Plan	Wartość w roku bazowym	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

	Wartość w roku 2010	240,0	75,0	72,0	36,0	534,0	264,0	271,0	10,0	75,0
	Wartość w roku 2013	960,0	300,0	288,0	144,0	2 137,0	1 054,0	1 083,0	38,0	300,0
	Wartość w roku 2015	979,0	306,0	294,0	147,0	2 180,0	1 075,0	1 105,0	39,0	306,0
Wykonanie	Wartość w projektach złożonych	499,0	486,0			2 143,7			99,3	649,0
	Wartość w roku 2010 (projekty wybrane)	194,0	192,0	129,0	72,0	969,5			26,1	272,0
	Wartość w roku 2010 (projekty z podpisaną umową)	174,0	173,0	129,0	72,0	785,0			24,9	241,0
	<i>% wykonania w roku 2010 (projekty wybrane)</i>	<i>80,8%</i>	<i>256,0%</i>	<i>179,2%</i>	<i>200,0%</i>	<i>181,6%</i>	<i>0,0%</i>	<i>0,0%</i>	<i>260,9%</i>	<i>362,7%</i>
	Wartość w roku 2013 (projekty wybrane i planowane)	381,0	375,0	184,0	110,0	1 743,4	0,0	0,0	76,8	507,7
	wartość z projektów wybranych do dofinansowania	257,0	254,0	129,0	72,0	1 205,2			50,7	355,0
	wartość z projektów z podpisaną umową	234,0	232,0	129,0	72,0	1 005,7			47,8	323,0
	wartość z planowanych projektów (symulacja)	124,0	121,0	55,0	38,0	538,2	0,0	0,0	26,1	152,7
	<i>% wykonania w roku 2013</i>	<i>39,7%</i>	<i>125,0%</i>	<i>63,9%</i>	<i>76,4%</i>	<i>81,6%</i>	<i>0,0%</i>	<i>0,0%</i>	<i>202,2%</i>	<i>169,2%</i>
	Wartość w roku 2015 (projekty wybrane i planowane)	381,0	375,0	184,0	110,0	1 743,4	0,0	0,0	76,8	507,7
	wartość z projektów wybranych do dofinansowania	257,0	254,0	129,0	72,0	1 205,2			50,7	355,0
	wartość z projektów z podpisaną umową	234,0	232,0	129,0	72,0	1 005,7			47,8	323,0
	wartość z planowanych projektów (symulacja)	124,0	121,0	55,0	38,0	538,2	0,0	0,0	26,1	152,7
% wykonania z roku 2015	38,92%	122,55%	62,59%	74,83%	79,97%	0,00%	0,00%	197,02%	165,92%	

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań własnych i danych IZ RPO WL.

Niestety, nie uda się osiągnąć również głównego wskaźnika rezultatu – liczby utworzonych nowych miejsc pracy – obecne i przyszłe projekty pokryją 80% wartości docelowej wskaźnika. Dlatego **należy w przyszłych konkursach premiować projekty, w których wnioskodawcy zobowiążą się do stworzenia największej liczby miejsc pracy za najniższą cenę.** Pozostałe wskaźniki rezultatu – dodatkowe inwestycje (liczone tak jak w Działaniu 1.1) oraz wprowadzanie innowacji i nowych produktów – zostanie przekroczone 1,5 lub nawet 2-krotnie. Widać zatem, że przedsiębiorstwa wprowadzają innowacje wykorzystując głównie obecnie posiadane zasoby kadrowe (nie potrzebują zatrudniać nowych pracowników w takim stopniu, jak było to planowane).

W **Działaniu 1.4** ewidentnie beneficjenci postawili jedynie na powstanie nowej mocy z odnawialnych źródeł energii. Dlatego zaprezentowana symulacja bierze pod uwagę jedynie taki sam rozkład wskaźników, przez co aż 12 razy przekroczony zostanie wskaźnik 'potencjalnej wytworzonej mocy zainstalowanej w OZE'. Dlatego **w przyszłych konkursach należy premiować głównie projekty związane z inwestycjami ochrony środowiska** (oprócz inwestycji w OZE).

Tabela 8. Poziom wskaźników Działania 1.4 planowany do osiągnięcia w roku 2010, 2013 oraz 2015 (umowy podpisane oraz symulacja przyszłych projektów).

Lp.	Wyszczególnienie	P	P	P	P	P	R	R	R	R	R
		Liczba projektów z zakresu bezpośredniego wsparcia inwestycyjnego dla MŚP związanych z inwestycjami ochrony środowiska	Liczba wspartych przedsiębiorstw, w tym: mikro - do 9	Liczba wspartych przedsiębiorstw, w tym: małe - do 49	Liczba wspartych przedsiębiorstw, w tym: średnie - do 249	Liczba projektów z zakresu energii odnawialnej	Liczba utworzonych miejsc pracy	- kobiety	- mężczyźni	Dodatkowe inwestycje (w mln euro) wykreowane dzięki wsparciu	Potencjalna wytworzona moc zainstalowana w OZE
Poziom osiągnięcia wskaźników											
Plan	Wartość w roku bazowym	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	Wartość w roku 2010	58,0	56,0	24,0	12,0	5,0	178,0	88,0	91,0	91,0	3,0
	Wartość w roku 2013	230,0	224,0	96,0	48,0	20,0	713,0	351,0	362,0	362,0	10,0
	Wartość w roku 2015	235,0	228,0	98,0	49,0	20,0	727,0	358,0	369,0	369,0	10,0
Wykonanie	Wartość w projektach złożonych	28,0	0,0	0,0	0,0	18,0	68,5	0,0	0,0	25,2	144,0
	Wartość w roku 2010 (projekty wybrane)	3,0	0,0	1,0	2,0	0,0	8,0	0,0	0,0	1,1	0,0
	Wartość w roku 2010 (projekty z	3,0	0,0	1,0	2,0	0,0	8,0	0,0	0,0	1,1	0,0

podpisaną umową)											
<i>% wykonania w roku 2010 (projekty wybrane)</i>	5,2%	0,0%	4,2%	16,7%	0,0%	4,5%	0,0%	0,0%	1,2%	0,0%	
Wartość w roku 2013 (projekty wybrane i planowane)	4,0	0,0	2,0	3,0	0,0	10,3			2,0	0,0	
wartość z projektów wybranych do dofinansowania	3,0	0,0	1,0	2,0	0,0	8,0			1,1	0,0	
wartość z projektów z podpisaną umową	3,0	0,0	1,0	2,0	0,0	8,0			1,1	0,0	
wartość z planowanych projektów (symulacja)	1,0	0,0	1,0	1,0	0,0	2,3			0,8	0,0	
<i>% wykonania w roku 2013</i>	1,7%	0,0%	2,1%	6,3%	0,0%	1,4%	0,0%	0,0%	0,5%	0,0%	
Wartość w roku 2015 (projekty wybrane i planowane)	38,0	0,0	12,0	22,0	21,0	93,4			32,0	127,5	
wartość z projektów wybranych do dofinansowania	3,0	0,0	1,0	2,0	0,0	8,0			1,1	0,0	
wartość z projektów z podpisaną umową	3,0	0,0	1,0	2,0	0,0	8,0			1,1	0,0	
wartość z planowanych projektów (symulacja)	35,0	0,0	11,0	20,0	21,0	85,4			30,9	127,5	
% wykonania z roku 2015	16,17%	0,00%	12,24%	44,90%	105,00%	12,84%	0,00%	0,00%	8,68%	127,74%	

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań własnych i danych IZ RPO WL.

Dodatkowo, warto zauważyć, że nie jest możliwe obecnie wyliczenie wskaźników liczby utworzonych miejsc pracy w podziale na płeć, podobnie jak w poprzednich Działaniach.

W **Działaniu 1.5** również nie jest możliwe (na podstawie istniejących w systemie danych) określenie liczby utworzonych miejsc pracy w podziale na kobiety i mężczyzn. Warto zauważyć, że pozostałe wskaźniki zostaną osiągnięte i znacząco przekroczone – szczególnie jeżeli chodzi o liczbę projektów. Zatem w tym Działaniu realizowane są mniejsze projekty niż zakładano podczas planowania interwencji. Niestety nie da się osiągnąć wskaźnika liczby wspartych przedsiębiorstw w podziale na wielkość. Jest to spowodowane tym, że założono wsparcie więcej niż jednego przedsiębiorstwa w ramach jednego projektu, a w rzeczywistości wspierano w jednym projekcie przeważnie tylko jedno przedsiębiorstwo. Istotne jest też to, że mimo mniejszych wartościowo projektów, beneficjenci zamierzają zatrudnić więcej osób niż zakładano. Jedynie założona liczba miejsc noclegowych nie zostanie do końca osiągnięta, dlatego warto zwrócić większą uwagę **w przyszłych konkursach na projekty tworzące większą liczbę miejsc noclegowych za możliwie najniższą kwotę.**

Tabela 9. Poziom wskaźników Działania 1.5 planowany do osiągnięcia w roku 2010, 2013 oraz 2015 (umowy podpisane oraz symulacja przyszłych projektów).

Lp.	Wyszczególnienie	P	P	P	P	P	P	R	R	R	R	R
		Liczba projektów z zakresu bezpośredniego wsparcia inwestycyjnego dla MŚP	Liczba wspartych przedsiębiorstw, w tym: mikro - do 9	Liczba wspartych przedsiębiorstw, w tym: małe - do 49	Liczba wspartych przedsiębiorstw, w tym: średnie - do 249	Liczba wspartych przedsiębiorstw, w tym: duże - powyżej 250	Liczba projektów z zakresu turystyki	Liczba utworzonych miejsc pracy	- kobiety	- mężczyźni	- w tym w turystyce	Liczba miejsc noclegowych powstałych w wyniku realizacji projektów
Koszt jednostkowy i prawdopodobieństwo wystąpienia												
	Koszt jednostkowy wskaźnika	1 071 051,0	1 071 051,0	1 071 051,0	1 071 051,0	1 071 051,0	973 787,1	141 445,3			141 445,30	6 880,31
	Prawdopodobieństwo wystąpienia	0,798	0,692	0,231	0,026	0,000	1,000	0,973			0,973	0,095
	Średnia wartość wskaźnika w przypadku wystąpienia	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	4,43			4,43	81,66
Poziom osiągnięcia wskaźników												
Plan	Wartość w roku bazowym	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	Wartość w roku 2010	38,0	126,0	54,0	27,0	1,0	38,0	350,0	173,0	178,0	350,0	1 125,0
	Wartość w roku 2013	150,0	504,0	216,0	108,0	2,0	150,0	1 400,0	690,0	710,0	1 400,0	4 500,0
	Wartość w roku 2015	153,0	514,0	220,0	110,0	2,0	153,0	1 428,0	704,0	724,0	1 428,0	4 590,0
Wykonanie	Wartość w projektach złożonych	408,0					511,0	2 202,5			2 202,5	16 650,0
	Wartość w roku 2010 (projekty wybrane)	26,0					38,0	182,5			182,5	451,0
	Wartość w roku 2010 (projekty z podpisaną umową)	23,0	54,0	18,0	2,0		35,0	168,5			168,5	406,0
	<i>% wykonania w roku 2010 (projekty wybrane)</i>	68,4%	54,0	18,0	2,0		100,0%	52,1%	0,0%	0,0%	52,1%	40,1%

Wartość w roku 2013 (projekty wybrane i planowane)	270,0	42,9%	33,3%	7,4%	0,0%	333,0	1 542,6	1 542,6	4 211,4
wartość z projektów wybranych do dofinansowania	86,0	206,0	68,0	10,0	0,0	103,0	545,5	545,5	2 170,0
wartość z projektów z podpisaną umową	78,0	54,0	18,0	2,0		95,0	498,5	498,5	1 899,0
wartość z planowanych projektów (symulacja)	184,0	54,0	18,0	2,0		230,0	997,1	997,1	2 041,4
<i>% wykonania w roku 2013</i>	<i>180,0%</i>	152,0	50,0	8,0	0,0	<i>222,0%</i>	<i>110,2%</i>	<i>110,2%</i>	<i>93,6%</i>
Wartość w roku 2015 (projekty wybrane i planowane)	270,0	40,9%	31,5%	9,3%	0,0%	333,0	1 542,6	1 542,6	4 211,4
wartość z projektów wybranych do dofinansowania	86,0	206,0	68,0	10,0	0,0	103,0	545,5	545,5	2 170,0
wartość z projektów z podpisaną umową	78,0	54,0	18,0	2,0		95,0	498,5	498,5	1 899,0
wartość z planowanych projektów (symulacja)	184,0	54,0	18,0	2,0		230,0	997,1	997,1	2 041,4
% wykonania z roku 2015	176,47%	152,0	50,0	8,0	0,0	217,65%	108,02%	108,02%	91,75%

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań własnych i danych IZ RPO WL.

W **Działaniu 1.6** widać 4-5-krotne przekroczenie zakładanych wartości wskaźników w obu przypadkach. Związane jest to z kilkakrotnie mniejszą wartością 1 projektu badawczo-rozwojowego lub dotyczącego współpracy. Część alokacji z tego Działania może zatem stanowić **wsparcie dla innych Działań**, w których występują problemy z osiągnięciem wartości wskaźników.

Tabela 10. Poziom wskaźników Działania 1.6 planowany do osiągnięcia w roku 2010, 2013 oraz 2015 (umowy podpisane oraz symulacja przyszłych projektów).

Lp.	Wyszczególnienie	P	P
		Liczba projektów z zakresu B+R	Liczba projektów współpracy pomiędzy przedsiębiorstwami a sektorem B + R
Koszt jednostkowy i prawdopodobieństwo wystąpienia			
	Koszt jednostkowy wskaźnika	195 017,4	197 448,3
	Prawdopodobieństwo wystąpienia	1,000	0,647
	Średnia wartość wskaźnika w przypadku wystąpienia	1,00	1,00
Poziom osiągnięcia wskaźników			
Plan	Wartość w roku bazowym	0,0	0,0
	Wartość w roku 2010	9,0	5,0
	Wartość w roku 2013	35,0	20,0
	Wartość w roku 2015	36,0	21,0
Wykonanie	Wartość w projektach złożonych	34,0	22,0
	Wartość w roku 2010 (projekty wybrane)	6,0	2,0
	Wartość w roku 2010 (projekty z podpisaną umową)	6,0	2,0
	<i>% wykonania w roku 2010 (projekty wybrane)</i>	<i>66,7%</i>	<i>40,0%</i>
	Wartość w roku 2013 (projekty wybrane i planowane)	42,0	30,0
	wartość z projektów wybranych do dofinansowania	16,0	12,0
	wartość z projektów z podpisaną umową	16,0	12,0
	wartość z planowanych projektów (symulacja)	26,0	18,0
	<i>% wykonania w roku 2013</i>	<i>120,0%</i>	<i>150,0%</i>
	Wartość w roku 2015 (projekty wybrane i planowane)	162,0	111,0
	wartość z projektów wybranych do dofinansowania	16,0	12,0
	wartość z projektów z podpisaną umową	16,0	12,0
wartość z planowanych projektów (symulacja)	146,0	99,0	
% wykonania z roku 2015	450,00%	528,57%	

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań własnych i danych IZ RPO WL.

Podobnie jest z **Działaniem 1.7**. Tutaj również mamy do czynienia z przekroczeniem liczby projektów doradczych, przy czym przekroczenie to jest niebywale wysokie (21-krotne).

Tabela 11. Poziom wskaźników Działania 1.7 planowany do osiągnięcia w roku 2010, 2013 oraz 2015 (umowy podpisane oraz symulacja przyszłych projektów).

		P
Lp.	Wyszczególnienie	Liczba projektów doradczych dla MMŚP
Koszt jednostkowy i prawdopodobieństwo wystąpienia		
	Koszt jednostkowy wskaźnika	50 579,8
	Prawdopodobieństwo wystąpienia	1,000
	Średnia wartość wskaźnika w przypadku wystąpienia	1,00
Poziom osiągnięcia wskaźników		
Plan	Wartość w roku bazowym	0,0
	Wartość w roku 2010	9,0
	Wartość w roku 2013	35,0
	Wartość w roku 2015	36,0
Wykonanie	Wartość w projektach złożonych	156,0
	Wartość w roku 2010 (projekty wybrane)	49,0
	Wartość w roku 2010 (projekty z podpisaną umową)	42,0
	<i>% wykonania w roku 2010 (projekty wybrane)</i>	<i>544,4%</i>
	Wartość w roku 2013 (projekty wybrane i planowane)	235,0
	wartość z projektów wybranych do dofinansowania	90,0
	wartość z projektów z podpisaną umową	45,0
	wartość z planowanych projektów (symulacja)	145,0
	<i>% wykonania w roku 2013</i>	<i>671,4%</i>
	Wartość w roku 2015 (projekty wybrane i planowane)	760,0
	wartość z projektów wybranych do dofinansowania	90,0
	wartość z projektów z podpisaną umową	45,0
wartość z planowanych projektów (symulacja)	670,0	
	% wykonania z roku 2015	2111,11%

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań własnych i danych IZ RPO WL.

Co więcej, już w obecnie podpisanych umowach, wartość docelowa wskaźnika jest osiągnięta. Dlatego pozostała alokacja z tego Działania (ok. 18 mln zł) może być **przeniesiona do innego Działania**, w którym występują problemy z uzyskaniem zakładanych wielkości wskaźników.

OŚ PRIORYTETOWA II: INFRASTRUKTURA EKONOMICZNA

W przypadku **Działania 2.1** (Poddziałania 2.1.1 i 2.1.2) alokacja została już praktycznie wykorzystana, a wartość docelowa wskaźnika – osiągnięta. W tym zakresie nie są wymagane żadne zmiany.

Tabela 12. Poziom wskaźników Działania 2.1 planowany do osiągnięcia w roku 2010, 2013 oraz 2015 (umowy podpisane oraz symulacja przyszłych projektów).

		R
Lp.	Wyszczególnienie	Liczba udzielonych pożyczek, udzielonych poręczeń z funduszy kredytowych i mikropożyczkowych wspartych w ramach programu
Koszt jednostkowy i prawdopodobieństwo wystąpienia		
	Koszt jednostkowy wskaźnika	22 106 713,0
	Prawdopodobieństwo wystąpienia	1,000
	Średnia wartość wskaźnika w przypadku wystąpienia	1,00
Poziom osiągnięcia wskaźników		
Plan	Wartość w roku bazowym	0,0
	Wartość w roku 2010	200,0
	Wartość w roku 2013	800,0
	Wartość w roku 2015	816,0
Wykonanie	Wartość w projektach złożonych	1 629,0
	Wartość w roku 2010 (projekty wybrane)	0,0
	Wartość w roku 2010 (projekty z podpisaną umową)	0,0
	<i>% wykonania w roku 2010 (projekty wybrane)</i>	<i>0,0%</i>
	Wartość w roku 2013 (projekty wybrane i planowane)	0,0
	wartość z projektów wybranych do dofinansowania	0,0
	wartość z projektów z podpisaną umową	0,0
	wartość z planowanych projektów (symulacja)	0,0
	<i>% wykonania w roku 2013</i>	<i>0,0%</i>

Wartość w roku 2015 (projekty wybrane i planowane)	1 066,0
wartość z projektów wybranych do dofinansowania	1 066,0
wartość z projektów z podpisaną umową	1 066,0
wartość z planowanych projektów (symulacja)	0,0
% wykonania z roku 2015	130,64%

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań własnych i danych IZ RPO WL.

W **Działaniu 2.2** wszystkie wskaźniki zostaną przekroczone. W przypadku powierzchni utworzonych / wyposażonych pomieszczeń laboratoryjnych zostanie uzyskana niemal 7-krotna wartość planowana do realizacji. W przypadku wartości zakupionego wyposażenia przekroczenie wyniesie 4,5-krotność wartości docelowej.

Tabela 13. Poziom wskaźników Działania 2.2 planowany do osiągnięcia w roku 2010, 2013 oraz 2015 (umowy podpisane oraz symulacja przyszłych projektów).

Lp.	Wyszczególnienie	P	P	R	R
		Powierzchnia utworzonych/wyposażonych pomieszczeń laboratoryjnych wspartych uczelni	Wartość zakupionego wyposażenia do pomieszczeń laboratoryjnych	Liczba utworzonych miejsc pracy w zakresie B+R – tylko etaty badawcze (najlepiej w okresie 5 lat od rozpoczęcia projektu)	Liczba studentów korzystających z efektów projektów (Pojemność (capacity) obiektów/laboratoriów)
Koszt jednostkowy i prawdopodobieństwo wystąpienia					
	Koszt jednostkowy wskaźnika	1 304,4	559,0	59 535,1	5 330,6
	Prawdopodobieństwo wystąpienia	0,667	1,000	0,333	0,500
	Średnia wartość wskaźnika w przypadku wystąpienia	149,26	409,03	9,00	67,75
Poziom osiągnięcia wskaźników					
Plan	Wartość w roku bazowym	0,0	0,0	0,0	0,0
	Wartość w roku 2010	375,0	2 500,0	5,0	125,0
	Wartość w roku 2013	1 500,0	10 000,0	20,0	500,0
	Wartość w roku 2015	1 530,0	10 200,0	20,0	510,0
Wykonanie	Wartość w projektach złożonych	298,5	1 227,1	9,0	171,0
	Wartość w roku 2010 (projekty wybrane)	0,0	0,0	0,0	0,0
	Wartość w roku 2010 (projekty z podpisaną umową)	0,0	0,0	0,0	0,0
	<i>% wykonania w roku 2010 (projekty wybrane)</i>	<i>0,0%</i>	<i>0,0%</i>	<i>0,0%</i>	<i>0,0%</i>
	Wartość w roku 2013 (projekty wybrane i planowane)				
	wartość z projektów wybranych do dofinansowania	0,0	0,0	0,0	0,0
	wartość z projektów z podpisaną umową	0,0	0,0	0,0	0,0
	wartość z planowanych projektów (symulacja)	0,0	0,0	0,0	0,0
	<i>% wykonania w roku 2013</i>	<i>0,0%</i>	<i>0,0%</i>	<i>0,0%</i>	<i>0,0%</i>
	Wartość w roku 2015 (projekty wybrane i planowane)	10 597,1	45 811,7	396,0	3 726,3
	wartość z projektów wybranych do dofinansowania	0,0	0,0	0,0	0,0
	wartość z projektów z podpisaną umową	0,0	0,0	0,0	0,0
wartość z planowanych projektów (symulacja)	10 597,1	45 811,7	396,0	3 726,3	
% wykonania z roku 2015	692,62%	449,13%	1980,00%	730,64%	

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań własnych i danych IZ RPO WL.

W przypadku wskaźników rezultatu przekroczenia są jeszcze większe, jednakże należy pamiętać, że przyjęto tu znaczące uproszczenia spowodowane brakiem danych o tych wskaźnikach (w złożonych projektach beneficjenci nie wykazywali tych wskaźników). Pierwsze uproszczenie dotyczy liczby etatów badawczych – w tym przypadku wzięto wszystkie miejsca pracy powstałe w tych projektach, nie tylko badawcze, stąd w rzeczywistości wartość tego wskaźnika będzie dużo niższa. Nie dysponowano również liczbą studentów korzystających z efektów projektów, dlatego wartość wskaźnika oszacowano na podstawie wskaźników: KSI-R.2.1.2 ('Liczba przedsiębiorstw korzystających z usług wybudowanych laboratoriów') oraz KSI-R.2.1.3 ('Liczba przedsiębiorstw korzystających z usług zmodernizowanych laboratoriów'). Stąd też wydaje się, że w tym wypadku rzeczywista wartość wskaźnika może być nawet wyższa. Konieczne jest zatem **dopytanie beneficjentów o wartości tych wskaźników** (czy zostaną one osiągnięte w ich projektach i w jakim zakresie).

W przypadku **Poddziałania 2.3A** nie został ogłoszony jeszcze żaden konkurs (stąd brakuje danych do analizy), natomiast w **Poddziałaniu 2.3B** złożono jedynie 12 projektów, z których jedynie 3 uzyskały dofinansowanie. Wszystkie złożone projekty sprawozdały jedynie jeden ze wskaźników – 'Liczba firm, które skorzystały z usług wspartych instytucji otoczenia biznesu'. Zatem żaden z nich nie dotyczył utworzenia parku bądź inkubatora i wskaźniki dotyczące ich powierzchni lub liczby przedsiębiorstw w nich ulokowanych są niemożliwe do oszacowania.

Tabela 14. Poziom wskaźników Działania 2.3B planowany do osiągnięcia w roku 2010, 2013 oraz 2015 (umowy podpisane oraz symulacja przyszłych projektów).

Lp.	Wyszczególnienie	P	R	R
		Powierzchnia utworzonych/wyposażonych parków, inkubatorów	Liczba firm, które skorzystały z usług wspartych instytucji otoczenia biznesu	Liczba przedsiębiorstw ulokowanych w inkubatorach/parkach stworzonych w ramach programu
Koszt jednostkowy i prawdopodobieństwo wystąpienia				
	Koszt jednostkowy wskaźnika		3 629,3	
	Prawdopodobieństwo wystąpienia		0,917	
	Średnia wartość wskaźnika w przypadku wystąpienia		45,18	
Poziom osiągnięcia wskaźników				
Plan	Wartość w roku bazowym	0,0	0,0	0,0
	Wartość w roku 2010	2 000,0	750,0	13,0
	Wartość w roku 2013	8 000,0	3 000,0	50,0
	Wartość w roku 2015	8 160,0	3 060,0	51,0
Wykonanie	Wartość w projektach złożonych		497,0	
	Wartość w roku 2010 (projekty wybrane)		0,0	
	Wartość w roku 2010 (projekty z podpisaną umową)		0,0	
	<i>% wykonania w roku 2010 (projekty wybrane)</i>	<i>0,0%</i>	<i>0,0%</i>	<i>0,0%</i>
	Wartość w roku 2013 (projekty wybrane i planowane)		90,4	
	wartość z projektów wybranych do dofinansowania		0,0	
	wartość z projektów z podpisaną umową		0,0	
	wartość z planowanych projektów (symulacja)		90,4	
	<i>% wykonania w roku 2013</i>	<i>0,0%</i>	<i>3,0%</i>	<i>0,0%</i>
	Wartość w roku 2015 (projekty wybrane i planowane)		8 764,7	
	wartość z projektów wybranych do dofinansowania		135,0	
wartość z projektów z podpisaną umową		135,0		
wartość z planowanych projektów (symulacja)		8 629,7		
	% wykonania z roku 2015	0,00%	304,15%	0,00%

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań własnych i danych IZ RPO WL.

Warto jest zatem zwrócić uwagę w przyszłych konkursach na to, aby **premiować projekty dotyczące parków lub inkubatorów**. W obecnej sytuacji wskaźnik dotyczący liczby firm, które skorzystały z usług wspartych instytucji otoczenia biznesu zostanie przekroczony 3-krotnie. Dlatego należy monitorować na bieżąco wartość tego wskaźnika i w przypadku jego przekroczenia, warto jest zakazać składania tego typu wniosków, **ogłaszając dedykowany konkurs parkom i inkubatorom**.

Tabela 15. Poziom wskaźników Działania 2.4B planowany do osiągnięcia w roku 2010, 2013 oraz 2015 (umowy podpisane oraz symulacja przyszłych projektów).

Lp.	Wyszczególnienie	P
		Liczba kampanii, imprez promujących region
Koszt jednostkowy i prawdopodobieństwo wystąpienia		
	Koszt jednostkowy wskaźnika	29 765,1
	Prawdopodobieństwo wystąpienia	0,732
	Średnia wartość wskaźnika w przypadku wystąpienia	4,37
Poziom osiągnięcia wskaźników		
Plan	Wartość w roku bazowym	0,0
	Wartość w roku 2010	15,0
	Wartość w roku 2013	60,0
	Wartość w roku 2015	61,0
Wykonanie	Wartość w projektach złożonych	131,0
	Wartość w roku 2010 (projekty wybrane)	0,0
	Wartość w roku 2010 (projekty z podpisaną umową)	0,0

	<i>% wykonania w roku 2010 (projekty wybrane)</i>	<i>0,0%</i>
	Wartość w roku 2013 (projekty wybrane i planowane)	87,3
	wartość z projektów wybranych do dofinansowania	0,0
	wartość z projektów z podpisaną umową	0,0
	wartość z planowanych projektów (symulacja)	87,3
	<i>% wykonania w roku 2013</i>	<i>145,6%</i>
	Wartość w roku 2015 (projekty wybrane i planowane)	108,3
	wartość z projektów wybranych do dofinansowania	21,0
	wartość z projektów z podpisaną umową	21,0
	wartość z planowanych projektów (symulacja)	87,3
	% wykonania z roku 2015	177,60%

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań własnych i danych IZ RPO WL.

W **Działaniu 2.4** występuje jedynie jeden wskaźnik na poziomie Działania ('Liczba kampanii, imprez promujących region'). Nie jest on wykazywany przez projekty z Poddziałania 2.4A, stąd w raporcie nie zawarto wyliczeń dotyczących tego Poddziałania. Jedynie projekty z Poddziałania 2.4B zamieszczają ten wskaźnik. Dzięki tym projektom w przyszłości zostanie osiągnięta i przekroczona o blisko 80% wartość tego wskaźnika.

OS PRIORITYETOWA III: ATRAKCYJNOŚĆ OBSZARÓW MIEJSKICH I TERENY INWESTYCYJNE

W Osi Priorytetowej III nie widać problemów z osiągnięciem wskaźników, zdecydowanie zostaną one przekroczone. W **Działaniu 3.1** ponad 6-krotnie więcej utworzonych zostanie terenów inwestycyjnych, a blisko 2-krotnie więcej firm niż zakładano rozpocznie swoją działalność na przygotowanych terenach inwestycyjnych.

Tabela 16. Poziom wskaźników Działania 3.1 planowany do osiągnięcia w roku 2010, 2013 oraz 2015 (umowy podpisane oraz symulacja przyszłych projektów).

Lp.	Wyszczególnienie	P	R
		Powierzchnia przygotowanych terenów inwestycyjnych [ha]	Liczba firm funkcjonujących na przygotowanych terenach inwestycyjnych [szt.]
Koszt jednostkowy i prawdopodobieństwo wystąpienia			
	Koszt jednostkowy wskaźnika	52 676,7	57 503,8
	Prawdopodobieństwo wystąpienia	0,455	0,591
	Średnia wartość wskaźnika w przypadku wystąpienia	46,08	27,85
Poziom osiągnięcia wskaźników			
Plan	Wartość w roku bazowym	0,0	0,0
	Wartość w roku 2010	10,0	4,0
	Wartość w roku 2013	70,0	30,0
	Wartość w roku 2015	75,0	32,0
Wykonanie	Wartość w projektach złożonych	934,7	362,0
	Wartość w roku 2010 (projekty wybrane)	166,0	1,0
	Wartość w roku 2010 (projekty z podpisaną umową)	166,0	1,0
	<i>% wykonania w roku 2010 (projekty wybrane)</i>	<i>1659,8%</i>	<i>25,0%</i>
	Wartość w roku 2013 (projekty wybrane i planowane)	456,8	61,0
	wartość z projektów wybranych do dofinansowania	456,8	61,0
	wartość z projektów z podpisaną umową	204,0	23,0
	wartość z planowanych projektów (symulacja)	0,0	0,0
	<i>% wykonania w roku 2013</i>	<i>652,5%</i>	<i>203,3%</i>
	Wartość w roku 2015 (projekty wybrane i planowane)	456,8	61,0
	wartość z projektów wybranych do dofinansowania	456,8	61,0
	wartość z projektów z podpisaną umową	204,0	23,0
wartość z planowanych projektów (symulacja)	0,0	0,0	
	% wykonania z roku 2015	609,04%	190,63%

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań własnych i danych IZ RPO WL.

W **Działaniu 3.2** beneficjenci optymistycznie podchodzą do liczby przedsiębiorstw, które rozpoczną działalność na terenach rewitalizowanych, bowiem zakładają, że powstanie ich ponad 7,5-krotnie więcej niż planowano podczas przygotowywania interwencji z RPO. Ewidentnie również beneficjenci przygotowali większe projekty niż zakładano, bowiem wskaźnik liczby

projektów bez mała nie realizuje wartości docelowej, natomiast powierzchnia zrewitalizowanych terenów zostanie w nich przekroczona prawie 5-krotnie.

Tabela 17. Poziom wskaźników Działania 3.2 planowany do osiągnięcia w roku 2010, 2013 oraz 2015 (umowy podpisane oraz symulacja przyszłych projektów).

Lp.	Wyszczególnienie	P	R	R	R
		Liczba projektów mających na celu poprawę atrakcyjności miast	Powierzchnia terenów zrewitalizowanych	Liczba firm, które podjęły działalność na terenie zrewitalizowanym	Liczba miejsc pracy utworzonych na terenach zrewitalizowanych
Koszt jednostkowy i prawdopodobieństwo wystąpienia					
	Koszt jednostkowy wskaźnika	11 770 894,5	15 395 360,7	57 503,8	68 694,6
	Prawdopodobieństwo wystąpienia	1,000	1,000	0,591	0,182
	Średnia wartość wskaźnika w przypadku wystąpienia	1,00	1,60	27,85	56,50
Poziom osiągnięcia wskaźników					
Plan	Wartość w roku bazowym	0,0	0,0	0,0	0,0
	Wartość w roku 2010	4,0	1,0	10,0	15,0
	Wartość w roku 2013	30,0	10,0	80,0	110,0
	Wartość w roku 2015	32,0	10,0	85,0	120,0
Wykonanie	Wartość w projektach złożonych	1,0	0,0	0,0	0,0
	Wartość w roku 2010 (projekty wybrane)	0,0	0,0	0,0	0,0
	Wartość w roku 2010 (projekty z podpisaną umową)	0,0	0,0	0,0	0,0
	<i>% wykonania w roku 2010 (projekty wybrane)</i>	<i>0,0%</i>	<i>0,0%</i>	<i>0,0%</i>	<i>0,0%</i>
	Wartość w roku 2013 (projekty wybrane i planowane)	0,0	0,0	0,0	0,0
	wartość z projektów wybranych do dofinansowania	0,0	0,0	0,0	0,0
	wartość z projektów z podpisaną umową	0,0	0,0	0,0	0,0
	wartość z planowanych projektów (symulacja)	0,0	0,0	0,0	0,0
	<i>% wykonania w roku 2013</i>	<i>0,0%</i>	<i>0,0%</i>	<i>0,0%</i>	<i>0,0%</i>
	Wartość w roku 2015 (projekty wybrane i planowane)	30,0	48,0	640,5	169,5
	wartość z projektów wybranych do dofinansowania	0,0	0,0	0,0	0,0
	wartość z projektów z podpisaną umową	0,0	0,0	0,0	0,0
	wartość z planowanych projektów (symulacja)	30,0	48,0	640,5	169,5
% wykonania z roku 2015	93,75%	480,00%	753,48%	141,25%	

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań własnych i danych IZ RPO WL.

Oprócz wskaźnika dotyczącego liczby powstałych przedsiębiorstw, który zostanie znacząco przekroczony, ważny jest również wskaźnik dotyczący liczby miejsc pracy powstałych na obszarach zrewitalizowanych. On również zostanie przekroczony, jednakże nie będzie to znaczące przekroczenie (jedynie o 40%). Dlatego też z uwagi na taką specyfikę projektów – strukturę wskaźników w rzeczywistych projektach, nie rekomenduje się żadnych zmian w tym Działaniu.

OŚ PRIORYTETOWA IV: SPOŁECZEŃSTWO INFORMACYJNE

W Osi Priorytetowej IV występuje tylko jedno Działanie, stąd trudniej jest sterować osiąganymi wskaźnikami opisującymi różne typy projektów. Widać to po strukturze projektów, w których dominują projekty tworzące PIAP-y i związane z nimi usługi.

Tabela 18. Poziom wskaźników Działania 4.1 planowany do osiągnięcia w roku 2010, 2013 oraz 2015 (umowy podpisane oraz symulacja przyszłych projektów).

Lp.	Wyszczególnienie	P	P	P	R	R	R	R
		Liczba projektów w zakresie społeczeństwa informacyjnego	- w tym projekty e-usług	Liczba PIAP	Liczba osób, które uzyskały dostęp do szerokopasmowego Internetu	- w tym na obszarach wiejskich	Liczba usług publicznych zrealizowanych on-line	Liczba korzystających z usług on-line
Koszt jednostkowy i prawdopodobieństwo wystąpienia								
	Koszt jednostkowy wskaźnika	2 833 015,3	3 307 207,6	9 958,4			20 647,64	8,5
	Prawdopodobieństwo wystąpienia	1,000	0,831	0,815			0,585	0,446
	Średnia wartość wskaźnika w przypadku wystąpienia	1,00	1,00	34,36			48,95	23 858,41
Poziom osiągnięcia wskaźników								
Plan	Wartość w roku bazowym	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	Wartość w roku 2010	20,0	15,0	10,0	100,0	70,0	15,0	1 582,0
	Wartość w roku 2013	150,0	100,0	70,0	700,0	500,0	100,0	10 547,0
	Wartość w roku 2015	160,0	110,0	75,0	750,0	550,0	110,0	11 602,0
Wykonanie	Wartość w projektach złożonych	65,0	54,0	1 821,0			1 860,0	691 894,0
	Wartość w roku 2010 (projekty wybrane)	31,0	27,0	391,0			547,0	0,0
	Wartość w roku 2010 (projekty z podpisaną umową)	31,0	27,0	391,0			547,0	0,0
	<i>% wykonania w roku 2010 (projekty wybrane)</i>	<i>155,0%</i>	<i>180,0%</i>	<i>3910,0%</i>	<i>0,0%</i>	<i>0,0%</i>	<i>3646,7%</i>	<i>0,0%</i>
	Wartość w roku 2013 (projekty wybrane i planowane)	100,0	85,0	3 195,7	0,0	0,0	2 983,6	1 182 548,8
	wartość z projektów wybranych do dofinansowania	49,0	43,0	1 787,0			1 711,0	562 230,0
	wartość z projektów z podpisaną umową	49,0	43,0	1 787,0			1 711,0	562 230,0
	wartość z planowanych projektów (symulacja)	51,0	42,0	1 408,7			1 272,6	620 318,8
	<i>% wykonania w roku 2013</i>	<i>66,7%</i>	<i>85,0%</i>	<i>4565,3%</i>	<i>0,0%</i>	<i>0,0%</i>	<i>2983,6%</i>	<i>11212,2%</i>
	Wartość w roku 2015 (projekty wybrane i planowane)	100,0	85,0	3 195,7			2 983,6	1 182 548,8
	wartość z projektów wybranych do dofinansowania	49,0	43,0	1 787,0			1 711,0	562 230,0
	wartość z projektów z podpisaną umową	49,0	43,0	1 787,0			1 711,0	562 230,0
	wartość z planowanych projektów (symulacja)	51,0	42,0	1 408,7			1 272,6	620 318,8
% wykonania z roku 2015	62,50%	77,27%	4260,93%	0,00%	0,00%	2712,39%	10192,63%	

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań własnych i danych IZ RPO WL.

Nieosiągnięty zostanie wskaźnik dotyczący liczby projektów z uwagi na fakt, że realizowane są duże projekty. Akurat, wbrew pozorom, taka sytuacja jest pozytywna, bowiem w przypadku projektów infrastrukturalnych lepsze są projekty większe, ponieważ wielkość wpływa na ich komplementarność i wewnętrzną spójność, a także kompleksowość, co potwierdzają inne badania⁵. W przyszłości warto **zniechęcić beneficjentów do tworzenia PIAP** (wskaźnik ten został już osiągnięty i przekroczony znacząco) poprzez np. wyjęcie z wydatków kwalifikowanych wydatków na utworzenie PIAP. Warto również ogłosić **konkurs dedykowany e-usługom**.

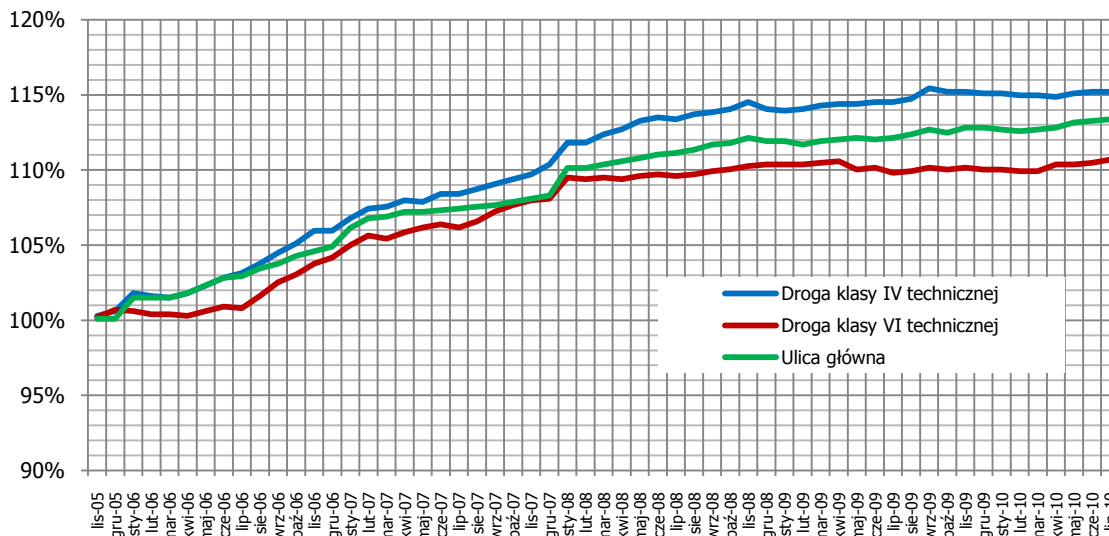
OSŃ PRIORYTETOWA V: TRANSPORT

W **Działaniu 5.1** mamy do czynienia z sytuacją odwrotną niż miało to miejsce np. w Działaniu 4.1. Ewidentnie realizowane są stosunkowo małe projekty (16 mln zł dofinansowania) jak na regionalną sieć transportową (będzie ich ponad 2 razy więcej niż zakładano), które realizują niewiele z założonych wartości wskaźników. Praktycznie z wartości docelowych wskaźników produktu i rezultatu zostanie osiągnięte jedynie 14-38%.

Powody nieosiągnięcia zakładanego poziomu wskaźników produktu są różne. Przede wszystkim zwiększył się średni poziom ponoszonych kosztów jednostkowych budowy dróg (w przypadku nowych dróg regionalnych – 20 razy, bowiem zakładano koszt budowy 1 km na poziomie 2 mln

⁵ por. Pylak K., Tarczeńska-Szymańska M., Gurbel K., Kowalczyk A., Leszczyńska B., Piróg K., Stronkowski P. *Komplementarność działań realizowanych w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2007-2013*, PSDB sp. z o.o., raport z badania ewaluacyjnego na zlecenie Urzędu Marszałkowskiego Województwa Śląskiego, Katowice, styczeń – czerwiec 2010.

zł, obecnie wynosi on aż 40 mln zł). Taki wzrost kosztów nie wynika wyłącznie ze wzrostu cen w sektorze budowlanym, co przedstawia poniższy wykres.

Wykres 5. Zmiana cen robót związanych z budową wybranych klas technicznych dróg i ulic w okresie listopad 2005-lipiec 2010 [październik 2005 = 100%].

Źródło: opracowanie własne na podstawie raportów przygotowywanych przez Główny Urząd Statystyczny dotyczących badania ruchu cen w budownictwie: „Ceny Robót Budowlano-Montażowych i Obiektów Budowlanych” za okres styczeń 2006-lipiec 2010.

Wzrost cen robót związanych z budową dróg wahał się w granicach 10-15%, przy czym wzrost o 10% dotyczył dróg lokalnych, a wzrost o 15% - regionalnych.

Zatem główny czynnik wzrostu średniego kosztu budowy 1 km drogi w RPO WL w porównaniu z ZPORR jest związany z większą kompleksowością projektów, jakością wykonania i użytecznością drogi (lepszymi parametrami, usługami dodatkowymi, infrastrukturą towarzyszącą itp.), podczas gdy w ZPORR projekty polegały w wielu wypadkach jedynie na wybudowaniu warstwy wierzchniej z podbudową. Wynikało to z położenia nacisku przez IZ RPO WL na jakość projektów, ich trwałość i użyteczność dla użytkowników. Widać to również, kiedy porówna się średni koszt jednostkowy budowy lub rekonstrukcji dróg lokalnych z innymi RPO.

Tabela 19. Poziom wskaźników Działania 5.1 planowany do osiągnięcia w roku 2010, 2013 oraz 2015 (umowy podpisane oraz symulacja przyszłych projektów).

Lp.	Wyszczególnienie	P	P	P	R	R
		Liczba projektów z zakresu regionalnego układu transportowego	Długość nowych dróg regionalnych	Długość zrekonstruowanych dróg regionalnych lokalnych	Oszczędność czasu w euro na nowych i zrekonstruowanych drogach w przewozach pasażerskich	Oszczędność czasu w euro na nowych i zrekonstruowanych drogach w przewozach towarowych
Koszt jednostkowy i prawdopodobieństwo wystąpienia						
	Koszt jednostkowy wskaźnika	15 699 907,9	40 116 053,6	3 058 998,8	1,6	67,5
	Prawdopodobieństwo wystąpienia	1,000	0,077	0,462	0,769	0,769
	Średnia wartość wskaźnika w przypadku wystąpienia	1,00	0,69	3,58	1 667 109,82	153 884,50
Poziom osiągnięcia wskaźników						
Plan	Wartość w roku bazowym	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	Wartość w roku 2010	7,0	5,0	160,0	469 553,8	1 256 219,2
	Wartość w roku 2013	7,0	5,0	160,0	19 727 449,4	5 294 966,8
	Wartość w roku 2015	7,0	5,0	160,0	56 840 324,8	13 098 193,6
Wykonanie	Wartość w projektach złożonych	21,0	2,4	58,1	16 671 098,2	1 538 845,0
	Wartość w roku 2010 (projekty wybrane)	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	Wartość w roku 2010 (projekty z podpisaną umową)	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	<i>% wykonania w roku 2010 (projekty wybrane)</i>	<i>0,0%</i>	<i>0,0%</i>	<i>0,0%</i>	<i>0,0%</i>	<i>0,0%</i>
	Wartość w roku 2013 (projekty wybrane i planowane)	5,0	0,0	23,5	3 334 219,6	307 769,0
	wartość z projektów wybranych do dofinansowania	3,0	0,0	19,2	0,0	0,0

wartość z projektów z podpisaną umową	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
wartość z planowanych projektów (symulacja)	2,0	0,0	4,3	3 334 219,6	307 769,0
<i>% wykonania w roku 2013</i>	<i>71,4%</i>	<i>0,0%</i>	<i>14,7%</i>	<i>16,9%</i>	<i>5,8%</i>
Wartość w roku 2015 (projekty wybrane i planowane)	9,0	1,7	36,0	3 334 219,6	307 769,0
wartość z projektów wybranych do dofinansowania	7,0	1,7	31,7	0,0	0,0
wartość z projektów z podpisaną umową	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
wartość z planowanych projektów (symulacja)	2,0	0,0	4,3	3 334 219,6	307 769,0
% wykonania z roku 2015	128,57%	33,92%	22,52%	5,87%	2,35%

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań własnych i danych IZ RPO WL.

Z pewnością Działanie to wymaga działań naprawczych. Z jednej strony jest to Działanie, które powinno zostać zasilone dodatkową kwotą interwencji z EFRR (np. z Działań I i II Osi Priorytetowej). Z drugiej strony, i tak nie będzie możliwe uzyskanie w pełni wartości docelowych wskaźników, dlatego konieczna będzie renegocjacja Programu w tym zakresie. Wiele wskaźników w innych Działaniach zostało znacząco przekroczonych, stąd łatwo będzie można argumentować zmniejszenie wartości wskaźników w tym Działaniu. Dodatkowo, wybudowane zostaną jednak znacząco lepsze jakościowo drogi niż w ZPORR.

W przypadku lokalnego układu transportowego (**Działanie 5.2**) również realizowane są mniejsze projekty (o wartości dofinansowania 3 mln zł) niż zakładano i również będzie ich ponad 2 razy więcej. Koszty budowy i rekonstrukcji 1 km drogi są porównywalne z kosztami w ZPORR, jednakże struktura złożonych projektów pokazuje, że wnioskodawcy nastawili się głównie na budowę nowych dróg lokalnych (IZ RPO WL planowało, że tylko 1 km na 210 km dróg zostanie wybudowany, natomiast wnioskodawcy złożyli wnioski, w których blisko 1 na 3 km miał być wybudowany). Do tego warto zauważyć, jak ocena projektów zmieniła strukturę budowanych i rekonstruowanych dróg. Po ocenie, na 1 km rekonstruowanej drogi przypadał niemal 1 km drogi budowanej. Stąd można powiedzieć, że podczas oceny wniosków bardziej stawiano na budowanie nowych dróg, co teoretycznie jest droższe niż rekonstruowanie istniejących dróg (827 tys. zł wobec 746 tys. zł).

Tabela 20. Poziom wskaźników Działania 5.2 planowany do osiągnięcia w roku 2010, 2013 oraz 2015 (umowy podpisane oraz symulacja przyszłych projektów).

Lp.	Wyszczególnienie	P	P	P	R	R
		Liczba projektów z zakresu lokalnego układu transportowego	Długość nowych dróg lokalnych	Długość zrekonstruowanych dróg lokalnych	Oszczędność czasu w euro na nowych i zrekonstruowanych drogach w przewozach pasażerskich	Oszczędność czasu w euro na nowych i zrekonstruowanych drogach w przewozach towarowych
Koszt jednostkowy i prawdopodobieństwo wystąpienia						
	Koszt jednostkowy wskaźnika	3 107 768,5	827 170,8	746 381,9	4,6	0,6
	Prawdopodobieństwo wystąpienia	1,000	0,536	0,464	0,326	0,319
	Średnia wartość wskaźnika w przypadku wystąpienia	1,00	1,90	5,12	830 465,30	73 490,04
Poziom osiągnięcia wskaźników						
Plan	Wartość w roku bazowym	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	Wartość w roku 2010	25,0	0,5	130,0	37 182,5	13 552,7
	Wartość w roku 2013	84,0	2,0	400,0	2 508 165,2	1 178 530,8
	Wartość w roku 2015	90,0	2,0	420,0	9 244 410,2	4 741 472,0
Wykonanie	Wartość w projektach złożonych	110,0	112,0	266,2	36 540 473,4	3 160 071,8
	Wartość w roku 2010 (projekty wybrane)	75,0	57,5	70,7	45 777,0	6 333,0
	Wartość w roku 2010 (projekty z podpisaną umową)	60,0	55,9	59,1	45 777,0	6 333,0
	<i>% wykonania w roku 2010 (projekty wybrane)</i>	<i>300,0%</i>	<i>11492,8%</i>	<i>54,4%</i>	<i>123,1%</i>	<i>46,7%</i>
	Wartość w roku 2013 (projekty wybrane i planowane)	209,0	166,8	281,1	28 040 403,2	3 330 065,7
	wartość z projektów wybranych do dofinansowania	100,0	102,9	105,1	8 109 235,9	1 125 364,4
	wartość z projektów z podpisaną umową	83,0	97,0	93,5	6 905 330,4	916 072,3
	wartość z planowanych projektów (symulacja)	109,0	63,9	176,0	19 931 167,3	2 204 701,3
	<i>% wykonania w roku 2013</i>	<i>248,8%</i>	<i>8340,7%</i>	<i>70,3%</i>	<i>1118,0%</i>	<i>282,6%</i>
	Wartość w roku 2015 (projekty wybrane i planowane)	209,0	166,8	281,1	28 040 403,2	3 330 065,7
	wartość z projektów wybranych do dofinansowania	100,0	102,9	105,1	8 109 235,9	1 125 364,4
	wartość z projektów z podpisaną umową	83,0	97,0	93,5	6 905 330,4	916 072,3
wartość z planowanych projektów (symulacja)	109,0	63,9	176,0	19 931 167,3	2 204 701,3	
% wykonania z roku 2015	232,22%	8340,69%	66,93%	303,32%	70,23%	

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań własnych i danych IZ RPO WL.

W przypadku wskaźników rezultatu dotyczących oszczędności czasu widać, że wskaźnik dotyczący przewozów pasażerskich zostanie 3-krotnie przekroczony, natomiast wskaźnik dotyczący przewozów towarowych nie zostanie osiągnięty w kilkudziesięciu procentach.

Ponieważ wskaźniki oszczędności były szacowane w oddzielnej ekspertyzie⁶, w której jednym z wniosków była słaba jakość zawartych w studiach wykonalności wyliczeń tego wskaźnika, proponuje się **przeprowadzić kolejną ekspertyzę oceniającą i weryfikującą wyliczenia tego wskaźnika** ex-post (w roku 2013 lub później). Niestety, niniejsze wyliczenia poczynione w tym badaniu bazowały właśnie na danych z wniosków o dofinansowanie (studiów wykonalności).

W przypadku **Działania 5.3** również będą realizowane mniejsze projekty niż zakładano (zrealizowanych zostanie 10 projektów o wartości dofinansowania ok. 11,5 mln zł). Niestety 3 projekty z 6 wybranych nie zakładają zakupu lub odnowy taboru, stąd ani wskaźnik 'Liczba zakupionego/odnowionego taboru komunikacji miejskiej', ani wskaźnik 'Miejsca w zakupionym/odnowionym taborze komunikacji miejskiej (szt.)' nie zostanie w pełni osiągnięty.

Tabela 21. Poziom wskaźników Działania 5.3 planowany do osiągnięcia w roku 2010, 2013 oraz 2015 (umowy podpisane oraz symulacja przyszłych projektów).

Lp.	Wyszczególnienie	P	P	P	R
		Liczba projektów z zakresu lokalnego układu transportowego	Liczba zakupionego/odnowionego taboru komunikacji miejskiej (szt.)	Miejsca w zakupionym/odnowionym taborze komunikacji miejskiej (szt.)	Przyrost liczby ludności korzystającej z komunikacji miejskiej wspartej w ramach programu
Koszt jednostkowy i prawdopodobieństwo wystąpienia					
	Koszt jednostkowy wskaźnika	11 483 398,7	1 422 899,8	14 333,4	0,0
	Prawdopodobieństwo wystąpienia	1,000	0,615	0,462	0,231
	Średnia wartość wskaźnika w przypadku wystąpienia	1,00	12,75	945,00	648,65
Poziom osiągnięcia wskaźników					
Plan	Wartość w roku bazowym	0,0	0,0	0,0	0,0
	Wartość w roku 2010	1,0	25,0	1 300,0	20,0
	Wartość w roku 2013	4,0	100,0	5 000,0	70,0
	Wartość w roku 2015	4,0	110,0	5 500,0	75,0
Wykonanie	Wartość w projektach złożonych	11,0	102,0	5 670,0	1 945 937,0
	Wartość w roku 2010 (projekty wybrane)	1,0	0,0	0,0	0,0
	Wartość w roku 2010 (projekty z podpisaną umową)	1,0	0,0	0,0	0,0
	<i>% wykonania w roku 2010 (projekty wybrane)</i>	<i>100,0%</i>	<i>0,0%</i>	<i>0,0%</i>	<i>0,0%</i>
	Wartość w roku 2013 (projekty wybrane i planowane)	10,0	59,8	4 227,0	1 549,9
	wartość z projektów wybranych do dofinansowania	6,0	47,0	3 282,0	1 549,9
	wartość z projektów z podpisaną umową	3,0	17,0	282,0	0,0
	wartość z planowanych projektów (symulacja)	4,0	12,8	945,0	0,0
	<i>% wykonania w roku 2013</i>	<i>250,0%</i>	<i>59,8%</i>	<i>84,5%</i>	<i>2214,2%</i>
	Wartość w roku 2015 (projekty wybrane i planowane)	10,0	59,8	4 227,0	1 549,9
	wartość z projektów wybranych do dofinansowania	6,0	47,0	3 282,0	1 549,9
	wartość z projektów z podpisaną umową	3,0	17,0	282,0	0,0
wartość z planowanych projektów (symulacja)	4,0	12,8	945,0	0,0	
% wykonania z roku 2015	250,00%	54,32%	76,85%	2066,58%	

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań własnych i danych IZ RPO WL.

Dlatego w tym Działaniu należy ogłosić **konkurs dedykowany poświęcony zakupowi / odnowieniu taboru** komunikacji miejskiej.

W przypadku **Działania 5.4** osiągnięty zostanie wskaźnik produktu dotyczący liczby projektów, natomiast nie uda się uzyskać wskaźnika dotyczącego długości zrekonstruowanych linii kolejowych (zabraknie blisko 80% wartości tego wskaźnika). Tutaj również pojawia się pytanie, czy wszystkie projekty realizują wskaźniki programowe w sposób optymalny (na liście IWIPK

⁶ por. Pylak K., *Oszczędność czasu w euro na nowych i zrekonstruowanych drogach w przewozach pasażerskich i towarowych... w latach 2010; 2013 i 2015 w ramach RPO Województwa Lubelskiego na lata 2007-2013*, PSDB sp. z o.o. na zlecenie Urzędu Marszałkowskiego Województwa Lubelskiego, Lublin, październik-listopad 2009.

znajdują się co najmniej 2 projekty, które nie realizują zadanych wskaźników produktu i rezultatu). Należy tu pamiętać, że projekty te spełniają jednak inne cele (szczególnie dotyczące poprawy bezpieczeństwa ruchu), dlatego warto je zachować, jednocześnie renegocjując wartości wskaźników w samym RPO.

Tabela 22. Poziom wskaźników Działania 5.4 planowany do osiągnięcia w roku 2010, 2013 oraz 2015 (umowy podpisane oraz symulacja przyszłych projektów).

Lp.	Wyszczególnienie	P	P	P	P
		Liczba projektów z zakresu transportu kolejowego	Długość zrekonstruowanych linii kolejowych	Oszczędność czasu w euro na nowych i zrekonstruowanych liniach kolejowych w przewozach pasażerskich	Oszczędność czasu w euro na nowych i zrekonstruowanych liniach kolejowych w przewozach towarowych
Koszt jednostkowy i prawdopodobieństwo wystąpienia					
	Koszt jednostkowy wskaźnika	17 813 214,4	8 690 209,7		
	Prawdopodobieństwo wystąpienia	1,000	0,333		
	Srednia wartość wskaźnika w przypadku wystąpienia	1,00	1,72		
Poziom osiągnięcia wskaźników					
Plan	Wartość w roku bazowym	0,0	0,0	0,0	0,0
	Wartość w roku 2010	1,0	10,0	0,0	0,0
	Wartość w roku 2013	4,0	60,0	116 355,0	2 355,0
	Wartość w roku 2015	4,0	60,0	1 798 418,0	7 272,0
Wykonanie	Wartość w projektach złożonych	2,0	33,4		
	Wartość w roku 2010 (projekty wybrane)	0,0	0,0		
	Wartość w roku 2010 (projekty z podpisaną umową)	0,0	0,0		
	<i>% wykonania w roku 2010 (projekty wybrane)</i>	<i>0,0%</i>	<i>0,0%</i>	<i>#DZIEL/0!</i>	<i>#DZIEL/0!</i>
	Wartość w roku 2013 (projekty wybrane i planowane)	2,0	1,7	0,0	0,0
	wartość z projektów wybranych do dofinansowania	2,0	1,7		
	wartość z projektów z podpisaną umową	0,0	0,0		
	wartość z planowanych projektów (symulacja)	0,0	0,0		
	<i>% wykonania w roku 2013</i>	<i>50,0%</i>	<i>2,9%</i>	<i>0,0%</i>	<i>0,0%</i>
	Wartość w roku 2015 (projekty wybrane i planowane)	4,0	12,8	0,0	0,0
	wartość z projektów wybranych do dofinansowania	2,0	1,7		
	wartość z projektów z podpisaną umową	0,0	0,0		
wartość z planowanych projektów (symulacja)	2,0	11,1			
% wykonania z roku 2015	100,00%	21,40%	0,00%	0,00%	

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań własnych i danych IZ RPO WL.

W analizach dla **Działania 5.5** nie podpisano jeszcze umowy na realizację projektu kluczowego dotyczącego budowy lotniska i szlaków transportowych dojazdowych do lotniska, dlatego wzięto je pod uwagę warunkowo (na podstawie założeń projektów).

Tabela 23. Poziom wskaźników Działania 5.5 planowany do osiągnięcia w roku 2010, 2013 oraz 2015 (umowy podpisane oraz symulacja przyszłych projektów).

		P	P	R
Lp.	Wyszczególnienie	Liczba projektów z zakresu transportu lotniczego (szt.)	Długość nowych linii kolejowych (km)	Liczba pasażerów obsługiwanych przez regionalny port lotniczy (osoby)
Koszt jednostkowy i prawdopodobieństwo wystąpienia				
	Koszt jednostkowy wskaźnika	23 181 000,0	5 713 636,4	66,0
	Prawdopodobieństwo wystąpienia	1,00	0,200	0,200
	Średnia wartość wskaźnika w przypadku wystąpienia	1,00	2,20	1 300 000,00
Plan	Wartość w roku bazowym	0,0	0,0	0,0
	Wartość w roku 2010	0,0	0,0	20 000,0
	Wartość w roku 2013	1,0	3,0	150 000,0
	Wartość w roku 2015	1,0	3,0	160 000,0
	Wartość w projektach złożonych	5,0	2,2	1 300 000,0
Wykonanie	Wartość w roku 2010 (projekty wybrane)	0,0	0,0	0,0
	Wartość w roku 2010 (projekty z podpisaną umową)	0,0	0,0	0,0
	<i>% wykonania w roku 2010 (projekty wybrane)</i>	<i>0,0%</i>	<i>0,0%</i>	<i>0,0%</i>
	Wartość w roku 2013 (projekty wybrane i planowane)	2,0	2,2	1 300 000,0
	wartość z projektów wybranych do dofinansowania	2,0	2,2	1 300 000,0
	wartość z projektów z podpisaną umową	0,0	0,0	0,0
	wartość z planowanych projektów (symulacja)	0,0	0,0	0,0
	<i>% wykonania w roku 2013</i>	<i>200,0%</i>	<i>73,3%</i>	<i>866,7%</i>
	Wartość w roku 2015 (projekty wybrane i planowane)	2,0	2,2	1 300 000,0
	wartość z projektów wybranych do dofinansowania	2,0	2,2	1 300 000,0
	wartość z projektów z podpisaną umową	0,0	0,0	0,0
wartość z planowanych projektów (symulacja)	0,0	0,0	0,0	
% wykonania z roku 2015	200,00%	73,33%	812,50%	

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań własnych i danych IZ RPO WL.

Zrealizowane zostaną wskaźniki dotyczące liczby projektów (dwa projekty zamiast jednego), a także wskaźnik liczby pasażerów (którą określono na poziomie 500 tys. w 2012 r. i 800 tys. zł w 2013). Kwestia linii kolejowej jest z kolei kwestią konieczną do negocjacji, bowiem z planowanych 3 km PKP PLK planuje wybudować 2,2 km, osiągając jednocześnie cel projektu i Działania, jakim jest połączenie lotniska z Lublinem. Zatem renegecja tego wskaźnika powinna być jedynie formalnością.

OŚ PRIORYTETOWA VI: ŚRODOWISKO I CZYSTA ENERGIA

W **Działaniu 6.1** niemal osiągnięty zostanie wskaźnik 'liczby projektów', niemniej jednak w tym Działaniu widać wyraźnie, że **potrzeby beneficjentów ukierunkowały się raczej na realizację projektów dotyczących gospodarki ściekowej** niż gospodarki wodnej. Taka sytuacja nie jest negatywna i wynika z realnych potrzeb beneficjentów (alokacja przeznaczona na realizację wskaźników gospodarki wodnej została wykorzystana na realizację wskaźników gospodarki ściekowej). Dlatego rekomenduje się w tej kwestii zwiększenie wskaźnika 'Liczba osób przyłączonych do sieci kanalizacyjnej w wyniku realizacji projektów (osoby)' do poziomu 68 tys. osób i obniżenie wskaźnika 'Liczba osób przyłączonych do sieci wodociągowej w wyniku realizacji projektów (osoby)' do poziomu 19 tys. osób. Taki rozkład projektów wynika z sytuacji w gospodarce wodno-ściekowej, jaka miała miejsce w trakcie wdrażania RPO. Np. w 2004 roku % ludności korzystającej z sieci wodociągowej w miastach wyniósł 93%, a na wsi – 65,6%, podczas gdy % ludności korzystających z sieci kanalizacyjnej – w miastach 84,4%, ale na wsi – jedynie 9,3%.⁷

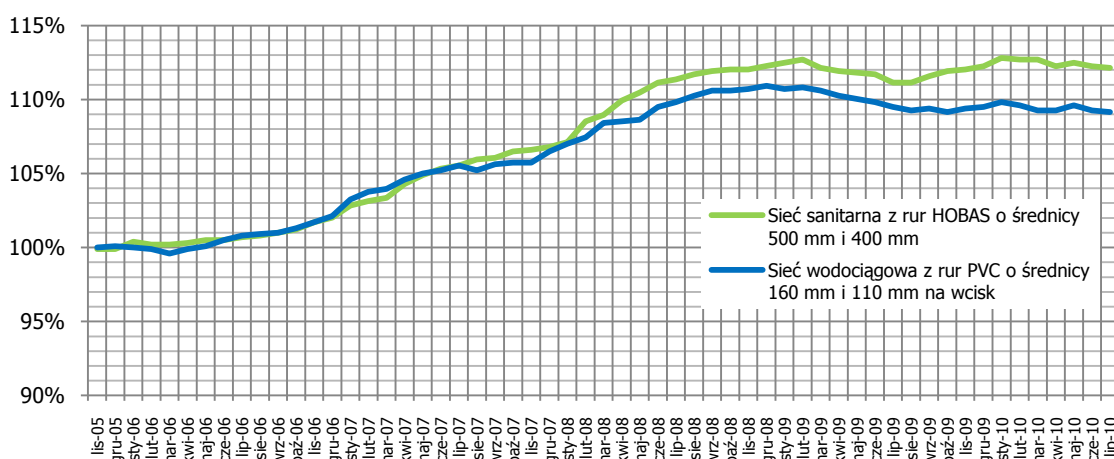
⁷ Regionalny Program Operacyjny Województwa Lubelskiego na lata 2007-2013, s. 54.

Tabela 24. Poziom wskaźników Działania 6.1 planowany do osiągnięcia w roku 2010, 2013 oraz 2015 (umowy podpisane oraz symulacja przyszłych projektów).

Lp.	Wyszczególnienie	P	R	R	R	R	R
		Liczba projektów z zakresu gospodarki odpadami	Liczba osób przyłączonych do sieci wodociągowej w wyniku realizacji projektów	Liczba osób przyłączonych do sieci kanalizacyjnej w wyniku realizacji projektów	Liczba osób objętych selektywną zbiórką odpadów w wyniku realizacji projektów	Powierzchnia terenów zrehabilitowanych w wyniku realizacji projektów	Liczba osób zabezpieczonych przed powodzią w wyniku realizacji projektów
Koszt jednostkowy i prawdopodobieństwo wystąpienia							
	Koszt jednostkowy wskaźnika	14 305 093,8	2 480,6	3 652,4	312,8	106 506,2	1 264,81
	Prawdopodobieństwo wystąpienia	0,063	0,083	0,273	0,022	0,022	0,029
	Średnia wartość wskaźnika w przypadku wystąpienia	1,00	1 741,23	1 385,68	80 067,67	4,27	5 517,00
Poziom osiągnięcia wskaźników							
Plan	Wartość w roku bazowym	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	Wartość w roku 2010	3,0	15 000,0	5 000,0	200 000,0	4,0	150,0
	Wartość w roku 2013	15,0	89 000,0	31 000,0	1 000 000,0	20,0	800,0
	Wartość w roku 2015	15,0	90 000,0	32 000,0	1 000 000,0	20,0	800,0
Wykonanie	Wartość w projektach złożonych	8,0	37 113,0	52 656,0	240 203,0	12,8	22 068,0
	Wartość w roku 2010 (projekty wybrane)	1,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	Wartość w roku 2010 (projekty z podpisaną umową)	1,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	<i>% wykonania w roku 2010 (projekty wybrane)</i>	<i>33,3%</i>	<i>0,0%</i>	<i>0,0%</i>	<i>0,0%</i>	<i>0,0%</i>	<i>0,0%</i>
	Wartość w roku 2013 (projekty wybrane i planowane)	13,0	19 736,1	68 692,7	411 548,7	6,2	26 382,0
	wartość z projektów wybranych do dofinansowania	6,0	3 442,0	14 651,0	91 278,0	1,9	4 314,0
	wartość z projektów z podpisaną umową	5,0	2 394,0	1 144,0	41 278,0	1,9	4 314,0
	wartość z planowanych projektów (symulacja)	7,0	16 294,1	54 041,7	320 270,7	4,3	22 068,0
	<i>% wykonania w roku 2013</i>	<i>86,7%</i>	<i>22,2%</i>	<i>221,6%</i>	<i>41,2%</i>	<i>30,9%</i>	<i>3297,8%</i>
	Wartość w roku 2015 (projekty wybrane i planowane)	14,0	21 115,1	71 381,7	411 548,7	8,3	26 382,0
	wartość z projektów wybranych do dofinansowania	7,0	4 821,0	17 340,0	91 278,0	4,1	4 314,0
	wartość z projektów z podpisaną umową	6,0	2 394,0	1 144,0	41 278,0	4,1	4 314,0
wartość z planowanych projektów (symulacja)	7,0	16 294,1	54 041,7	320 270,7	4,3	22 068,0	
% wykonania z roku 2015	93,33%	23,46%	223,07%	41,15%	41,67%	3297,75%	

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań własnych i danych IZ RPO WL.

Dodatkowo, obniżenie osiągniętej wartości obu wskaźników było spowodowane przez wzrost cen robót związanych z budową sieci kanalizacyjnej (o 13%) i wodociągowej (o 10%).

Wykres 6. Zmiana cen robót związanych z budową wybranego typu sieci sanitarnej i wodociągowej w okresie listopad 2005-lipiec 2010 [październik 2005 = 100%].

Źródło: opracowanie własne na podstawie raportów przygotowywanych przez Główny Urząd Statystyczny dotyczących badania ruchu cen w budownictwie: „Ceny Robót Budowlano-Montażowych i Obiektów Budowlanych” za okres styczeń 2006-lipiec 2010.

Analizując założenia projektów, łatwo zauważyć, że wpływ na nieosiągnięcie wartości docelowych tych wskaźników miała również niska wartość współczynnika liczby osób przyłączonych przypadających na 1 km sieci. W przypadku sieci wodociągowej były to tylko 24 osoby na 1 km sieci, natomiast w przypadku sieci kanalizacyjnej – 76 osób (podczas planowania na podstawie ZPORR w obu przypadkach zakładano 50 osób na obszarach wiejskich i 500 osób na obszarach miejskich).

Z kolei koszt jednostkowy budowy i rekonstrukcji 1 km sieci wodociągowej i kanalizacyjnej był porównywalny z tym zakładanym podczas planowania (na podstawie danych ZPORR).

Ewidentnie należy **w przyszłych konkursach postawić nacisk na wybieranie projektów o maksymalnie wysokim współczynniku liczby osób przyłączonych do sieci przypadających na 1 km sieci** (zmieniając w tym zakresie kryteria wyboru projektów).

Kolejnym wnioskiem z przeprowadzonej analizy jest **nieogłaszanie konkursów na zabezpieczenia przed powodzią** (ten wskaźnik został już w chwili obecnej przekroczony kilkakrotnie).

Zdecydowanie należy przygotować **konkursy dedykowane selektywnej zbiórce odpadów oraz rekultywacji składowisk**, bowiem obecne prawdopodobieństwo pojawienia się tego typu działań w projektach jest bliskie zeru (odpowiednio 0,022 i 0,029).

Tabela 25. Poziom wskaźników Działania 6.2 planowany do osiągnięcia w roku 2010, 2013 oraz 2015 (umowy podpisane oraz symulacja przyszłych projektów).

		P	R
Lp.	Wyszczególnienie	Liczba projektów z zakresu energii odnawialnej	Dodatkowa moc zainstalowana energii ze źródeł odnawialnych (MW)
Koszt jednostkowy i prawdopodobieństwo wystąpienia			
	Koszt jednostkowy wskaźnika	5 728 998,1	4 250,2
	Prawdopodobieństwo wystąpienia	1,000	0,750
	Srednia wartość wskaźnika w przypadku wystąpienia	1,00	83,85
Poziom osiągnięcia wskaźników			
Plan	Wartość w roku bazowym	0,0	0,0
	Wartość w roku 2010	4,0	3,0
	Wartość w roku 2013	30,0	23,0
	Wartość w roku 2015	32,0	25,0
Wykonanie	Wartość w projektach złożonych	16,0	1 006,2
	Wartość w roku 2010 (projekty wybrane)	4,0	5,0
	Wartość w roku 2010 (projekty z podpisaną umową)	4,0	5,0
	<i>% wykonania w roku 2010 (projekty wybrane)</i>	<i>100,0%</i>	<i>165,0%</i>
	Wartość w roku 2013 (projekty wybrane i planowane)	11,0	1 082,2
	wartość z projektów wybranych do dofinansowania	10,0	998,3
	wartość z projektów z podpisaną umową	9,0	993,9
	wartość z planowanych projektów (symulacja)	1,0	83,9
	<i>% wykonania w roku 2013</i>	<i>36,7%</i>	<i>4705,1%</i>
	Wartość w roku 2015 (projekty wybrane i planowane)	11,0	1 082,2
	wartość z projektów wybranych do dofinansowania	10,0	998,3
	wartość z projektów z podpisaną umową	9,0	993,9
wartość z planowanych projektów (symulacja)	1,0	83,9	
% wykonania z roku 2015	34,38%	4328,68%	

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań własnych i danych IZ RPO WL.

OŚ PRIORYTETOWA VII: KULTURA, TURYSTYKA I WSPÓŁPRACA MIĘDZYREGIONALNA

W przypadku **Działania 7.1** nieosiągnięty zostanie wskaźnik dotyczący liczby projektów z uwagi na większą wartość dofinansowania (i projektu) niż zakładano. Nie jest to jednak sytuacja negatywna, bowiem realizowane są projekty bardziej kompleksowe przynoszące wyższą wartość dodaną. Nieosiągnięte zostaną również wskaźniki dotyczące miejsc pracy stworzonych w turystyce i kulturze, ale wynika to najprawdopodobniej z **niewykorzystywania**

tych wskaźników przez beneficjentów (co potwierdza wysokość wskaźnika 'liczba utworzonych miejsc pracy' ogółem, przekraczająca 3,5 razy sumę uzyskanym wartości obu wskaźników – dotyczących turystyki i kultury łącznie).

Należy zatem poprosić beneficjentów w kolejnych wnioskach o płatność o **wykazanie wskaźnika liczby zatrudnienia w podziale na turystykę i kulturę**.

Warto zauważyć również, że wskaźnik 'Liczba wybudowanych / zmodernizowanych obiektów kultury' już teraz został osiągnięty (w kontekście zakontraktowania rzecz jasna), dlatego można zwrócić uwagę na inne typy projektów jak np. adaptację obiektów zabytkowych lub kupowanie dzieł sztuki.

Tabela 26. Poziom wskaźników Działania 7.1 planowany do osiągnięcia w roku 2010, 2013 oraz 2015 (umowy podpisane oraz symulacja przyszłych projektów).

Lp.	Wyszczególnienie	P	P	P	P	P	P	
		Liczba projektów z zakresu turystyki	Liczba wybudowanych / zmodernizowanych obiektów kultury	Liczba utworzonych miejsc pracy	- w turystyce	- w kulturze	Nowe rodzaje usług / produktów / atrakcji oferowanych w wyniku realizacji projektów	Liczba odwiedzających, widzów
Koszt jednostkowy i prawdopodobieństwo wystąpienia								
	Koszt jednostkowy wskaźnika	3 042 321,5	1 150 163,1	870 180,16	839 666,50	1 079 601,75	236 656,77	10,7
	Prawdopodobieństwo wystąpienia	0,364	0,187	0,450	0,131	0,168	0,551	0,729
	Średnia wartość wskaźnika w przypadku wystąpienia	1,00	1,41	2,94	3,04	3,15	4,20	65 167,62
Poziom osiągnięcia wskaźników								
Plan	Wartość w roku bazowym	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	Wartość w roku 2010	15,0	3,0	50,0	15,0	30,0	20,0	120 000,0
	Wartość w roku 2013	51,0	9,0	150,0	50,0	100,0	70,0	400 000,0
	Wartość w roku 2015	55,0	10,0	170,0	60,0	110,0	75,0	430 000,0
Wykonanie	Wartość w projektach złożonych	36,0	57,0	375,3	42,5	56,8	248,0	4 676 064,0
	Wartość w roku 2010 (projekty wybrane)	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	Wartość w roku 2010 (projekty z podpisaną umową)	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	<i>% wykonania w roku 2010 (projekty wybrane)</i>	<i>0,0%</i>	<i>0,0%</i>	<i>0,0%</i>	<i>0,0%</i>	<i>0,0%</i>	<i>0,0%</i>	<i>0,0%</i>
	Wartość w roku 2013 (projekty wybrane i planowane)	42,0	66,5	479,5	34,9	85,1	282,6	5 724 011,4
	wartość z projektów wybranych do dofinansowania	8,0	15,0	120,0	4,5	22,0	64,0	2 007 140,0
	wartość z projektów z podpisaną umową	6,0	12,0	86,0	4,5	10,0	18,0	1 873 733,0
	wartość z planowanych projektów (symulacja)	34,0	51,5	359,5	30,4	63,1	218,6	3 716 871,4
	<i>% wykonania w roku 2013</i>	<i>82,4%</i>	<i>739,4%</i>	<i>319,7%</i>	<i>69,7%</i>	<i>85,1%</i>	<i>403,7%</i>	<i>1431,0%</i>
	Wartość w roku 2015 (projekty wybrane i planowane)	42,0	66,5	499,5	41,9	95,1	291,6	5 816 006,4
	wartość z projektów wybranych do dofinansowania	8,0	15,0	140,0	11,5	32,0	73,0	2 099 135,0
	wartość z projektów z podpisaną umową	6,0	12,0	106,0	11,5	20,0	27,0	1 965 728,0
	wartość z planowanych projektów (symulacja)	34,0	51,5	359,5	30,4	63,1	218,6	3 716 871,4
% wykonania z roku 2015	76,36%	665,45%	293,84%	69,76%	86,41%	388,77%	1352,56%	

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań własnych i danych IZ RPO WL.

W przypadku **Działania 7.2** wszystkie wskaźniki zostaną przekroczone. Co więcej, już obecnie zostały one osiągnięte (liczba projektów przekroczyła 2-krotnie planowaną liczbę projektów, liczba nowych usług, produktów i atrakcji jest większa o 9 od planowanej, a liczba odwiedzających / widzów przekroczyła niemal 6-krotnie planowaną wartość).

Stąd można powiedzieć, że **już obecnie osiągnięto cele Działania i można pozostałą alokację** (ok. 11,8 mln zł) **przenieść na inne Działania**, wymagające dodatkowego wsparcia finansowego (np. Działanie 5.1).

Tabela 27. Poziom wskaźników Działania 7.2 planowany do osiągnięcia w roku 2010, 2013 oraz 2015 (umowy podpisane oraz symulacja przyszłych projektów).

		P	P	P
Lp.	Wyszczególnienie	Liczba projektów z zakresu turystyki	Nowe rodzaje usług/produktów / atrakcji oferowanych w wyniku realizacji projektów	Liczba odwiedzających, widzów
Koszt jednostkowy i prawdopodobieństwo wystąpienia				
	Koszt jednostkowy wskaźnika	941 775,9	52 382,1	21,2
	Prawdopodobieństwo wystąpienia	1,000	0,375	0,594
	Średnia wartość wskaźnika w przypadku wystąpienia	1,00	6,33	51 819,00
Poziom osiągnięcia wskaźników				
Plan	Wartość w roku bazowym	0,0	0,0	0,0
	Wartość w roku 2010	3,0	10,0	15 000,0
	Wartość w roku 2013	9,0	30,0	50 000,0
	Wartość w roku 2015	10,0	32,0	55 000,0
Wykonanie	Wartość w projektach złożonych	32,0	76,0	984 561,0
	Wartość w roku 2010 (projekty wybrane)	4,0	0,0	0,0
	Wartość w roku 2010 (projekty z podpisaną umową)	3,0	0,0	0,0
	<i>% wykonania w roku 2010 (projekty wybrane)</i>	<i>133,3%</i>	<i>0,0%</i>	<i>0,0%</i>
	Wartość w roku 2013 (projekty wybrane i planowane)	31,0	58,0	616 775,0
	wartość z projektów wybranych do dofinansowania	19,0	39,0	305 861,0
	wartość z projektów z podpisaną umową	17,0	39,0	298 861,0
	wartość z planowanych projektów (symulacja)	12,0	19,0	310 914,0
	<i>% wykonania w roku 2013</i>	<i>344,4%</i>	<i>193,3%</i>	<i>1233,6%</i>
	Wartość w roku 2015 (projekty wybrane i planowane)	31,0	58,0	616 775,0
	wartość z projektów wybranych do dofinansowania	19,0	39,0	305 861,0
	wartość z projektów z podpisaną umową	17,0	39,0	298 861,0
wartość z planowanych projektów (symulacja)	12,0	19,0	310 914,0	
% wykonania z roku 2015	310,00%	181,25%	1121,41%	

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań własnych i danych IZ RPO WL.

W przypadku **Działania 7.3** nie zostanie osiągnięty wskaźnik 'Liczba projektów współpracy międzynarodowej'. Powód w tym zakresie leży jednak po stronie beneficjentów. Łatwo zauważyć, że dwa wskaźniki lokalne LSI (drugi z nich zasila wskaźnik z poziomu Działania):

- LSI-P.7.3.11 | Liczba projektów współpracy krajowej (szt)
- LSI-P.7.3.9 | Liczba projektów współpracy międzynarodowej (szt)

wystąpiły jedynie w jednym złożonym (który odpadł podczas oceny formalnej) projekcie. Reszta projektów, w tym wybrane, nie sprawozdają obu tych wskaźników. Jest to tym bardziej dziwne, bowiem wskaźniki te wypełniają całą przestrzeń projektową – to znaczy projektodawca powinien wybrać albo jeden wskaźnik, albo drugi, albo oba, nie powinno być możliwości, w której beneficjent nie wybiera żadnego wskaźnika. Natomiast z nazw projektów realizowanych wynika, że co najmniej kilka dotyczy współpracy międzynarodowej, a nie jest to wykazywane we wskaźnikach.

Tabela 28. Poziom wskaźników Działania 7.3 planowany do osiągnięcia w roku 2010, 2013 oraz 2015 (umowy podpisane oraz symulacja przyszłych projektów).

		P	P
Lp.	Wyszczególnienie	Liczba projektów współpracy międzynarodowej	Liczba odwiedzających, widzów
Koszt jednostkowy i prawdopodobieństwo wystąpienia			
	Koszt jednostkowy wskaźnika	897 924,0	1,5
	Prawdopodobieństwo wystąpienia	0,038	0,346
	Średnia wartość wskaźnika w przypadku wystąpienia	1,00	58 957,11
Poziom osiągnięcia wskaźników			
Plan	Wartość w roku bazowym	0,0	0,0
	Wartość w roku 2010	50,0	15 000,0
	Wartość w roku 2013	150,0	50 000,0

	Wartość w roku 2015	160,0	55 000,0
Wykonanie	Wartość w projektach złożonych	1,0	530 614,0
	Wartość w roku 2010 (projekty wybrane)	0,0	0,0
	Wartość w roku 2010 (projekty z podpisaną umową)	0,0	0,0
	<i>% wykonania w roku 2010 (projekty wybrane)</i>	<i>0,0%</i>	<i>0,0%</i>
	Wartość w roku 2013 (projekty wybrane i planowane)	0,0	260 638,4
	wartość z projektów wybranych do dofinansowania	0,0	24 810,0
	wartość z projektów z podpisaną umową	0,0	24 810,0
	wartość z planowanych projektów (symulacja)	0,0	235 828,4
	<i>% wykonania w roku 2013</i>	<i>0,0%</i>	<i>521,3%</i>
	Wartość w roku 2015 (projekty wybrane i planowane)	0,0	260 638,4
	wartość z projektów wybranych do dofinansowania	0,0	24 810,0
	wartość z projektów z podpisaną umową	0,0	24 810,0
	wartość z planowanych projektów (symulacja)	0,0	235 828,4
	% wykonania z roku 2015	0,00%	473,89%

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań własnych i danych IZ RPO WL.

W tym Działaniu należy poprosić beneficjentów o sprawozdanie tego wskaźnika w kolejnych wnioskach o płatność, a dla przyszłych beneficjentów – zmienić wzór wniosku o dofinansowanie (zgodnie z sugestią z rozdziału 2.1).

OŚ PRIORYTETOWA VIII: INFRASTRUKTURA SPOŁECZNA

W **Działaniu 8.1** problemem okazało się to, że jednym projektem obejmowano w większości tylko po jednym obiekcie (średnio 1,58 obiektu), podczas gdy zakładano ponad 27 obiektów w jednym projekcie (110 obiektów na 4 planowane projekty). Dodatkowym problemem jest to, że beneficjenci nie wybierali tego wskaźnika we wszystkich przypadkach. Wynika to z tego, że obok tego wskaźnika istnieją dwa wskaźniki KSI, które można do niego wliczyć:

- KSI-P.75.1.1 | Liczba wybudowanych obiektów infrastruktury szkół wyższych (szt.)
- KSI-P.75.1.3 | Liczba przebudowanych obiektów infrastruktury szkół wyższych (szt.)

Suma obu powyższych wskaźników wynosi 9 w projektach wybranych do dofinansowania, natomiast analogiczna wartość dla wskaźnika z poziomu Działania wynosi jedynie 5 szt.

Tabela 29. Poziom wskaźników Działania 8.1 planowany do osiągnięcia w roku 2010, 2013 oraz 2015 (umowy podpisane oraz symulacja przyszłych projektów).

Lp.	Wyszczególnienie	P	P	R
		Liczba projektów z zakresu szkolnictwa wyższego	Liczba wspartych obiektów edukacyjnych szkół wyższych	Pojemność (capacity) wspartych obiektów szkół wyższych
Koszt jednostkowy i prawdopodobieństwo wystąpienia				
	Koszt jednostkowy wskaźnika	11 847 037,7	3 081 139,4	76,7
	Prawdopodobieństwo wystąpienia	1,000	0,706	1,000
	Średnia wartość wskaźnika w przypadku wystąpienia	1,00	1,58	12 912,41
Poziom osiągnięcia wskaźników				
Plan	Wartość w roku bazowym	0,0	0,0	0,0
	Wartość w roku 2010	1,0	25,0	1 300,0
	Wartość w roku 2013	4,0	100,0	5 000,0
	Wartość w roku 2015	4,0	110,0	5 500,0
Wykonanie	Wartość w projektach złożonych	17,0	19,0	219 511,0
	Wartość w roku 2010 (projekty wybrane)	0,0	0,0	0,0
	Wartość w roku 2010 (projekty z podpisaną umową)	0,0	0,0	0,0
	<i>% wykonania w roku 2010 (projekty wybrane)</i>	<i>0,0%</i>	<i>0,0%</i>	<i>0,0%</i>
	Wartość w roku 2013 (projekty wybrane i planowane)	13,0	11,3	261 023,5
	wartość z projektów wybranych do dofinansowania	7,0	5,0	183 549,0
	wartość z projektów z podpisaną umową	5,0	4,0	169 359,0
	wartość z planowanych projektów (symulacja)	6,0	6,3	77 474,5
	<i>% wykonania w roku 2013</i>	<i>325,0%</i>	<i>11,3%</i>	<i>5220,5%</i>
	Wartość w roku 2015 (projekty wybrane i planowane)	13,0	11,3	261 023,5

wartość z projektów wybranych do dofinansowania	7,0	5,0	183 549,0
wartość z projektów z podpisaną umową	5,0	4,0	169 359,0
wartość z planowanych projektów (symulacja)	6,0	6,3	77 474,5
% wykonania z roku 2015	325,00%	10,30%	4745,88%

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań własnych i danych IZ RPO WL.

Warto również zauważyć, że projektami objęte są duże obiekty, których pojemność przekroczy 4,7 razy planowaną wartość. Wobec tak znaczącego przekroczenia wartości wskaźnika rezultatu, można powiedzieć, że **cele Działania i tak zostaną osiągnięte**.

W przypadku **Działania 8.2** występuje podobny problem. Wskaźnik 'Liczba wspartych obiektów edukacyjnych' nie jest podawany przez beneficjentów (beneficjenci wybierają wskaźniki szczegółowe dotyczące poszczególnych rodzajów szkół)⁸. Dodatkowo, warto zauważyć, że często beneficjenci nie wybierają żadnego z tych wskaźników – **aż w 70% projektach nie wykazują wskaźników dotyczących wspieranych obiektów edukacyjnych** (w tym szkół ponadgimnazjalnych, gimnazjalnych i podstawowych), podczas gdy tytuły projektów wskazują na to bezpośrednio (np. „Budowa szkoły podstawowej w gminie...”).

Tabela 30. Poziom wskaźników Działania 8.2 planowany do osiągnięcia w roku 2010, 2013 oraz 2015 (umowy podpisane oraz symulacja przyszłych projektów).

Lp.	Wyszczególnienie	P	P	P	P	P	P	R	R	R
		Liczba projektów z zakresu edukacji	Liczba wspartych obiektów edukacyjnych:	- szkoły ponadgimnazjalne	- gimnazja	- szkoły podstawowe	Liczba wspartych obiektów infrastruktury sportowej	Liczba obiektów edukacyjnych wykorzystywanych w kształceniu ustawicznym oraz zawodowym	Liczba szkół wyposażonych w pracownie komputerowe	Pojemność (capacity) wspartych obiektów infrastruktury sportowej
Koszt jednostkowy i prawdopodobieństwo wystąpienia										
	Koszt jednostkowy wskaźnika	4 444 632,9	954 656,7	2 486 586,7	717 412,4	1 985 824,6	851 828,60	254 905,6	2 837 265,6	
	Prawdopodobieństwo wystąpienia	1,000	0,192	0,119	0,219	0,238	0,394	0,038	0,081	
	Średnia wartość wskaźnika w przypadku wystąpienia	1,00	7,00	1,32	1,03	1,03	1,78	1,33	1,46	
Poziom osiągnięcia wskaźników										
Plan	Wartość w roku bazowym	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	Wartość w roku 2010	15,0	18,0	5,0	10,0	3,0	7,0	5,0	8,0	17 000,0
	Wartość w roku 2013	75,0	100,0	25,0	60,0	15,0	16,0	30,0	40,0	35 900,0
	Wartość w roku 2015	80,0	108,0	27,0	65,0	16,0	16,0	32,0	43,0	35 900,0
Wykonanie	Wartość w projektach złożonych	160,0	7,0	25,0	36,0	39,0	247,0	8,0	19,0	
	Wartość w roku 2010 (projekty wybrane)	16,0	0,0	0,0	4,0	4,0	16,0	0,0	0,0	0,0
	Wartość w roku 2010 (projekty z podpisaną umową)	10,0	0,0	0,0	3,0	3,0	8,0	0,0	0,0	
	<i>% wykonania w roku 2010 (projekty wybrane)</i>	<i>106,7%</i>	<i>0,0%</i>	<i>0,0%</i>	<i>40,0%</i>	<i>133,3%</i>	<i>228,6%</i>	<i>0,0%</i>	<i>0,0%</i>	<i>0,0%</i>
	Wartość w roku 2013 (projekty wybrane i planowane)	81,0	7,0	12,6	20,3	20,2	160,0	4,7	12,4	0,0
	wartość z projektów wybranych do dofinansowania	44,0	0,0	10,0	11,0	11,0	94,0	2,0	8,0	
	wartość z projektów z podpisaną umową	32,0	0,0	9,0	9,0	9,0	79,0	0,0	7,0	
	wartość z planowanych projektów (symulacja)	37,0	7,0	2,6	9,3	9,2	66,0	2,7	4,4	
	<i>% wykonania w roku 2013</i>	<i>108,0%</i>	<i>7,0%</i>	<i>50,5%</i>	<i>33,8%</i>	<i>134,9%</i>	<i>999,8%</i>	<i>15,6%</i>	<i>31,0%</i>	<i>0,0%</i>
	Wartość w roku 2015 (projekty wybrane i planowane)	81,0	7,0	12,6	20,3	20,2	160,0	4,7	12,4	0,0
	wartość z projektów wybranych do dofinansowania	44,0	0,0	10,0	11,0	11,0	94,0	2,0	8,0	
	wartość z projektów z podpisaną umową	32,0	0,0	9,0	9,0	9,0	79,0	0,0	7,0	
wartość z planowanych projektów (symulacja)	37,0	7,0	2,6	9,3	9,2	66,0	2,7	4,4		
% wykonania z roku 2015	101,25%	6,48%	46,78%	31,16%	126,48%	999,84%	14,58%	28,80%	0,00%	

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań własnych i danych IZ RPO WL.

⁸ dlatego też prawdopodobieństwo wystąpienia tego wskaźnika zamieniono na takie, wynikające z pozostałych wartości dla pozostałych wskaźników szczegółowych.

Konieczne jest zatem poproszenie beneficjentów o **uzupełnienie tych wskaźników** w kolejnych wnioskach o płatność, a w przyszłości spowodowanie obligatoryjnego określania wartości dla tych wskaźników. Podobnie należy postąpić w przypadku wskaźnika rezultatu 'Pojemność (capacity) wspartych obiektów infrastruktury sportowej', który **w ogóle nie został wybrany przez beneficjentów** (a co trzeci projekt dotyczył infrastruktury sportowej).

Dodatkowo, kolejne **konkursy należy dedykować tworzeniu pracowni komputerowych**, a także obiektów służących **kształceniu ustawicznemu**. W przeciwnym razie, wskaźniki te nie przekroczą 30% określonej wartości docelowej.

Należy przede wszystkim zaprzestać finansowania obiektów sportowych w ramach tego Działania, bowiem już obecnie wskaźnik liczby obiektów sportowych został przekroczony blisko 6-krotnie.

W **Działaniu 8.3** niemal wszystkie wskaźniki zostaną osiągnięte (lub zostały już osiągnięte jak w przypadku liczby zmodernizowanych szpitali). Nieosiągnięty (przy obecnej strukturze wskaźników) zostanie wskaźnik wartości zakupionego sprzętu dla oddziałów onkologicznych i kardiologicznych. Dlatego w przypadku tego Działania należy **przyszłe konkursy dedykować wyłącznie zakupowi sprzętu specjalistycznego dla tych oddziałów** (wówczas oprócz tego wskaźnika będą osiąganymi również wskaźniki dotyczące potencjalnej liczby specjalistycznych badań, a także wskaźnik liczby szpitali, które zakupiły sprzęt medyczny). W takiej sytuacji będzie możliwe osiągnięcie wszystkich wskaźników w Działaniu.

Tabela 31. Poziom wskaźników Działania 8.3 planowany do osiągnięcia w roku 2010, 2013 oraz 2015 (umowy podpisane oraz symulacja przyszłych projektów).

Lp.	Wyszczególnienie	P	P	P	R	R
		Liczba projektów z zakresu ochrony zdrowia	Liczba zmodernizowanych szpitali	Liczba szpitali, które zakupiły sprzęt medyczny	Potencjalna liczba specjalistycznych badań medycznych przeprowadzonych sprzętem zakupionym w wyniku realizacji projektów	Wartość zakupionego sprzętu: - onkologia, - choroby układu krążenia
Koszt jednostkowy i prawdopodobieństwo wystąpienia						
	Koszt jednostkowy wskaźnika	2 536 434,2	1 707 847,1	2 551 653,78	111,75	1,13
	Prawdopodobieństwo wystąpienia	1,000	0,256	0,281	0,314	0,240
	Średnia wartość wskaźnika w przypadku wystąpienia	1,00	1,03	1,00	11 657,16	1 596 220,54
Poziom osiągnięcia wskaźników						
Plan	Wartość w roku bazowym	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	Wartość w roku 2010	10,0	2,0	5,0	100 000,0	15 000 000,0
	Wartość w roku 2013	57,0	10,0	30,0	500 000,0	80 000 000,0
	Wartość w roku 2015	60,0	10,0	30,0	550 000,0	82 000 000,0
Wykonanie	Wartość w projektach złożonych	108,0	32,0	34,0	442 972,0	46 290 395,6
	Wartość w roku 2010 (projekty wybrane)	34,0	3,0	6,0	0,0	0,0
	Wartość w roku 2010 (projekty z podpisaną umową)	25,0	2,0	5,0	0,0	0,0
	<i>% wykonania w roku 2010 (projekty wybrane)</i>	<i>340,0%</i>	<i>150,0%</i>	<i>120,0%</i>	<i>0,0%</i>	<i>0,0%</i>
	Wartość w roku 2013 (projekty wybrane i planowane)	128,0	23,4	38,0	663 503,8	50 490 629,6
	wartość z projektów wybranych do dofinansowania	59,0	10,0	19,0	383 732,0	31 335 983,1
	wartość z projektów z podpisaną umową	44,0	8,0	15,0	331 702,0	25 908 432,9
	wartość z planowanych projektów (symulacja)	69,0	13,4	19,0	279 771,8	19 154 646,4
	<i>% wykonania w roku 2013</i>	<i>224,6%</i>	<i>234,2%</i>	<i>126,7%</i>	<i>132,7%</i>	<i>63,1%</i>
	Wartość w roku 2015 (projekty wybrane i planowane)	128,0	23,4	38,0	663 503,8	50 490 629,6
	wartość z projektów wybranych do dofinansowania	59,0	10,0	19,0	383 732,0	31 335 983,1
	wartość z projektów z podpisaną umową	44,0	8,0	15,0	331 702,0	25 908 432,9
wartość z planowanych projektów (symulacja)	69,0	13,4	19,0	279 771,8	19 154 646,4	
% wykonania z roku 2015	213,33%	234,19%	126,67%	120,64%	61,57%	

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań własnych i danych IZ RPO WL.

W przypadku **Działania 8.4** cała alokacja została już wykorzystana, a dwa wskaźniki osiągnięte i znacząco przekroczone (liczba projektów jest wyższa o 50% od planowanej, a liczba zmodernizowanych obiektów przekroczyła 3-krotność planowanej wartości).

Tabela 32. Poziom wskaźników Działania 8.4 planowany do osiągnięcia w roku 2010, 2013 oraz 2015 (umowy podpisane oraz symulacja przyszłych projektów).

Lp.	Wyszczególnienie	P	P
		Liczba projektów z zakresu pomocy społecznej	Liczba zmodernizowanych obiektów pomocy społecznej
Koszt jednostkowy i prawdopodobieństwo wystąpienia			
	Koszt jednostkowy wskaźnika	1 175 743,1	458 714,7
	Prawdopodobieństwo wystąpienia	1,000	0,913
	Średnia wartość wskaźnika w przypadku wystąpienia	1,00	1,57
Poziom osiągnięcia wskaźników			
Plan	Wartość w roku bazowym	0,0	0,0
	Wartość w roku 2010	3,0	2,0
	Wartość w roku 2013	8,0	5,0
	Wartość w roku 2015	8,0	5,0
Wykonanie	Wartość w projektach złożonych	23,0	33,0
	Wartość w roku 2010 (projekty wybrane)	4,0	4,0
	Wartość w roku 2010 (projekty z podpisaną umową)	3,0	3,0
	<i>% wykonania w roku 2010 (projekty wybrane)</i>	<i>133,3%</i>	<i>200,0%</i>
	Wartość w roku 2013 (projekty wybrane i planowane)	12,0	16,0
	wartość z projektów wybranych do dofinansowania	12,0	16,0
	wartość z projektów z podpisaną umową	9,0	13,0
	wartość z planowanych projektów (symulacja)	0,0	0,0
	<i>% wykonania w roku 2013</i>	<i>150,0%</i>	<i>320,0%</i>
	Wartość w roku 2015 (projekty wybrane i planowane)	12,0	16,0
	wartość z projektów wybranych do dofinansowania	12,0	16,0
	wartość z projektów z podpisaną umową	9,0	13,0
wartość z planowanych projektów (symulacja)	0,0	0,0	
% wykonania z roku 2015	150,00%	320,00%	

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań własnych i danych IZ RPO WL.

Zatem w tym Działaniu nie ma możliwości żadnych zmian, a osiągnięte wskaźniki należy uznać za sukces interwencji.

OSŃ PRIORYTETOWA IX: POMOC TECHNICZNA

W przypadku **Osi Priorytetowej IX** osiągnięte zostaną wszystkie wskaźniki oprócz dwóch wskaźników rezultatu (dotyczących Działania 9.2). Dlatego w przyszłych projektach w tym Działaniu należy skupić się na przeprowadzeniu ogólnie wojewódzkich konferencjach o charakterze informacyjnym dotyczących np. przyszłego okresu programowania, aby przełamać niski trend liczby uczestników na 1 spotkanie. Dzięki temu jest szansa na uzyskanie wartości docelowej tego wskaźnika (przy obecnej strukturze wskaźników brakuje 20%).

W przypadku liczby odwiedzin portalu www.rpo.lubelskie.pl należy:

- albo powrócić do pierwotnego sposobu mierzenia tego wskaźnika (obecnie zlicza się jedną osobę wchodzą wielokrotnie na stronę tylko raz, natomiast należy zliczać wejścia na stronę wielokrotnie), ale wówczas straci się ważne informacje o liczbie użytkowników (należy również podkreślić, że nazwa wskaźnika sugeruje właśnie taki sposób zliczania tego wskaźnika),
- albo pozostać przy obecnym sposobie mierzenia wskaźnika, ale wówczas konieczna będzie renegocjacja Programu (obniżenie wartości wskaźnika),
- albo dodać wskaźnik liczby użytkowników portalu www.rpo.lubelskie.pl – wówczas IZ RPO WL będzie miało pełną informację o liczbie użytkowników i średniej liczbie wejść na stronę dokonaną przez jednego użytkownika.

Tabela 33. Poziom wskaźników Działania 9.1 i 9.2 planowany do osiągnięcia w roku 2010, 2013 oraz 2015 (umowy podpisane oraz symulacja przyszłych projektów).

Lp.	Wyszczególnienie	P	P	R	P	P	P	R	R
		Liczba etatów współfinansowanych z Pomocy Technicznej	Liczba zakupionego sprzętu komputerowego	Liczba przeszkolonego personelu zaangażowanego we wdrażanie RPO	Liczba zleconych ekspertyz, analiz	Liczba kampanii informacyjnych i promocyjnych	Liczba szkoleń, seminariów i konferencji dla beneficjentów	Liczba osób uczestniczących w szkoleniach, seminariach i konferencjach	Liczba odwiedzin portalu www.rpo.lubelskie.pl
Koszt jednostkowy i prawdopodobieństwo wystąpienia									
	Koszt jednostkowy wskaźnika	39 306,7	5 067,8	8 866,81	89 628,54	44 678,32	10 497,3	389,6	8,6
	Prawdopodobieństwo wystąpienia	0,000	0,089	0,289	0,222	0,200	0,200	0,067	0,089
	Średnia wartość wskaźnika w przypadku wystąpienia	0,00	26,75	156,92	7,90	1,00	4,44	440,00	215 000,00
Poziom osiągnięcia wskaźników									
Plan	Wartość w roku bazowym	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	Wartość w roku 2010	150,0	150,0	150,0	5,0	3,0	8,0	1 500,0	1 000 000,0
	Wartość w roku 2013	150,0	150,0	150,0	20,0	9,0	25,0	5 000,0	3 000 000,0
	Wartość w roku 2015	150,0	150,0	150,0	22,0	10,0	25,0	5 000,0	3 500 000,0
Wykonanie	Wartość w projektach złożonych	397,0	107,0	2 040,0	79,0	9,0	40,0	1 320,0	860 000,0
	Wartość w roku 2010 (projekty wybrane)	316,0	97,0	1 489,0	66,0	7,0	32,0	1 320,0	360 000,0
	Wartość w roku 2010 (projekty z podpisaną umową)	316,0	97,0	1 489,0	66,0	7,0	32,0	1 320,0	360 000,0
	<i>% wykonania w roku 2010 (projekty wybrane)</i>	<i>210,7%</i>	<i>64,7%</i>	<i>992,7%</i>	<i>1320,0%</i>	<i>233,3%</i>	<i>400,0%</i>	<i>88,0%</i>	<i>36,0%</i>
	Wartość w roku 2013 (projekty wybrane i planowane)	397,0	347,8	5 178,5	205,4	30,0	106,7	3 960,0	1 935 000,0
	wartość z projektów wybranych do dofinansowania	397,0	107,0	2 040,0	79,0	9,0	40,0	1 320,0	860 000,0
	wartość z projektów z podpisaną umową	397,0	107,0	2 040,0	79,0	9,0	40,0	1 320,0	860 000,0
	wartość z planowanych projektów (symulacja)	0,0	240,8	3 138,5	126,4	21,0	66,7	2 640,0	1 075 000,0
	<i>% wykonania w roku 2013</i>	<i>264,7%</i>	<i>231,8%</i>	<i>3452,3%</i>	<i>1027,0%</i>	<i>333,3%</i>	<i>426,7%</i>	<i>79,2%</i>	<i>64,5%</i>
	Wartość w roku 2015 (projekty wybrane i planowane)	397,0	347,8	5 178,5	205,4	30,0	106,7	3 960,0	1 935 000,0
	wartość z projektów wybranych do dofinansowania	397,0	107,0	2 040,0	79,0	9,0	40,0	1 320,0	860 000,0
	wartość z projektów z podpisaną umową	397,0	107,0	2 040,0	79,0	9,0	40,0	1 320,0	860 000,0
wartość z planowanych projektów (symulacja)	0,0	240,8	3 138,5	126,4	21,0	66,7	2 640,0	1 075 000,0	
% wykonania w roku 2015	264,67%	231,83%	3452,31%	933,64%	300,00%	426,67%	79,20%	55,29%	

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań własnych i danych IZ RPO WL.

Warto tu również zwrócić uwagę na problem ze zliczaniem wartości niektórych wskaźników. Ponieważ w przypadku tej osi mamy do czynienia z jednym beneficjentem (IZ RPO WL), liczba etatów współfinansowanych ze środków EFRR będzie dublowana, albo nawet multiplikowana. Łącznie w projektach wykazano bowiem 397 etatów, a zgodnie ze sprawozdaniem za 2009 roku zatrudnionych było 120 osób⁹, a w 2010 planuje się zatrudnić 46 osób i dodatkowo 29 w 2011 roku. Zatem łączne zatrudnienie nie powinno przekroczyć 195 osób, a więc dwukrotnie mniej niż wykazano łącznie w projektach.

Żeby uniknąć takiej sytuacji należy **zmienić podejście do tego typu wskaźników** i mierzyć np. liczbę etatomiesięcy lub liczbę stworzonych nowych etatów (gdzie kontynuowanie zatrudnienia nie byłoby już wliczane).

Podobna sytuacja występuje w przypadku wskaźnika 'Liczba przeszkolonego personelu zaangażowanego we wdrażanie RPO'. Tutaj również mogą być wielokrotnie wliczane osoby szkolone w różnych projektach. Dlatego warto zastanowić się nad zmianą sposobu mierzenia wskaźnika na taki, w którym wykazywane są tylko te osoby, które nie były szkolone do tej pory i zostały przeszkolone w ramach projektu po raz pierwszy. Słabą stroną takiego podejścia byłoby jednak to, że wskaźnik nie brałby pod uwagę osób doszkalających się. Można zastanowić się również nad zamianą wskaźnika na liczbę dni szkoleniowych przypadających na 1 pracownika, wówczas każde szkolenie będzie wliczane do wskaźnika, a dodatkowo wskaźnik nabierze cech jakościowych, bo będzie wiadomo, w jakim stopniu i zakresie pracownicy są szkoleni.

⁹ Roczne sprawozdanie z realizacji Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2007 – 2013 za rok 2009, załącznik 4.9.

3. Wnioski i rekomendacje

Analiza bogatego materiału badawczego, w tym, przede wszystkim, wskaźników na poziomie projektów, wykazała wiele błędów metodycznych i braku spójności między wskaźnikami. Autorzy raportu zdają sobie sprawę, że na wiele z nich miały wpływ czynniki zewnętrzne (brak wytycznych, zmieniające się wskaźniki KSI oraz narzucone 'z góry' wskaźniki), niemniej jednak autorzy muszą przedstawić wnioski i rekomendacje wynikające z ich najlepszej wiedzy, zapewniającej 'czystość metodologiczną' z ograniczonym zrozumieniem dla uwarunkowań, w jakich tworzone były systemy wskaźników. Zatem całe tło analizy nie jest przyjmowane bezkrytycznie, a na pierwszym miejscu w analizach zawsze stoi poprawność metodologiczna.

Dlatego też autorzy krytycznie odnoszą się do niektórych wskaźników na poziomie KSI lub Core Indicators, przy jednoczesnym braku działań naprawczych w tej kwestii tzn. następuje krytyka wskaźników (na które IZ nie ma wpływu), jednakże nie rekomenduje się ich zmiany lub usunięcia (takim przykładem są wskaźniki 'liczby projektów').

Głównym wynikiem badania są jednak wnioski i idące za nimi rekomendacje, służące poprawie systemu wskaźników. Wnioski i rekomendacje nie dotyczą jednak wyłącznie systemu wskaźników – w trakcie analiz pojawiły się bowiem kwestie nieco wychodzące poza sam system wskaźników, mające jednakże bezpośredni wpływ na jego funkcjonowanie (np. podejście beneficjentów, wzór wniosku o dofinansowanie, generator wniosków i LSI). Najistotniejsze zadania, jakie należy wykonać w celu poprawy jakości systemu wskaźników RPO WL są następujące:

- ▶ poprawa bazy danych lokalnego systemu informatycznego,
- ▶ określenie definicji wskaźników w celu uniknięcia ich wieloznaczności,
- ▶ poprawę spójności wskaźników na różnych poziomach wdrażania,
- ▶ uzyskanie od beneficjentów brakujących wartości wskaźników, których nie wykazują, a które są ważne dla realizacji celów Programu.

3.1. Rekomendacje odnośnie wartości docelowych wskaźników

Czy zmiany wartości wpłyną istotnie na realizację celów RPO WL?

Jakie są konsekwencje zmiany wartości docelowych wskaźników?

Wartości docelowe których wskaźników można zmienić bez zagrożenia niezrealizowaniem celów Programu?

Zmiana wartości docelowych których wskaźników zagraża realizacji celów RPO WL?

Jakie kroki należy podjąć, by zagwarantować osiągnięcie wartości docelowych wskaźników, których ze względów strategicznych nie można zmienić?

W wyniku analizy wyników oszacować wartości wskaźników możliwych do osiągnięcia zdiagnozowano Działania problematyczne, które będą potrzebowały pomocy z zewnątrz (np. zasilenia dodatkową kwotą dotacji) oraz takie, które będą potrzebowały ukierunkowania pozostałej kwoty dotacji na realizację brakujących wskaźników. Zdiagnozowano również wskaźniki, które nie były wykazywane przez beneficjentów lub zostały błędnie przez nich określone.

W **Osi Priorytetowej I** nie wsparto tylu mikroprzedsiębiorców, ile zamierzano, niemniej jednak wsparcie przyczyniło się do wprowadzenia wielu więcej innowacji i nowych produktów niż zaplanowano (wsparcie skoncentrowano przede wszystkim na przedsiębiorstwach innowacyjnych). Zatem wskaźniki rezultatu – lepiej świadczące o realizacji celów Osi zostały osiągnięte.

W Działaniu 1.3 należy w przyszłych konkursach premiować projekty, w których wnioskodawcy zobowiążą się do stworzenia największej liczby miejsc pracy za najniższą cenę, aby osiągnąć zakładaną wartość wskaźnika.

W Działaniu 1.4 należy w przyszłych konkursach premiować głównie projekty związane z inwestycjami ochrony środowiska (oprócz inwestycji w OZE).

W Działaniu 1.5 należy w przyszłych konkursach premiować głównie projekty tworzące większą liczbę miejsc noclegowych za możliwie najniższą kwotę.

Z kolei w Działaniach 1.6 i 1.7 występują wolne środki (wynikające z osiągnięcia już obecnie wartości docelowych wskaźników). W pierwszym Działaniu będzie to część pozostałej alokacji, natomiast w drugim Działaniu, całe 18 mln zł może zostać przeniesione do innych Działań.

Konieczne jest dopytanie beneficjentów o doprecyzowanie we wnioskach o płatność wskaźników liczby miejsc pracy stworzonych dla kobiet i mężczyzn (oddzielnie), ponieważ nie są one obecnie w ogóle wykazywane.

Z kolei w Działaniach 1.4 i 1.5 konieczne jest określenie w LSI (automatycznie) cech wnioskodawcy dotyczących jego wielkości (mikro, małe, średnie lub duże przedsiębiorstwo) i generowanie wskaźnika 'liczby wspartych przedsiębiorstw' w oparciu również o wielkość przedsiębiorstwa. Jeżeli nie będzie to możliwe, należy zwrócić się do beneficjentów o określenie wartości tych wskaźników.

W obecnej sytuacji nie jest zagrożone zrealizowanie założonych celów dla tej Osi Priorytetowej.

W **Osi Priorytetowej II** należy dopytać beneficjentów o liczbę utworzonych miejsc pracy w zakresie B+R (tylko etaty badawcze) oraz o liczbę studentów korzystających z efektów projektów (Działanie 2.2).

W Działaniu 2.3B należy ogłosić konkurs dedykowany parkom i inkubatorom, jednocześnie zakazując składania wniosków dotyczących usług doradczych (po osiągnięciu wartości wskaźnika liczby firm, które skorzystały z usług instytucji otoczenia biznesu).

W tej Osi Priorytetowej również nie jest zagrożona realizacja celów. Zaleca się jedynie drobne działania naprawcze.

Oś Priorytetowa III nie wymaga żadnych korekt lub działań naprawczych. Wskaźniki zostaną przekroczone w mniejszym lub większym stopniu, dlatego ewentualnie można skorygować ich wartości docelowe nieco w górę.

W przypadku **Osi Priorytetowej IV** należy zniechęcić beneficjentów do tworzenia PIAP (wskaźnik ten został już osiągnięty i przekroczony znacząco) poprzez np. wyjęcie z wydatków kwalifikowanych wydatków na utworzenie PIAP. Natomiast z drugiej strony warto ogłosić konkurs dedykowany e-usługom.

Oś Priorytetowa V wymaga działań naprawczych. Przede wszystkim chodzi o Działanie 5.1, gdzie praktycznie z wartości docelowych wskaźników produktu i rezultatu zostanie osiągnięte jedynie 14-38%. Wynika to ze wzrostu kosztów jednostkowych budowy 1 km drogi (lepszych jakościowo dróg), wzrost cen itp. Do tego Działania można realokować środki zarówno z Osi Priorytetowej I i II, jak i np. z Działania 7.2. Mimo wszystko konieczna będzie renegocjacja Programu w tym zakresie.

W ujęciu lokalnym beneficjenci postawili głównie na budowę nowych dróg, co jest bardziej wartościowe dla realizacji celu Osi niż rekonstrukcja istniejących dróg.

W przypadku wskaźnika oszczędności czasu należy ponownie przeprowadzić ekspertyzę oceniającą i weryfikującą wyliczenia tego wskaźnika we wnioskach o dofinansowanie (i studiach wykonalności) ex-post (w roku 2013 lub później).

W Działaniu 5.3 należy ogłosić konkurs dedykowany poświęcony zakupowi / odnowieniu taboru komunikacji miejskiej.

W przypadku Działania 5.4 osiągnięty zostanie wskaźnik produktu dotyczący liczby projektów, natomiast nie uda się uzyskać wskaźnika dotyczącego długości zrekonstruowanych linii kolejowych (zabraknie blisko 80% wartości tego wskaźnika). Tutaj również pojawia się pytanie, czy wszystkie projekty realizują wskaźniki programowe w sposób optymalny (na liście IWIPK znajdują się co najmniej 2 projekty, które nie realizują zadanych wskaźników produktu i rezultatu). Należy tu pamiętać, że projekty te spełniają jednak inne cele (szczególnie dotyczące poprawy bezpieczeństwa ruchu), dlatego warto je zachować, jednocześnie renegocjując wartości wskaźników w samym RPO.

W Działaniu 5.5 zrealizowane zostaną wskaźniki dotyczące liczby projektów (dwa projekty zamiast jednego), a także wskaźnik liczby pasażerów (którą określono na poziomie 500 tys. w 2012 r. i 800 tys. zł w 2013). Kwestia linii kolejowej jest z kolei kwestią konieczną do negocjacji, bowiem z planowanych 3 km PKP PLK planuje wybudować 2,2 km, osiągając jednocześnie cel projektu i Działania, jakim jest połączenie lotniska z Lublinem. Zatem renegocjacja tego wskaźnika powinna być jedynie formalnością.

W przypadku **Osi Priorytetowej VI** potrzeby beneficjentów ukierunkowały się raczej na realizację projektów dotyczących gospodarki ściekowej niż gospodarki wodnej, co i tak w takim wypadku przyczynia się do realizacji celu Osi (tylko w nieco innym wymiarze). Dlatego rekomenduje się w tej kwestii zwiększenie wskaźnika 'Liczba osób przyłączonych do sieci kanalizacyjnej w wyniku realizacji projektów (osoby)' do poziomu 68 tys. osób i obniżenie wskaźnika 'Liczba osób przyłączonych do sieci wodociągowej w wyniku realizacji projektów (osoby)' do poziomu 19 tys. osób.

W Działaniu 6.1 należy w przyszłych konkursach postawić nacisk na wybieranie projektów o maksymalnie wysokim współczynniku liczby osób przyłączonych do sieci przypadających na 1 km sieci (zmieniając w tym zakresie kryteria wyboru projektów).

Nie należy również ogłaszać konkursów na zabezpieczenia przed powodzią (ten wskaźnik został już w chwili obecnej przekroczony kilkakrotnie).

Zdecydowanie należy przygotować konkursy dedykowane selektywnej zbiórce odpadów oraz rekultywacji składowisk, bowiem obecne prawdopodobieństwo pojawienia się tego typu działań w projektach jest bliskie zeru (odpowiednio 0,022 i 0,029).

W **Osi Priorytetowej VII** należy poprosić beneficjentów w kolejnych wnioskach o płatność o wykazanie wskaźnika liczby zatrudnienia w podziale na turystykę i kulturę, a w przyszłości wymagać od nich obligatoryjnego wypełniania wartości dla tych wskaźników (Działanie 7.1). Podobna sytuacja ma miejsce w Działaniu 7.3, gdzie beneficjenci nie wykazują wskaźnika dotyczącego współpracy międzynarodowej.

W Działaniu 7.2 już obecnie osiągnięto cele Działania i można pozostałą alokację (ok. 11,8 mln zł) przenieść na inne Działania, wymagające dodatkowego wsparcia finansowego (np. Działanie 5.1).

W **Osi Priorytetowej VIII** występuje kilka problemów, jednakże nie wpłyną one na realizację celów Działania. Po pierwsze wspartych zostanie mniej obiektów szkół wyższych, ale ich pojemność przekroczy planowaną wartość wskaźnika. Nie wszystkie wskaźniki zostały wykazane przez beneficjentów ('liczba wspartych obiektów edukacyjnych szkół wyższych', 'Liczba wspartych obiektów edukacyjnych'), dlatego należy ich poprosić o uzupełnienie wskaźników, w przyszłości o ich obligatoryjne ujawnianie w projektach. Podobnie należy postąpić w przypadku wskaźnika rezultatu 'Pojemność (capacity) wspartych obiektów infrastruktury sportowej', który w ogóle nie został wybrany przez beneficjentów (a co trzeci projekt dotyczył infrastruktury sportowej).

W Działaniu 8.2 kolejne konkursy należy dedykować tworzeniu pracowni komputerowych, a także obiektów służących kształceniu ustawicznemu. W przeciwnym razie, wskaźniki te nie przekroczą 30% określonej wartości docelowej. Należy również zaprzestać finansowania obiektów sportowych w ramach tego Działania, bowiem już obecnie wskaźnik liczby obiektów sportowych został przekroczony blisko 6-krotnie.

W Działaniu 8.3 należy przyszłe konkursy dedykować wyłącznie zakupowi sprzętu specjalistycznego dla oddziałów onkologicznych i kardiologicznych (wówczas oprócz tego wskaźnika będą osiągnięte również wskaźniki dotyczące potencjalnej liczby specjalistycznych badań, a także wskaźnik liczby szpitali, które zakupiły sprzęt medyczny). W takiej sytuacji będzie możliwe osiągnięcie wszystkich wskaźników w Działaniu.

W przypadku **Osi Priorytetowej IX** w przyszłych projektach (Działanie 9.2) należy skupić się na przeprowadzeniu ogólnowojewódzkich konferencji o charakterze informacyjnym dotyczących np. przyszłego okresu programowania, aby przełamać niski trend liczby uczestników na 1 spotkanie. Dzięki temu jest szansa na uzyskanie wartości docelowej tego wskaźnika (przy obecnej strukturze wskaźników brakuje 20%). W przypadku liczby odwiedzin portalu www.rpo.lubelskie.pl należy skupić się na jego promocji i zamieszczaniu takich informacji, które byłyby ciekawe dla beneficjentów (i nie jednorazowe), np. dobrym pomysłem byłoby forum wymiany informacji między beneficjentami.

Podsumowując, można powiedzieć, że realizacja Programu znajduje się w idealnym stadium umożliwiającym jeszcze odpowiednie przekierowanie interwencji na pewne aspekty niezbędne do osiągnięcia 100% celów poszczególnych Osi Priorytetowych i całego RPO. W obecnej sytuacji w najgorszej sytuacji znajduje się Działanie 5.1, pozostałe Działania zrealizują założone cele pod warunkiem wdrożenia powyższych zaleceń.

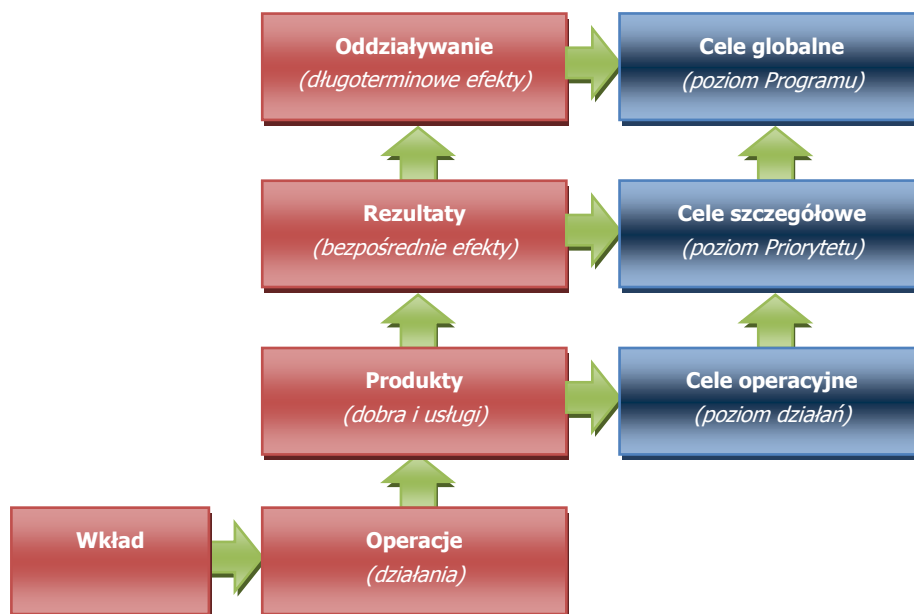
3.2. Rekomendacje na przyszły okres programowania

Jak w przyszłym okresie programowania należałoby udoskonalić dobór i definiowanie wskaźników programowych?

Rekomendacja 1.

Reorganizacja logiki interwencji na poziomie projektu, Działania, Osi Priorytetowej i Programu.

Kompleksowa analiza logiki interwencji doprowadziła zespół ewaluacyjny do dyskusji nad **zasadnością określania wskaźników produktu na wyższym poziomie niż działanie**. Wynika to bezpośrednio z koncepcji logiki prezentowanej przez KE¹⁰.

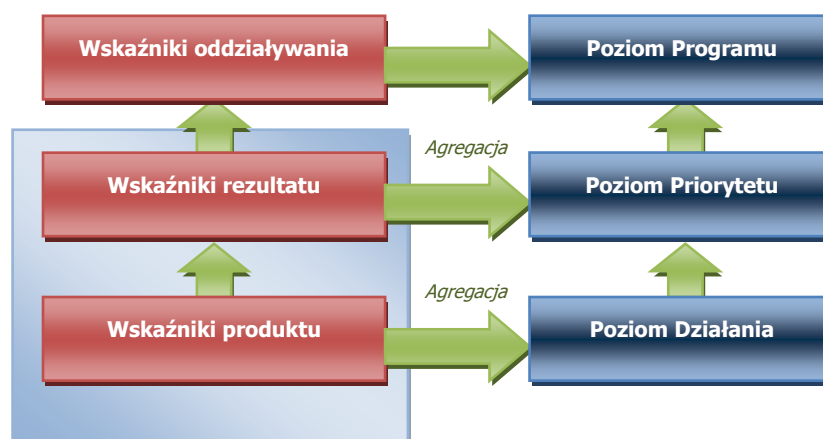
Rysunek 2. Logika interwencji funduszy europejskich.

Źródło: European Commission, Manual Project Cycle Management, EuropeAid Co-operation Office, 2004.

Projekt jako element działania powinien charakteryzować się głównie wskaźnikami produktu oraz zakładanymi wskaźnikami rezultatu. Wskaźniki rezultatu z poziomu projektu powinny być agregowane (po weryfikacji w sprawozdaniach końcowych po roku realizacji) dopiero na poziomie Priorytetu. Na poziomie Programu funkcjonowałyby jedynie wskaźniki oddziaływania i wskaźniki realizacji celu RPO.

¹⁰ European Commission, *Manual Project Cycle Management*, EuropeAid Co-operation Office, 2004.

Rysunek 3. Agregacja wskaźników z poziomu projektu na poziom Działań i Priorytetów.

Źródło: opracowanie własne.

Oczywiście obecny system wskaźników (i sposób budowy Programu) został narzucony przez MRR¹¹, stąd wnioski wynikające z badań powinny zostać skierowane do tej instytucji. Warto jednak podczas przygotowywania Programu dla kolejnej perspektywy wziąć pod uwagę powyższe ustalenia. Tym bardziej, że nie są one pracochłonne – sprowadzają się jedynie do reorganizacji systemu wskaźników. Niemniej jednak, aby dokumenty Programu były spójne z innymi dokumentami, reorganizacja musi być narzucona przez MRR.

Rekomendacja 2.

Stworzenie spójnego systemu wskaźników na poziomie NSRO, który obejmowałby najważniejsze produkty i rezultaty projektów w ramach wszystkich programów operacyjnych.

Najlepszym rozwiązaniem systemu wskaźników byłoby stworzenie **spójnego systemu wskaźników na poziomie NSRO**, który obejmowałby najważniejsze produkty i rezultaty projektów w ramach wszystkich programów operacyjnych. W takim przypadku na poziomie programów operacyjnych nie byłoby konieczności tworzenia odrębnych systemów wskaźników. To pozwoliłoby na uzyskanie przejrzystości i porównywalności monitorowania efektów wdrażania funduszy europejskich na poziomie krajowym. Lista wskaźników powinna być ograniczona jedynie do tych, które pozwalają na zmierzenie najistotniejszych produktów i rezultatów, tych które są bezpośrednio związane z celami projektu, osi priorytetowej oraz Programu.

Rekomendacja 3.

Przygotowanie systemu wskaźników na poziomie ministerstwa i samej IZ RPO WL powinno się zakończyć przed ogłoszeniem pierwszego konkursu (i nie może być zmieniane w trakcie perspektywy finansowej).

¹¹ poprzez wytyczne Ministra Rozwoju Regionalnego w zakresie warunków gromadzenia i przekazywania danych w formie elektronicznej, wytyczne w zakresie sprawozdawczości, a także wytyczne w zakresie szczegółowego opisu priorytetów programu operacyjnego.

Uwzględnienie wprowadzonych zmian na liście wskaźników w trakcie wdrażania programu jest niezwykle trudne, szczególnie w przypadku, gdy zmiany polegają na dodaniu nowych wskaźników. Po zakontraktowaniu większości środków pozyskanie danych, które nie zostały określone w umowach o dofinansowanie projektu, staje się trudne i kosztowne, czy wręcz niemożliwe, gdyż beneficjent jest zobowiązany do monitorowania tylko tych wskaźników, które były aktualne w dniu podpisania umowy o dofinansowanie projektu. **System wskaźników powinien powstawać przed rozpoczęciem wdrażania programu**, a w szczególności przed ogłoszeniem pierwszych konkursów (uwaga ta nie dotyczy tylko wskaźników kluczowych, lecz także wskaźników na poziomie programów operacyjnych z uwzględnieniem poziomu Priorytetów, Działań i projektów). Modyfikacje wskaźników w trakcie wdrażania programu (np. przy okazji ogłaszania kolejnych konkursów) powodują poważne komplikacje.

Również w przypadku nawet niewielkiej różnicy w nazwie wskaźników trudne było jednoznaczne rozstrzygnięcie, czy różnica ta jest na tyle nieistotna, że możliwa jest agregacja, czy też zakresy poszczególnych wskaźników są rozbieżne, przez co agregacja jest niemożliwa. Takim przykładem (wynikającym z ostatniej aktualizacji systemu wskaźników KSI) jest zamiana słowa 'miejsce pracy' na 'etat' we wskaźnikach P.100 i R.100. Wbrew pierwotnemu brzmieniu tych wskaźników, MRR rozumiał je jako sumę stworzonych lub planowanych do stworzenia etatów, dlatego zmiana nazwy według ministerstwa była jedynie zmianą kosmetyczną. Ale tak naprawdę wiele IZ, które w swoich RPO zapisały jako wskaźnik kluczowy 'liczbę miejsc pracy', ma teraz problem z monitorowaniem tego wskaźnika i z jego agregacją do KSI (nowych miejsc pracy może zostać bowiem stworzonych o wiele więcej niż pełnych etatów, inaczej mówiąc jedynie w przypadku, kiedy na każdym nowym miejscu pracy pracownik będzie pracował na pełnym etacie – oba wskaźniki będą sobie równe). Zatem formalnie, jeżeli IZ wpisała jako jednostkę tych wskaźników 'sztuki' lub 'miejsca pracy', nie może ich sprawozdawać w KSI jako wskaźniki P.100 lub R.100.

Zbyt późne określenie definicji wskaźników może skutkować tym, że do szacowania wartości zakładano szerszy lub węższy zakres danego wskaźnika. Zawężenie zakresu danego wskaźnika może z kolei skutkować trudnościami z osiągnięciem założonych wcześniej wartości docelowych lub też z tym, że założone wartości docelowe zostaną znacznie przekroczone.

Oprócz braku definicji wskaźników, pewnych trudności w agregacji przysporzyły **modyfikacje wskaźników kluczowych**. Ostatnie zmiany systemu KSI spowodowały, że system wskaźników RPO nie przystaje w wielu miejscach numeracją, nazewnictwem lub nawet całymi wskaźnikami do systemu KSI.

Należy podkreślić, że **zmiany w systemie KSI pociągają za sobą wiele problemów**, nie tylko dotyczących kwestii ponownego zmapowania i zmiany systemów wskaźników regionalnych. Przede wszystkim, sprawozdawane przez beneficjentów wskaźniki z okresu przed zmianami mogą nie dać się agregować do wskaźników zmienionych. To będzie powodować kłopoty przy ich zliczaniu i określaniu końcowego wpływu programu na gospodarkę regionalną.

Rekomendacja 4.

Należy położyć większy nacisk na przygotowanie wskaźników celów szczegółowych w przyszłym RPO.

Analiza wykazała brak agregacji poziomej wskaźników (a więc zbierania wszystkich efektów projektów w grupy i opisywania ich za pomocą bardziej ogólnych wskaźników). Wynika to z faktu, że wybór wskaźników na poziomie celów polegał w większości przypadków na wyborze i powieleniu niektórych, najważniejszych wskaźników z poziomu Osi Priorytetowych. Analogiczna sytuacja ma miejsce w przypadku agregacji wskaźników z poziomu projektu na poziom Działania. Jedynie w przypadku agregacji z poziomu Działania na poziom Osi Priorytetowych utrata informacji zbieranych przez wskaźniki jest minimalna.

Niestety, z drugiej strony wskaźniki jedynie z kilku Działań zasilają wskaźniki celów szczegółowych. Dotyczy to wszystkich trzech celów szczegółowych. Jest to sytuacja bardzo

niekorzystna, bowiem wiele Działań nie wpływa na realizację wskaźników celu RPO WL. Okazuje się, że to jedynie wskaźniki celów szczegółowych zostały zawężone do wybranych aspektów realizowanych przez te cele. Natomiast same cele Działań wpisują się bezbłędnie w cele szczegółowe Programu. Zatem wskaźniki opisujące cele szczegółowe powinny zostać przepracowane i rozszerzone na wszystkie Działania, które je realizują.

Rekomendacja 5.

Należy umożliwić beneficjentom wybór tylko takich wskaźników, które dotyczą ich typu projektu, a także należy powiązać ze sobą wybór wskaźnika produktu z wyborem wskaźnika rezultatu.

Generator wniosków aplikacyjnych powinien być tak skonstruowany, żeby wnioskodawca mógł wybierać jedynie spośród tych wskaźników, które bezpośrednio mogą dotyczyć jego projektu. W związku z tym generator wniosków powinien zawierać **przypisanie konkretnych wskaźników do poszczególnych działań, schematów, kategorii interwencji, czy też typów projektów**. Wskazane byłoby również powiązanie poszczególnych wskaźników produktu ze wskaźnikami rezultatu. Wnioskodawca, po dokonaniu wyboru określonych wskaźników produktu, powinien mieć możliwość wyboru jedynie spośród tych wskaźników rezultatu, które bezpośrednio odnoszą się do wybranego uprzednio wskaźnika produktu.

Rekomendacja 6.

Należy zobligować beneficjentów do wpisywania wartości wszystkich wskaźników z poziomu Działania.

Po pierwsze, beneficjenci nie wybierają wskaźników trudnych do zmierzenia (np. dodatkowe inwestycje wykreowane dzięki wsparciu), a często bywały wśród nich wskaźniki z poziomu Działania, monitorowane na poziomie Programu. Miało to zatem wpływ na brak informacji o osiągnięciu wskaźników programowych i słabe osiągnięcie ich wartości.

Po drugie, beneficjenci mogli nie korzystać ze wszystkich wskaźników podczas opisywania projektów i w ten sposób nie wykazywali wszystkich produktów i rezultatów w sprawozdawczości projektowej.

Po trzecie, beneficjenci starali się wypełnić założenia monitoringu projektów w stopniu minimalnym – wykorzystując tyle wskaźników ile było wymagane, natomiast niekoniecznie oznaczało to, że opisywali wszystkie produkty i rezultaty powstałe w wyniku realizacji projektu. Mogło to spowodować sytuację, w której niektóre wskaźniki były realizowane, ale nie były sprawozdawane (np. Działanie 8.1 i 8.2).

Dlatego beneficjenci powinni być zobligowani do wypełnienia wartości dla wszystkich wskaźników z poziomu Działania, nawet wówczas gdy ich projekt nie zakłada ich realizacji. W takiej sytuacji wnioskodawca wpisywałby zero w odpowiednie pola. Niemniej jednak świadomie określałby, że dany wskaźnik nie dotyczy jego projektu (a nie że widzi problemy w jego sprawozdawaniu lub ma jakiegokolwiek inne powody niewykazywania ich). Ewentualnie należy zapisać w instrukcji wykonawczej do oceny projektów ocenę zakresu i jakości wskaźników wybieranych na etapie wniosku o dofinansowanie (aby zarówno były one pozbawione błędów, jak i były wybierane wszystkie wskaźniki, które dotyczą przedmiotowego projektu).

Rekomendacja 7.

Należy oderwać w przyszłości wartości docelowych od wahań cen na rynku budowlanym i ogólnego poziomu inflacji w gospodarce.

Analiza wykazała, że wpływ na nieosiągnięcie wielu wskaźników miał wzrost cen robót budowlanych w okresie 2006-2007, który wyniósł w zależności od projektu od 10 do 20%. Wobec tego należy spodziewać się, że wskaźniki szacowane na bazie kosztów z 2005, czy też z początku 2006 roku będą niższe nawet o 20%.

Niezwykle ważne jest oderwanie w przyszłości wartości docelowych od wahań cen na rynku budowlanym i ogólnego poziomu inflacji w gospodarce. Dlatego warto zastanowić się nad wprowadzeniem mechanizmu rewaloryzacji wartości wskaźników w oparciu o wskaźnik wzrostu cen w sektorze budowlanym (w przypadku projektów inwestycyjnych) i wskaźnik wzrostu cen w gospodarce narodowej (w przypadku pozostałych projektów).

Rekomendacja 8.

Za dobrą praktykę wypracowaną w ramach RPO WP należy uznać ujednoczenie sposobu nadawania numeracji wskaźników – również w odniesieniu do kategorii interwencji (w sposób analogiczny jak w przypadku KSI).

Dobłą praktyką, zawartą w RPO WP jest **ujednoczenie sposobu nadawania numeracji wskaźników**. Numeracja została nadana podobnie jak w przypadku wskaźników kluczowych również w odniesieniu do kategorii interwencji. Odniesienie numeracji do kategorii interwencji z jednej strony zwiększa przejrzystość systemu wskaźników, z drugiej jednak pojawiają się pewne rozbieżności w stosowaniu wskaźników kluczowych. Podczas tworzenia Programu nie było jednoznacznych interpretacji, jak należy rozumieć poszczególne kategorie interwencji, dlatego też w różnych województwach przypisywano różne kategorie interwencji do podobnych obszarów wsparcia. Co prawda dopuszczalne jest stosowanie wskaźników kluczowych, pasujących do danej formy wsparcia, nawet jeżeli w danym programie operacyjnym określono inną kategorię interwencji niż w przypadku danego wskaźnika kluczowego, jednak zaburza to przejrzystość systemu wskaźników.

3.3. Zestawienie rekomendacji

Szczegółowe rekomendacje z badania zestawiono w poniższej tabeli. W tabeli tej uszeregowano rekomendacje zgodnie z kolejnymi rozdziałami raportu:

Tabela 6. Tabela rekomendacji.

Lp.	Wniosek (str. w raporcie)	Rekomendacja (str. w raporcie)	Oczekiwany efekt wdrożenia rekomendacji	Sposób wdrożenia	Adresat rekomendacji	Termin realizacji
ANALIZA DEFINICJI I METODOLOGII POMIARU WSKAŹNIKÓW NA POZIOMIE PROGRAMU						
1.	Pierwszy wniosek, który nasuwa się po analizie agregacji wskaźników do poziomu Działania, to brak możliwości zliczania niektórych wskaźników w czterech Działaniach: 1.1, 4.1, 6.1 (kategoria II) oraz 7.3. (s. 17)	Beneficjent powinien zachować wszelkie zasady polityki równości szans przy przygotowywaniu i realizacji projektu, natomiast sprawozdawanie liczby zatrudnionych kobiet i mężczyzn powinno odbywać się dopiero ex post, a więc w sprawozdaniach z realizacji projektu. Dlatego w Działaniu 1.1 należy wprowadzić do formularza wniosku o płatność rubryk dotyczących wskaźnika KSI-R.100 w podziale na kobiety i mężczyzn, albo wysłać pisma obligujące beneficjentów do szczegółowej sprawozdawczości tych wskaźników. (s. 17) Należy wprowadzić wskaźnik KSI-R.10.1.1 na poziomie projektu. Jednakże ponieważ na poziomie Działania i Osi Priorytetowej rezultatem powinna być liczba osób, która faktycznie uzyskała dostęp do Internetu szerokopasmowego, dlatego można wprowadzić również obowiązkowy drugi wskaźnik mierzony po roku od zakończenia realizacji projektu – tożsamy ze wskaźnikiem programowym (z poziomu Działania). (s. 18) W przypadku wskaźnika 'Liczba usług publicznych zrealizowanych on-line' należy wprowadzić 3 wskaźniki KSI: R.13.3.1, R.13.4.1 i R.14.1.1. (s. 18) Dodatkowo, należy albo dostosować wzór wniosku o płatność tak, aby beneficjenci byli zmuszeni sprawozdać wielkość osiągniętych wskaźników w dotychczasowych projektach, albo wysłać pisma obligujące beneficjentów do szczegółowej sprawozdawczości tych wskaźników. (s. 19)	Możliwość agregacji danych z poziomu projektów na poziom Działania i Priorytetu	Dodanie brakujących wskaźników na poziomie projektu i Działania Modyfikacja wzoru wniosku o płatność	IZ RPO WL	Kolejna zmiana URPO
2.	W znacznym stopniu utracono możliwość pomiaru wskaźnika 'Liczba osób objętych selektywną zbiórką odpadów w wyniku realizacji projektów' w związku z wprowadzeniem zmian w załączniku 4c do URPO w celu uzyskania zgodności z 'listą	Należy zweryfikować, czy nazwa wskaźnika w projektach przyjętych do dofinansowania przed zmianą została w bezpośredni sposób zmieniona z 'Liczby osób objętych selektywną zbiórką odpadów' na 'Liczbę osób objętych systemem zagospodarowania odpadów'. W przypadku wystąpienia takiej sytuacji pomiar wskaźnika na poziomie danego projektu jest nadal możliwy. Ponadto należy dodać	Możliwość agregacji danych z poziomu projektów na poziom Działania i Priorytetu	Dodanie brakujących wskaźników na poziomie projektu i Działania	IZ RPO WL	Kolejna zmiana URPO

Lp.	Wniosek (str. w raporcie)	Rekomendacja (str. w raporcie)	Oczekiwany efekt wdrożenia rekomendacji	Sposób wdrożenia	Adresat rekomendacji	Termin realizacji
	wskaźników kluczowych'. Na liście wskaźników kluczowych zmieniono nazwę wskaźnika R.44.1.1 z 'Liczba osób objętych selektywną zbiórką odpadów' na 'Liczba osób objętych systemem zagospodarowania odpadów'. Po wprowadzeniu zmian w nazwie wskaźnika R.44.1.1 należało dodać na poziomie projektów wskaźnik regionalny 'Liczba osób objętych selektywną zbiórką odpadów'. Część danych służących do pomiaru wskaźnika można pozyskać w przypadku projektów przyjętych do realizacji przed wprowadzeniem aktualizacji załącznika 4c do URPO. (s. 19)	wskaźnik 'Liczba osób objętych selektywną zbiórką odpadów' do załącznika 4c do URPO. (s. 19)				
3.	W przypadku wskaźnika 'Liczba projektów współpracy międzynarodowej' kwestia rozdzielania projektów bez rzetelnego wskazania rodzaju współpracy nie jest możliwa. Chociaż istniało rozwiązanie, którego ślad można zobaczyć w bazie danych dostępnej w LSI. Istnieje tam wskaźnik LSI-P.7.3.9 Liczba projektów współpracy międzynarodowej [szt.], którego nie ma na aktualnej liście wskaźników z poziomu projektu. Analizując głębiej bazę danych łatwo zauważyć, że wskaźnik ten nie był wybierany przez beneficjentów, stąd najlepszym rozwiązaniem mogło by być jednak zawarcie odpowiednich zapisów we wniosku o dofinansowanie projektu. (s. 19)	Należy dodać we wniosku o dofinansowanie projektu w działaniu 7.3 pytania: 'Czy projekt dotyczy współpracy międzynarodowej?' z możliwymi odpowiedziami 'Tak' i 'Nie'. (s. 19)	Możliwość agregacji danych z poziomu projektów na poziom Działania i Priorytetu	Dodanie brakujących wskaźników na poziomie projektu i Działania	IZ RPO WL	Kolejna zmiana URPO
4.	Kolejnych problemów dostarcza agregacja wskaźników z poziomu projektu i Działania na poziom celu szczegółowego. W przypadku celu 2 i 3 występują wskaźniki, które nie mają zasilenia. (s. 21)	W przypadku wskaźnika 'Wzrost liczby firm z udziałem kapitału zagranicznego' konieczne jest dodanie pola we wniosku o dofinansowanie projektu w Osi I, 'czy przedsiębiorstwo jest przedsiębiorstwem z udziałem kapitału zagranicznego?', natomiast w przypadku projektów już realizowanych / zrealizowanych – należy wysłać pisma obligujące beneficjentów do wskazania tej informacji. Wówczas będzie możliwe określenie procentowego wzrostu liczby takich firm, wynikającego z interwencji Programu. W przypadku wskaźnika 'Liczba osób, które skorzystały	Możliwość agregacji danych z poziomu projektów na poziom Działania i Priorytetu	Dodanie brakujących wskaźników na poziomie projektu i Działania Modyfikacja wzoru wniosku o płatność	IZ RPO WL	Kolejna zmiana URPO

Lp.	Wniosek (str. w raporcie)	Rekomendacja (str. w raporcie)	Oczekiwany efekt wdrożenia rekomendacji	Sposób wdrożenia	Adresat rekomendacji	Termin realizacji
		z infrastruktury edukacyjnej zrealizowanej w ramach programu' w podziale na miasto i wieś (Działanie 8.1 i 8.2) należy dodać do listy wskaźników na poziomie projektu podziały na osoby pochodzące z miasta i ze wsi, wliczane do wskaźników KSI-R.75.1.2, KSI-R.75.1.1 i LSI-R.8.2.1. Dodatkowo, należy wprowadzić modyfikacje we wzorze wniosku o płatność tak, aby obecnie realizowane lub zrealizowane projekty mogły być również wliczone do tego wskaźnika – beneficjenci powinni sprawozdzać realizację tych wskaźników (ewentualnie należy wysłać pisma obligujące beneficjentów do wskazania tych wskaźników). (s. 21-22)				
5.	Niezwykle istotna jest kwestia doboru odpowiednich wskaźników przez beneficjentów. Tu beneficjenci napotykać na szereg problemów. Trudności pojawiają się na etapie stosowania dokumentacji konkursowej. Jest to spowodowane tym, że ze względu na różnorodność pojawiających się projektów trudno jest dobrać takie wskaźniki, które byłyby adekwatne dla wszystkich projektów. Zatem, mimo tego, że przeanalizowane dokumenty umożliwiają pozyskiwanie danych na potrzeby monitorowania wskaźników, to w praktyce nie zawsze te dane są pozyskiwane. (s. 73)	Należy posegregować wskaźniki regionalne i włożyć je w odpowiednie podkategorie interwencji (na wzór listy KSI). Wówczas wskaźniki powinny zostać ponumerowane zgodnie z przyjętą w RPO nomenklaturą. Dobrą praktyką jest numerowanie wskaźników regionalnych w taki sam sposób jak w przypadku KSI z dodaniem na początku literki 'R', przez co powstaje numeracji np. RP.10.1.1 lub RR.56.2.1. (s. 74) Zawężenie możliwości wyboru wskaźników w systemie informatycznym tylko do tych, które dotyczą danego działania czy wręcz typu projektu. Mogło by to się odbywać poprzez wskazanie przez beneficjenta podkategorii, do której należy jego projekt i wówczas w tabeli ze wskaźnikami pojawiałyby się jedynie wskaźniki KSI i regionalne przypisane do tej podkategorii. (s. 73) Konieczność dopasowania i określenia przez wnioskodawcę podczas wypełniania wniosku wartości wskaźnika rezultatu odpowiadającego wybranemu wskaźnikowi produktu. (s. 73)	Ułatwienie dla beneficjentów w określaniu, które wskaźniki pasują do ich projektów	Podział wskaźników oraz przyznanie numerów (zmiana załącznika nr 4c do URPO WL) Zmiana generatora wniosków i dokumentu wniosku i instrukcji tak, aby była konieczność przypisania wniosku do podkategorii i określenia rezultatu dla każdego zaproponowanego wskaźnika produktu	IZ RPO WL	I kw. 2011
POPRAWNOŚĆ METODYCZNA WSKAŹNIKÓW						
1.	Wskaźniki RPO WL w wielu przypadkach nie spełniają cech wskaźnika modelowego. W głównej mierze jednak problemy wynikają z braku definicji wskaźnika i określenia sposobu pomiaru, w tym czasu zbierania danych do	Zarekomendowano dla każdego wskaźnika, który nie spełnia cech wskaźnika modelowego stosowną modyfikację nazwy, definicji, jednostki lub usunięcie, jeżeli powielał on wskazania innego wskaźnika (szczegółowo analiza ta została zaprezentowana w załączniku do raportu)	Posiadanie kompletnego i spójnego zestawu wskaźników, pozbawionych wad metodologicznych; brak	Przyjęcie rekomendowanego katalogu wskaźników projektowych przez IZ RPO WL i wprowadzenie	IZ RPO WL	I kw. 2011

Lp.	Wniosek (str. w raporcie)	Rekomendacja (str. w raporcie)	Oczekiwany efekt wdrożenia rekomendacji	Sposób wdrożenia	Adresat rekomendacji	Termin realizacji
	wskaźnika. Są również przypadki błędnej budowy wskaźnika, np. liczba projektów, albo dodawanie nieporównywalnych wielkości, np. szkoleń, spotkań, wyjazdów studyjnych w jednym wskaźniku. (s. 24-29)	(s. 24-29) Podczas oceny wniosku lub przed podpisaniem umowy należy weryfikować przyjmowane przez beneficjentów jednostki dla użytych wskaźników. (s. 26)	niejednoznaczności w stosowaniu i monitorowaniu wskaźników	konieczności zapoznania się z nim przed rozpoczęciem przygotowywania wniosku przez wnioskodawców		
2.	Większość wskaźników została poprawnie przydzielona do produktów bądź rezultatów. Niemniej jednak znalazło się kilka przykładów wskaźników, które na poziomie projektu / Działania / Priorytetu zostały błędnie zakwalifikowane do tych dwóch grup wskaźników (Działanie 1.6, 3.1, 4.1, 8.3). (s. 29)	W tych kilku przypadkach zarekomendowano przeniesienie wskaźników rezultatu do wskaźników produktu na poziomie Działania / Priorytetu (s. 29-30)	Błędnie przyporządkowane wskaźniki zostaną umieszczone wśród wskaźników produktu na poziomie projektu / Działania / Priorytetu	Przeniesienie wskaźników w odpowiednich tabelach URPO WL i RPO WL (zgodnie z matrycą spójności stanowiącą załącznik do raportu)	IZ RPO WL	I kw. 2011
3.	Niektóre wskaźniki z Działania 4.1, 5.1, 5.2, 5.3, 5.5, 6.1 i 8.3 nie są agregowalne, to znaczy ich sumowanie nie jest możliwe z uwagi na brak wspólnego mianownika. (s. 32)	Wskaźniki te powinny zostać wyłączone z systemu monitorowania Programu i ewentualnie wpisane do wniosku jako elementy podlegające ocenie (danego konkretnego projektu). (s. 32)	Wszystkie wskaźniki mogą być sumowane w systemie monitorowania	Przeniesienie wskaźników nieagregowanych do kryteriów oceny projektu lub do wniosku o dofinansowanie projektu	IZ RPO WL	I kw. 2011
ANALIZA LOKALNEGO SYSTEMU INFORMATYCZNEGO WSPOMAGAJĄCEGO MONITORING						
1.	Analiza systemu wskaźników występującego w LSI wykazała błędy, takie jak powielanie się wskaźników (np. wskaźnika z numerem LSI oraz bez numeru lub dwukrotnie powielonego takiego samego wskaźnika, a także powielanie się numerów w dwóch całkiem innych wskaźnikach). Zdarzają się również błędne przyporządkowania jednostek do wskaźników (np. występowanie dwóch wskaźników o tożsamej nazwie, które posiadają inne jednostki, przy czym jedna z nich jest nieprawidłowa). W bazie podczas analizy odkryto również błędy innego typu, gdzie pod jednym numerem znalazły się wskaźniki różniące się nieco swoją nazwą, przy czym wskaźniki te nie oznaczają	Należy uporządkować bazę danych LSI poprzez złączenie wartości powtarzających się wskaźników w jeden wskaźnik (z reguły należy wybierać wskaźniki z numerem LSI) oraz uporządkować numerację wskaźników, aby numery wskaźników nie powtarzały się w bazie. Należy również wprowadzić zasadę tworzenia systemu monitorowania zakładającą ciągłość raz przyjętej numeracji. (s. 34)	Pełnowartościowa i przydatna baza danych dostępna w LSI. Zwiększona dostępność danych (nie trzeba ich każdorazowo weryfikować)	Analiza bazy danych i zmiana odpowiednich pól w rekordach i nazwach wskaźników	IZ RPO WL	I kw. 2011

Lp.	Wniosek (str. w raporcie)	Rekomendacja (str. w raporcie)	Oczekiwany efekt wdrożenia rekomendacji	Sposób wdrożenia	Adresat rekomendacji	Termin realizacji
	do końca tego samego, a ich różne nazwy wynikają ze zmian wprowadzanych w systemie wskaźników LSI. Występują również błędne przyporządkowania wskaźników (wynikające z błędnego zapisania kodu wskaźnika, jak w Działaniu 8.2. (s. 34-35)					
ANALIZA OBECNYCH WARTOŚCI DOCELOWYCH I OSZACOWANIE REALNYCH DO OSIĄGNIĘCIA WARTOŚCI WSKAŹNIKÓW PROGRAMOWYCH						
1.	W Osi Priorytetowej I nie wsparto tylu mikroprzedsiębiorców, ile zamierzano, niemniej jednak wsparcie przyczyniło się do wprowadzenia wielu więcej innowacji i nowych produktów niż zaplanowano (wsparcie skoncentrowano przede wszystkim na przedsiębiorstwach innowacyjnych). Zatem wskaźniki rezultatu – lepiej świadczące o realizacji celów Osi zostały osiągnięte. W obecnej sytuacji nie jest zagrożone zrealizowanie założonych celów dla tej Osi Priorytetowej. (s. 67)	W Działaniu 1.3 należy w przyszłych konkursach premiować projekty, w których wnioskodawcy zobowiążą się do stworzenia największej liczby miejsc pracy za najniższą cenę, aby osiągnąć zakładaną wartość wskaźnika. W Działaniu 1.4 należy w przyszłych konkursach premiować głównie projekty związane z inwestycjami ochrony środowiska (oprócz inwestycji w OZE). W Działaniu 1.5 należy w przyszłych konkursach premiować głównie projekty tworzące większą liczbę miejsc noclegowych za możliwie najniższą kwotę. Z kolei w Działaniach 1.6 i 1.7 występują wolne środki (wynikające z osiągnięcia już obecnie wartości docelowych wskaźników). W pierwszym Działaniu będzie to część pozostałej alokacji, natomiast w drugim Działaniu, całe 18 mln zł może zostać przeniesione do innych Działań. Konieczne jest dopytanie beneficjentów o doprecyzowanie we wnioskach o płatność wskaźników liczby miejsc pracy stworzonych dla kobiet i mężczyzn (oddzielnie), ponieważ nie są one obecnie w ogóle wykazywane. Z kolei w Działaniach 1.4 i 1.5 konieczne jest określenie w LSI (automatycznie) cech wnioskodawcy dotyczących jego wielkości (mikro, małe, średnie lub duże przedsiębiorstwo) i generowanie wskaźnika 'liczby wspartych przedsiębiorstw' w oparciu również o wielkość przedsiębiorstwa. Jeżeli nie będzie to możliwe, należy zwrócić się do beneficjentów o określenie wartości tych wskaźników. (s. 67)	Umożliwienie osiągnięcia założonych wartości docelowych wskaźników	Renegocjacja RPO WL (przeniesienie wolnych środków). Ogłoszenie konkursów dedykowanych Zmiana wzoru wniosku o płatność	LAWP	Z chwilą renegocjacji Programu
2.	W Osi Priorytetowej II nie jest zagrożona realizacja celów. Zaleca się jedynie drobne działania naprawcze.	Należy dopytać beneficjentów o liczbę utworzonych miejsc pracy w zakresie B+R (tylko etaty badawcze) oraz o liczbę studentów korzystających z efektów projektów (Działanie 2.2).	Umożliwienie osiągnięcia założonych wartości docelowych wskaźników	Renegocjacja RPO WL (przeniesienie wolnych środków).	LAWP	Z chwilą renegocjacji

Lp.	Wniosek (str. w raporcie)	Rekomendacja (str. w raporcie)	Oczekiwany efekt wdrożenia rekomendacji	Sposób wdrożenia	Adresat rekomendacji	Termin realizacji
	(s. 67)	W Działaniu 2.3B należy ogłosić konkurs dedykowany parkom i inkubatorom, jednocześnie zakazując składania wniosków dotyczących usług doradczych (po osiągnięciu wartości wskaźnika liczby firm, które skorzystały z usług instytucji otoczenia biznesu). W tej Osi Priorytetowej również nie jest zagrożona realizacja celów. Zaleca się jedynie drobne działania naprawcze. (s. 67)		Ogłoszenie konkursów dedykowanych Zmiana wzoru wniosku o płatność		Program u
3.	W Osi Priorytetowej IV występuje tylko jedno Działanie, stąd trudniej jest sterować osiąganymi wskaźnikami opisującymi różne typy projektów. Widać to po strukturze projektów, w których dominują projekty tworzące PIAP-y i związane z nimi usługi. (s. 50)	Należy zniechęcić beneficjentów do tworzenia PIAP (wskaźnik ten został już osiągnięty i przekroczony znacząco) poprzez np. wyjęcie z wydatków kwalifikowanych wydatków na utworzenie PIAP. Natomiast z drugiej strony warto ogłosić konkurs dedykowany e-usługom. (s. 68)	Umożliwienie osiągnięcia założonych wartości docelowych wskaźników	Zmiana podręcznika kwalifikowalności wydatków Ogłoszenie konkursów dedykowanych	IZ RPO WL	2011
4.	Oś Priorytetowa V wymaga działań naprawczych. Przede wszystkim chodzi o Działanie 5.1, gdzie praktycznie z wartości docelowych wskaźników produktu i rezultatu zostanie osiągnięte jedynie 14-38%. Wynika to ze wzrostu kosztów jednostkowych budowy 1 km drogi (lepszych jakościowo dróg), wzrost cen itp. Do tego Działania można realokować środki zarówno z Osi Priorytetowej I i II, jak i np. z Działania 7.2. Mimo wszystko konieczna będzie renegotjacja Programu w tym zakresie. W ujęciu lokalnym beneficjenci postawili głównie na budowę nowych dróg, co jest bardziej wartościowe dla realizacji celu Osi niż rekonstrukcja istniejących dróg. (s. 68)	W przypadku wskaźnika oszczędności czasu należy ponownie przeprowadzić ekspertyzę oceniającą i weryfikującą wyliczenia tego wskaźnika we wnioskach o dofinansowanie (i studiach wykonalności) ex-post (w roku 2013 lub później). W Działaniu 5.3 należy ogłosić konkurs dedykowany poświadczeniu / odnowieniu taboru komunikacji miejskiej. W przypadku Działania 5.4 osiągnięty zostanie wskaźnik produktu dotyczący liczby projektów, natomiast nie uda się uzyskać wskaźnika dotyczącego długości zrekonstruowanych linii kolejowych (zabraknie blisko 80% wartości tego wskaźnika). Tutaj również pojawia się pytanie, czy wszystkie projekty realizują wskaźniki programowe w sposób optymalny (na liście IWIPK znajdują się co najmniej 2 projekty, które nie realizują zadanych wskaźników produktu i rezultatu). Należy tu pamiętać, że projekty te spełniają jednak inne cele (szczególnie dotyczące poprawy bezpieczeństwa ruchu), dlatego warto je zachować, jednocześnie renegotjując wartości wskaźników w samym RPO. (s. 57) W Działaniu 5.5 kwestia wskaźnika długości nowej linii kolejowej jest kwestią konieczną do negocjacji, bowiem z planowanych 3 km PKP PLK planuje wybudować 2,2 km, osiągając jednocześnie cel projektu i Działania, jakim jest połączenie lotniska z Lublinem. Zatem renegotjacja tego wskaźnika powinna być jedynie formalnością.	Umożliwienie osiągnięcia założonych wartości docelowych wskaźników	Zamówienie ekspertyzy Renegocjacja RPO WL Ogłoszenie konkursów dedykowanych Zmiana wzoru wniosku o płatność	IZ RPO WL	Z chwilą renegotjacji Programu 2013/2015 (ekspertyza)

Lp.	Wniosek (str. w raporcie)	Rekomendacja (str. w raporcie)	Oczekiwany efekt wdrożenia rekomendacji	Sposób wdrożenia	Adresat rekomendacji	Termin realizacji
		(s. 68)				
5.	W przypadku Osi Priorytetowej VI potrzeby beneficjentów ukierunkowały się raczej na realizację projektów dotyczących gospodarki ściekowej niż gospodarki wodnej, co i tak w takim wypadku przyczynia się do realizacji celu Osi (tylko w nieco innym wymiarze). (s. 68)	Rekomenduje się zwiększenie wskaźnika 'Liczba osób przyłączonych do sieci kanalizacyjnej w wyniku realizacji projektów (osoby)' do poziomu 68 tys. osób i obniżenie wskaźnika 'Liczba osób przyłączonych do sieci wodociągowej w wyniku realizacji projektów (osoby)' do poziomu 19 tys. osób. W Działaniu 6.1 należy w przyszłych konkursach postawić nacisk na wybieranie projektów o maksymalnie wysokim współczynniku liczby osób przyłączonych do sieci przypadających na 1 km sieci (zmieniając w tym zakresie kryteria wyboru projektów). Nie należy również ogłaszać konkursów na zabezpieczenia przed powodzią (ten wskaźnik został już w chwili obecnej przekroczony kilkakrotnie). Zdecydowanie należy przygotować konkursy dedykowane selektywnej zbiórce odpadów oraz rekultywacji składowisk, bowiem obecne prawdopodobieństwo pojawienia się tego typu działań w projektach jest bliskie zeru (odpowiednio 0,022 i 0,029). (s. 68)	Umożliwienie osiągnięcia założonych wartości docelowych wskaźników	Renegocjacja RPO WL Ogłoszenie konkursów dedykowanych	IZ RPO WL	Z chwilą renegocjacji Programu
6.	W Osi Priorytetowej VII w przypadku Działania 7.1 nieosiągnięty zostanie wskaźnik dotyczący liczby projektów z uwagi na większą wartość dofinansowania (i projektu) niż zakładano. Nieosiągnięte zostaną również wskaźniki dotyczące miejsc pracy stworzonych w turystyce i kulturze, ale wynika to najprawdopodobniej z niewykorzystywania tych wskaźników przez beneficjentów. W przypadku Działania 7.3 nie zostanie osiągnięty wskaźnik 'Liczba projektów współpracy międzynarodowej'. (s. 58-60)	Należy poprosić beneficjentów w kolejnych wnioskach o płatność o wykazanie wskaźnika liczby zatrudnienia w podziale na turystykę i kulturę, a w przyszłości wymagać od nich obowiązkowego wypełniania wartości dla tych wskaźników (Działanie 7.1). Podobna sytuacja ma miejsce w Działaniu 7.3, gdzie beneficjenci nie wykazują wskaźnika dotyczącego współpracy międzynarodowej. W Działaniu 7.2 już obecnie osiągnięto cele Działania i można pozostałą alokację (ok. 11,8 mln zł) przenieść na inne Działania, wymagające dodatkowego wsparcia finansowego (np. Działanie 5.1). W Działaniu 7.3 należy poprosić beneficjentów o sprawozdanie wskaźnika 'Liczba projektów współpracy międzynarodowej' w kolejnych wnioskach o płatność, a dla przyszłych beneficjentów zmienić wzór wniosku o dofinansowanie. (s. 68-69)	Umożliwienie osiągnięcia założonych wartości docelowych wskaźników	Renegocjacja RPO WL (przeniesienie wolnych środków). Zmiana wzoru wniosku o płatność Zmiana wzoru wniosku o dofinansowanie	IZ RPO WL	Z chwilą renegocjacji Programu
7.	W Osi Priorytetowej VIII występuje kilka problemów, jednakże nie wpłyną one na realizację celów Działania. Po pierwsze wspartych zostanie mniej obiektów szkół	Należy poprosić beneficjentów o uzupełnienie wskaźników, w przyszłości o ich obowiązkowe ujawnianie w projektach. Podobnie należy postąpić w przypadku wskaźnika rezultatu 'Pojemność (capacity) wspartych obiektów infrastruktury sportowej', który w	Umożliwienie osiągnięcia założonych wartości docelowych wskaźników	Ogłoszenie konkursów dedykowanych Zmiana wzoru wniosku o płatność	IZ RPO WL	2011

Lp.	Wniosek (str. w raporcie)	Rekomendacja (str. w raporcie)	Oczekiwany efekt wdrożenia rekomendacji	Sposób wdrożenia	Adresat rekomendacji	Termin realizacji
	wyższych, ale ich pojemność przekroczy planowaną wartość wskaźnika. Nie wszystkie wskaźniki zostały wykazane przez beneficjentów ('liczba wspartych obiektów edukacyjnych szkół wyższych', 'Liczba wspartych obiektów edukacyjnych'). (s. 69)	ogóle nie został wybrany przez beneficjentów (a co trzeci projekt dotyczył infrastruktury sportowej). W Działaniu 8.2 kolejne konkursy należy dedykować tworzeniu pracowni komputerowych, a także obiektów służących kształceniu ustawicznemu. W przeciwnym razie, wskaźniki te nie przekroczą 30% określonej wartości docelowej. Należy również zaprzestać finansowania obiektów sportowych w ramach tego Działania, bowiem już obecnie wskaźnik liczby obiektów sportowych został przekroczony blisko 6-krotnie. W Działaniu 8.3 należy przyszłe konkursy dedykować wyłącznie zakupowi sprzętu specjalistycznego dla oddziałów onkologicznych i kardiologicznych (wówczas oprócz tego wskaźnika będą osiąganym również wskaźniki dotyczące potencjalnej liczby specjalistycznych badań, a także wskaźnik liczby szpitali, które zakupiły sprzęt medyczny). W takiej sytuacji będzie możliwe osiągnięcie wszystkich wskaźników w Działaniu. (s. 69)				
8.	W przypadku Osi Priorytetowej IX osiągnięte zostaną wszystkie wskaźniki oprócz dwóch wskaźników rezultatu (dotyczących Działania 9.2). (s. 69)	W przyszłych projektach (Działanie 9.2) należy skupić się na przeprowadzeniu ogólnie wojewódzkich konferencjach o charakterze informacyjnym dotyczących np. przyszłego okresu programowania, aby przełamać niski trend liczby uczestników na 1 spotkanie. Dzięki temu jest szansa na uzyskanie wartości docelowej tego wskaźnika (przy obecnej strukturze wskaźników brakuje 20%). W przypadku liczby odwiedzin portalu www.rpo.lubelskie.pl należy albo powrócić do pierwotnego sposobu mierzenia tego wskaźnika, albo pozostać przy obecnym sposobie mierzenia wskaźnika, ale wówczas konieczna będzie renegotjacja Programu (obniżenie wartości wskaźnika), albo dodać wskaźnik liczby użytkowników portalu www.rpo.lubelskie.pl – wówczas IZ RPO WL będzie miało pełną informację o liczbie użytkowników i średniej liczbie wejść na stronę dokonaną przez jednego użytkownika. (s. 69)	Umożliwienie osiągnięcia założonych wartości docelowych wskaźników	Przygotowanie odpowiednich projektów Utworzenie forum dla beneficjentów	IZ RPO WL	2011

Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań.

4. Aneksy

4.1. Zestawienia danych

4.1.1. Wykorzystane źródła

Regionalne dokumenty źródłowe

Dokumenty źródłowe poddane analizie objęły aktualne w momencie prowadzenia badania wersje następujących dokumentów i innych źródeł:

- ▶ Regionalny Program Operacyjny Województwa Lubelskiego na lata 2007-2013,
- ▶ Szczegółowy Opis Osi Priorytetowych Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2007 - 2013 - Uszczegółowienie Programu,
- ▶ Indykatory Wykaz Indywidualnych Projektów Kluczowych w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2007-2013 wraz z fiskalami projektów objętych treścią Zamówienia,
- ▶ dane sprawozdawcze nt. postępów realizacji RPO WL:
  - ▶ informacje nt. stanu wdrażania Programu wygenerowane w celu realizacji niniejszego badania z systemu KSI 2007-2013, w tym:
    - ▶ dane nt. wartości środków finansowych zakontraktowanych w ramach podpisanych umów o dofinansowanie na realizację projektów w poszczególnych priorytetach z uwzględnieniem zaplanowanych w umowach okresów ich wydatkowania,
    - ▶ wartości rzeczywiście wydatkowanych środków finansowych w ramach poszczególnych priorytetów na podstawie zatwierdzonych wniosków o płatność,
    - ▶ aktualne wartości realizacyjne i wartości szacowane części wskaźników postępu rzeczowego agregowanych w KSI (wartości na moment rozpoczęcia realizacji badania z podziałem na priorytety, na podstawie zatwierdzonych wniosków o płatność),
  - ▶ Sprawozdania okresowe z realizacji RPO WL za lata 2007-2010.
- ▶ zestawienie zawartych umów o dofinansowanie w podziale na priorytety na dzień rozpoczęcia realizacji badania wygenerowane z systemu KSI 2007-2013,
- ▶ Raport końcowy z ewaluacji *'Analiza listy wskaźników bazowych w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2007-2013'*.

Krajowe dokumenty źródłowe

- ▶ Wytyczne dotyczące dokonywania przeglądu i renegotjacji z Komisją Europejską programów operacyjnych w ramach Narodowych Strategicznych Ram Odniesienia 2007-2013,
- ▶ Ustawa o zmianie niektórych ustaw w związku z wdrażaniem funduszy strukturalnych,
- ▶ Wytyczne Ministra Rozwoju Regionalnego w zakresie warunków gromadzenia i przekazywania danych w formie elektronicznej,
- ▶ Wytyczne Ministra Rozwoju Regionalnego w zakresie sprawozdawczości,
- ▶ dostępne opracowania/analizy/dokumenty/dane tematyczne samodzielnie wyszukane przez Wykonawcę.

Unijne dokumenty źródłowe

- ▶ Rozporządzenie Rady (WE) 1083/2006 z dnia 11 lipca 2006 r. ustanawiające przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego i Funduszu Spójności,
- ▶ Komisji (WE) nr 1828/2006 z dnia 8 grudnia 2006 r. ustanawiając szczegółowe zasady wykonania rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006 oraz rozporządzenia (WE) nr 1080/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady,
- ▶ Dokumenty robocze Komisji Europejskiej: nr 2 Indicative guidelines on evaluation methods: monitoring and evaluation indicators, nr 7 Indicative guidelines on evaluation methods: Reporting on core indicators for the European Development Fund and the Cohesion,
- ▶ Wytyczne Komisji Europejskiej – Guidance on a common methodology for the assessment of management and control systems in the Member States (2007-2013 programming period), wersja z dnia 23 kwietnia 2008 r.

4.1.2. Zestawienie danych z wniosków o dofinansowanie projektów

---

Zestawienie danych z wniosków o dofinansowanie projektów stanowi odrębny dokument w formacie MS Excel.

4.1.3. Zestawienie wyników analizy agregacji wskaźników

Matryce agregacji wskaźników do celów szczegółowych RPO WL stanowią odrębny dokument w formacie MS Excel.

4.1.4. Zestawienie wyników analizy wartości docelowych

Listy wskaźników z oszacowaniem wartości docelowych stanowią odrębny dokument w formacie MS Excel (oddzielnie dla osi I-II, III-VIII i IX).

4.2. Opis wybranej i zastosowanej metodologii

Opis wybranej i zastosowanej metodologii stanowi odrębny dokument MS Word.